Došlo 30. IV. 1931
krat, prilog.

Poštnina plačana v gotovini | LETO LIX | V Ljubljani, v četrtek 30. aprila 1931 | ŠTEV. 97 | Cena 1 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate: Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

S celovškega kongresa

Namestnik predsednika krščanske socialne stranke pred oltarjem, kancler Ender s člani avstrijske vlade v klopeh in predstavnik centruma pred obhajilno mizo. Starodavna celovška stolnica je gotovo videla malo takšnih prizorov. To je zadnji prizor s kongresa krščanske socialne stranke v Avstriji, kamor so prihiteli katoliški možje, da pregledajo in uredijo svoje vrste ter zopet zajamejo krepilne pijače iz vrelca stare, a vedno nove Resnice, ki je edina oaza na pohodu današnjega sveta skozi nepregledno puščavo, da rabimo Enderjevo priliko.

V zadnjih letih so stranko zadeli hudi tresljaji. Radikalizem avstrijskih socialistov, ki se včasih ni strašti boljševiških metod, samo da bi zanesel Marxove nauke med narod in se polastil države, je potisnil krščansko socialno stranko v desni tabor in bil je čas, ko se je zdelo, da bo stranka zapustila tradicionalno sredujo pot krščanskih socialnih strank in se navezala na Heimwehr. Stranka je to krizo, ki je grozila z razkolom v njenih vrstah, premagala in Kunschak je v Celovcu lahko z zadoščenjem dejal: »Krščansko socialni čoln je krenil v drugo smer v ugodnem trenutku, sicer bi lahko utonil med nevihto, ki je požrla Heimwehr.« Kunschak je lahko mirno podal to izjavo vpričo okrašene slike dr. Seipla, ki so mu zborovalci tudi poslali vdanostno brzojavko. Stranka je ohranila popolno samostojnost in na zborovanju je prišla do izraza želja, naj se tudi opusti več ali manj negativno geslo »proti marksizmu«. Tem novim smernicam je treba pripisati zopetno napredovanje krščanskih socialcev: tako je minister Vaugoin ugotovil, da je stranka obdržala svoje postojanke in si polagoma pridobila pozicije, zgubljene pred enim letom.

»Država je v nevarnosti, gospodarstvo v zadregi, ljudstvo v mestu in na deželi v stiski. Za ohranitev države je treba zahtevati žrtev. Gospodarstvo potrebuje pomoči. Na tisoče družin, ki nimajo kruha, kliče na pomoč. V teh časih se mora krščanska socialna stranka toliko bolj izkazati kot državna in ljudska. Iz krščanstva, iz ljudstva in domoviuske ljubezni črpajmo zdravila za državo, gospodarstvo in narod.« Tako je zaključil svoje programatično poročilo tajnik Schmitz. Stranka je v vseh teh vprašanjih zavzela jasno stališče.

»Mi se priznavamo za državotvorne; zvestoba do države je bila vedno v tradiciji krščanske socialne stranke. Proti stranki, ki se v teh kritičnih časih ne straši vladne odgovornosti, kakor to delajo navadno druge stranke mase, vselej padajo očitki, da se je oddaljila od ljudstva. V času torej, ko je popularnost stranke, ki je na vladi, v nevarnosti, je krščanska socialna stranka ostala pri državnem krmilu, ker je smatrala to za svojo dolžnost. Prav zaradi tega, ker bi socialistična stranka rada prišla na vlado samo zato, da bi ščitila je svoje interese pred državnimi, se krščanska socialna stranka ne bo še dolgo odzvala njenemu vabilu na sodelovanje. V zadnjem času skušajo nekateri ljudstvu dopovedati, je izvajal g. Schmitz, da je politika odveč, da se je izživela in da je treba nadomestiti z gospodarstvom, oziroma jo izročiti možem iz gospodarskih krogov. Toda tudi možje iz teh krogov vendar uganjajo politiko, morda je ta drugačna, ali vendar je politika. Krščanska socialna stranka stoji na stališču, da je politika potrebna, politika mora pospeševati gospodarstvo, toda to ne sme prekoračiti mej javne blaginje. Prav danes je treba paziti, da se pod krinko raznih gospodarskih gesel ne vtihotapijo zahteve in načela, ki jih krščansko vzgojeno ljudstvo ne more prenašati. Gospodarstvo ni tu zaradi samega sebe, tudi ni samemu sebi namen, tudi njega središče je človek. Gospodarstvo ne sme zavladati človeku, temveč človek njemu.« Gospodarskim reformam morajo slediti tudi socialne. Preprečiti je treba proletarizacijo kmeta in delavstva.

Kongres je proučil tudi vprašanje mladine. Udeleženci so ugotovili, da se mladina v zadnjem času nagiba k radikalizmu; to je v velko škodo stranki, ki je v nevarnosti, da ostane brez naraščaja. Potrebno je, da se mladinske organizacije tesneje združijo s stranko. Da se bolj učvrstijo stiki med mladino in stranko, je bil ustanovljen pri osrednjem vodstvu stranke »mladinski sosvet«, ki ga vodi tajnik. Tudi za žensko gibanje se bo treba bolj zanimati in skrbeti za propagando med ženskimi volivci, ki radi padejo socialistom v roke.

Nemški katoliški listi poročajo o kongresu zelo optimistično in po njihovem mnenju bo delo v stranki oživelo. 147 izkušenih in vnetih borcev je pred Luegerjevo sliko, okrašeno z lovorjem in belimi klinčki, sklenilo poživiti in nadaljevati njegovo delo. Luegerja ni, Seipla je zadržala bolezen, ostala pa je ideja, ki bo vselej našla vrelne naslednike.

Celovškemu zborovanju je prisostvovalo tudi šest predstavnikov nemškega centruma, dva bavarske ljudske stranke in dva nemške ljudske stranke v Češkoslovaški ter en Nemec iz saarskega ozemlja g. von Papen. Ta je v svojem govoru podčrtal, da se kongres vrši v Celovcu, glavnem mestu Koroške, ki se je l. 1919. borila za svojo neodvisnost, in prav zaradi tega lahko razume položaj Nemcev v saarski kotlini, ki že trinajst let trepetajo za svojo svobodo. Gospod von Papen nas spominja na plebiscit, a tudi na neizpolnjene obljube, ki so jih dali krščanski socialci pred zadnjimi volitvami koroškim Slovencem.

Svoji k svojim

Split, 29. apr. ž. Te dni se bo sestala v Splitu posebna strokovna komisija, ki bo ugotovila, če naše ladje lahko uporabljajo premog iz mostarskega premogovnika, ki je državna last.

Nov trgovinski sporazum med Italijo in Rusijo

Rim, 29. apr. Med Italijo in Sovjeti se je sklenil nov trgovinski sporazum, oziroma se je obnovila tozadevna pogodba, ki je bila sklenjena med obema državama pred osnimi meseci in ki bi bila potekla šele julija meseca t. l., pa se je zaradi naglega narasta sovjetskih naročil v Italiji realizirala že v sedmih mesecih, tako da se je obnovila že sedaj. V glavnem sloni nova pogodba na istih bazah ko prejšnja. Določa v bistvenih pogledih sledeče:

Italijanska vlada jamči italijanskim industrijskim podjetjem naročila, ki jih bo pri njih napravil komisarijat za trgovinske zadeve URSS v letu 1931. v mejah vsote 350 milijonov lir.

Ta vsota se bo lahko povečala po tozadevnem sporazumu med italijansko in sovjetsko vlado.

Od italijanske vlade garantirana vsota za vsako posamezno naročilo znaša 75% skupne vrednosti naročenega blaga.

Blago, ki ga bo URSS naročala v Italiji, je razdeljeno v razne kategorije, kakor: ladje s kompletno opremo, odbijači in druge potrebščine za železniške in tramvajske vagone, stroji za mehanične delavnice, električni stroji, aparati, inštalacije in kabli, avtomobili, traktorji, aeroplanski motorji in sestavni materijal, precizijski in merilni aparati, optični instrumenti, kemični produkti in barve, jeklo in žice ter žveplo.

Naročila ladij in njihove tehnične opreme ne bodo smela presegati vsote 100 milijonov lir. Plačila URSS se bodo razdelila v obroke, ki pri ladjah povprečno ne bodo smela presegati 42 mesecev, pri vsem ostalem blagu pa ne več ko 25 mesecev po dostavki.

Če naročila ladij ne bi dosegla vsote 100 milijonov (v enem letu), potem bo URSS za tozadevno diferenco naročila drugega blaga.

Če se pogodbe preje ne odpove, bo avtomatično veljala še za eno leto (1932).

Ob priliki podpisa te pogodbe, ki jo italijanski tisk zelo poděrtuje, je trgovinski zastopnik URSS v Rimu, Löwensohn, izjavil, da nova pogodba pomeni velik korak naprej v razvoju trgovinskih odnošajev med Italijo in sovjeti. Ta nagli razvoj je pripisovati predvsem grandijoznemu načrtu pjatiletke, zaradi česar Rusija vedno več naroča v Italiji. More se pa tudi ugotoviti, da tudi nakupi Italije v sovjetski Rusiji naraščajo, čeprav v manjši meri. Na vsak način se bo zaradi naglega ritma našega gospodarskega dela trgovina med Rusijo in Italijo čedalje bolj razvijala.

»Giornale d'Italia« piše, da je nova trgovinska pogodba med URSS in Italijo zgrajena na principu reciprocitete, ki ga hoče Italija splošno uveljaviti v svojih odnošajih z zunanjimi državami. Na podlagi statističnih podatkov je upravičeno upanje, da bodo ruska naročila v Italiji v korist italijanske industrije in delavstva naglo naraščala, zaradi česar pa bodo lahko tudi naraščala naročila Italije v Rusiji, ki so, kolikor se tiče n. pr. petroleja, že zdaj znatna. Pa tudi nabava ruskega lesa narašča, tako da smo že na tem, da bo le-ta lahko povsem nadomeščal les iz Jugoslavije.

Moskva, 29. apr. kk. Listi pozdravljajo novi italijansko-ruski trgovinski dogovor, po katerem jamči italijanska vlada za kredit 350 milijonov lir za ruska naročila, kot nov dokaz, da se je ponesrečila gospodarska blokada proti Sovjetski uniji. Dogovor ne pomeni samo razveseljivega razširjenja italijansko-ruskih gospodarskih odnošajev, temveč preko tega tudi dober uspeh mirovne politike Sovjetske unije.

Kraljica Marija v Zagrebu

Nj. Vel. si je ogledalo zagrebški velesejem

Zagreb, 29. aprila. AA. Z rednim belgrajskim vlakom, ki mu je bil priključen dvorni vagon, je prispela danes točno ob 16.35 na zagrebško postajo Nj. Vel. kraljica. Čeprav se je prihod izvršil incognito in prebivalstvo o njem ni bilo obveščeno, se je vendar na postaji zbrala velika množica ljudi. Vsi, ki so zvedeli, da pride jugoslovanska kraljica, so pohiteli na postajo ali pa pred »Zbor«, da Nj. Veličanstvu izkažejo ljubezen in spoštovanje.

Ko se je iz poslednjega vagona prikazala postava Nj. Veličanstva, so pretresli zrak dolgotrajni in navdušeni vzkliki. K vagonu so pristopili v imenu oblasti ban dr. Ivo Perović, armijski komandant general Marič, divizijski komandant general Ječmenić, mestni načelnik dr. Stepan Srkulj, šef policije dr. Janko Bedeković, minister n. r. dr. Oton Frangeš in direktor državnih železnic v Zagrebu Šneler. V kraljičinem spremstvu sta bila dvorna dama ga. Grujić in adjutant polkovnik Krstić.

Pred »Zborom« se je takisto zbrala množica ljudi, ki je nestrpno čakala, da se je na vogalu pri borzi prikazal kraljičin avtomobil. Takrat je prebivalstvo začelo navdušeno vzklikati Nj. Veličanstvu. Še preden so vzkliki utihnili, je ob vhodu na sejmišče na čelu vsega odbora in razstavljalcev pozdravil Nj. Vel. kraljico generalni direktor Erber, ki je v svojih besedah dal izraza iskrenemu in globokemu veselju vseh gospodarstvenikov in vsega prebivalstva, da spet vidijo v svoji sredi ljubljeno kraljico. Govornik se je Nj. Veličanstvu zahvalil za čast, ki jo je izkazala s tem, da je sprejela pokroviteljstvo nad razstavo, zlasti pa s tem, da je velesejem osebno posetila, tako velesejmu samemu kakor tudi mestu in banovini. Ravnatelj Erber je Nj. Vel. kraljico vodil po vsem sejmišču in ji tolmačil paviljone.

Kraljica v okolici Zagreba

Zagreb, 29. apr. AA. Ko je Nj. Vel. kraljica odšla s sejmišča »Zagrebškega zbora«, je krenila v Maksimir, kjer si je ogledala zoološki vrt. Nj. Vel. kraljica se je v zoološkem vrtu pomudila celo uro. Nato je krenila po Bukovčevi cesti skozi Bukovac in Remete v ožjo okolico Zagreba, o kateri je Nj. Vel. kraljica izjavila že o priliki svojega zadnjega bivanja v Zagrebu, da bi jo hotela videti v pomladnem zelenju. Kmečje in kmetice, kakor tudi meščani, ki so bili pri delu na polju ali pa na izprehodu na cesti, so spoznali kraljičino zastavico na avtomobilu, in prisrčno pozdravljali Nj. Vel. kraljico.

Iz Remet je Nj. Vel. kraljica nadaljevala pot proti Zagrebu mimo Mirogoja. Ko je prispela do Zvezde, je obrnila avto proti Šestinam.

Na Pejačevičevem trgu je pričakovalo Nj. Vel. kraljico množoštevilno občinstvo, ki jo je navdušeno pozdravljalo. Nj. Vel. kraljica je smehljaje se odzdravljala in mahala z roko v pozdrav. Nato je avto krenil po Kačičevi ulici proti trgu Kralja Aleksandra, dalje po Masarykovi in Nikolićevi ulici na Zrinjevac. Zrinjevac je bil v tistem času poln mladine, ki je bila na večerni promenadi. Avto je jel počasneje voziti, mladina pa, ki je spoznala Nj. Vel. kraljico, jo je burno pozdravljala.

Ko se je avto ustavil pred postajo, je prisotno občinstvo, ki se je bilo zbralo v velikem številu, pozdravilo Nj. Vel. kraljico z navdušenimi vzkliki. Nj. Vel. kraljica je šla z vsem spremstvom v dvorno čakalnico, kjer se je s spremstvom poslovila od bana dr. Perovića, ministra dr. Frangeša, generalov Marića in Ječmenića in načelnika Srkulja, nato pa je stopila v salonski voz. Na stopnicah se je še obrnila in z nasmehom pomahala z roko v pozdrav. Nj. Vel. kraljica se je pojavila še enkrat na oknu, nato pa se je umaknila v notranjost kupeja.

Adjutant polkovnik Krstić se je na postaji poslovil od vseh odličnikov. Nj. Vel. kraljica je ostala v dvornem vagonu na postaji vse do odhoda splitskega brzovlaka.

Nj. Veličanstvo potuje v Split

Split, 29. aprila. ž. Mestni občini je bilo sporočeno, da jutri ob pol 3 pride v Split Nj. Vel. kraljica Marija s svojimi otroci, princi Petrom, Tomislavom in Andrejem ter kneginja Olga z otrokoma, knezom Aleksandrom in Nikolom. Dalje pride tudi sestra kneginje Olge Marina. Visoki gosti ostanejo v Splitu ves mesec maj, stanovali pa bodo v penzionu »Split«, ki se nahaja na lepem mestu in je zaščiten od hladnih vetrov z Marjana. Vsled prihoda Nj. Vel. kraljice je semkaj prispel tudi odred kraljeve garde za dvorsko stražo.

Kongres časnikarjev Male antante

Zanimive izjave romunskega kralja o novi vladi — Generalno tajništvo za tisk MA

Bukarešta, 29. apr. ž. 27. aprila se je pričela v Bukarešti konferenca časnikarjev Male antante, ki bo trajala do 30. aprila. Ob tej priliki so se vršili razgovori o profesijonalnih časnikarskih vprašanjih in o kolaboralih časnikarjev Male antante za skupno delo in čim tesnejše in prijateljske zvezo Romunije, Češkoslovaške in Jugoslavije. Konferenca poteka prisrčno in v popolnem edinstvu vseh časnikarjev Male antante in se opaža izredna soglasnost.

Včeraj so bili jugoslovanski in češki časnikarji na obisku pri prof. Jorgi, danes popoldne ob 5 pa je sprejel kralj Karol II. zastopnike češkoslovaškega, jugoslovanskega in romunskega tiska ter jim v pogovoru dal na njemu stavljena vprašanja točne odgovore. Na vprašanje nekega češkoslovaškega časnikarja, da se v zadnjem času veliko piše o možnosti diktature v Romuniji, je kralj odgovoril sledeče: »Gotovo se piše, toda odkar sem stopil na romunski prestol, sem se vedno izjavljal proti diktaturi in naglašal, da želim vladati po ustavnih in parlamentarnih načelih. Ime gospoda prof. Jorge, predsednika moje vlade, najbolje jamči, da bo ustava spoštovana. Prosim Vas, da te vesti demantirate vsepovsod, ker so izmišljene in neokusne.« Eden izmed jugoslovanskih časnikarjev mu je nato zastavil sledeče vprašanje: Kakšne nazore ima Vaše Veličanstvo o svetovni gospodarski krizi? Na to vprašanje mu je kralj Karol odgovoril sledeče: »Gospodarska kriza je splošna in težka vsepovsod. Najtežje so seveda prizadete agrarne države. Mislim pa in sem tudi prepričan, da se bo z dobro voljo vseh držav in s skrajnim štedenjem posrečilo krizo premagati.

Bukarešta, 29. apr. AA. Rador poroča: Konferenca Male antante tiska je končala svoja dela. Po končani konferenci je bil objavljen sledeči komunike:

Sedma konferenca Male antante tiska v Bukarešti je s popolnim uspehom končala svoje delo. Tudi to pot se je ugotovilo popolno soglasje med zastopniki Male antante tiska tako glede političnih smotrov kakor tudi glede profesijonalnih ciljev tiska Male antante. V vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu, se je pokazalo soglasje in vsi sklepi so bili sprejeti soglasno. Ti sklepi pomenijo napredek v življenju te organizacije. — Prihodnja konferenca Male antante tiska bo v Jugoslaviji.

Bukarešta, 29. apr. or. Vse romunsko časopisje, ki je izvanredno toplo pozdravilo kongres časnikarjev Male antante, podčrtava velik politični pomen tega sestanka, ki se vrši pred durmi konference zunanjih ministrov Male antante. Glavni predmet razmotrivanj, je bila ustanovitev generalnega tajništva časnikarskega udruženja Male antante. Vsi so bili mnenja, da dosedanje tajništvo ni v polnem obsegu vršilo svoje odgovorne dolžnosti in da ga bo treba z vstopom novih članov poživiti in okrepiti. V tem smislu je bil stavljen predlog, da naj vstopijo v tajništvo na Dunaju še drugi časnikarji, katerim se naj postavi za nadzornika skupni generalni tajnik. To mnenje so posebno zagovarjali Čehoslovaki, češ, da bo treba posvetiti tiskovni propagandi čim večjo pozornost, ko so se take jasno pokazale tendence germanizma v osnutku carinske zveze. Propaganda naj ima pred vsem defenzivni značaj. Naposled se je sklenilo, da se bodo tajniki Češkoslovaške, Romunije in Jugoslavije zaporedoma menjali v generalnem tajništvu in da bo prvi generalni tajnik Čehoslovak Svihovski. Po zadnjih vestih ostaneta Fabjančič za Jugoslavijo in Kiricescu za Romunijo člana generalnega tajništva, medtem ko bo Češkoslovaška imenovala dr. Kopeckega.

A. Thomas pri dr. Korošcu

Belgrad, 29. aprila. l. Danes dopoldne ob 10 je imel direktor mednarodnega urada dela gosp. Albert Thomas razgovor v ministrstvu socialne politike in narodnega zdravja, kjer je ostal do 11. V tem času so se zbrali v hotelu »Srbski kralj« belgrajski časnikarji, katerim je g. Thomas dal sestanek ob 11. Na vprašanje časnikarjev, kakšno mnenje ima o zadružnem pokretu pri nas, je g. Thomas rekel, da mu je Ljubljana zelo ugajala in da je prepričan, da je Jugoslavija zasnovana ravno na zadružnem pokretu, in da je to delo treba nadaljevati. Naravno je, da nam danska država v vsem služi še vedno za vzgled. V Zagrebu so mi rekli, je nadaljeval g. Thomas, da se bo v celi Hrvaški ustanovilo še mnogo zadrug, in to je dobro. Moje mišljenje je, da ta sistem nadaljujete.

G. Thomas je imel danes razgovor s predsednikom glavnega zadružnega saveza ministrskim predsednikom na razpoloženju g. dr. Antonom Korošcem, s katerim je ostal dalj časa v živahnem razgovoru, tičočem se zadružnega vprašanja v Jugoslaviji. Nocoj je odpotoval g. Thomas v Sarajevo.

† Sarka Karađorđević

Pariz, 29. apr. l. Včeraj je umrla v Parizu kneginja Sarka Karađorđević, ki je že več let stalno bivala v Parizu. Kneginja Sarka je bila rojena 28. aprila 1856 v Belgradu. Bila je hči kapetana Miše Anastasijevića, velikega dobrotnika belgrajske univerze, in matere Kristine. Poročena je bila s knezom Đorđjem, vnukom Kara Đorđja po sinu Aleksi. Knez Đorđje Karađorđević, njen mož, je umrl l. 1884. v avstrijskem kopališču Gallsteinu. Po njegovi smrti se je preselila kneginja Sarka v Pariz, kjer je živela vse do svoje smrti.

Zračni promet otvorjen

Zagreb, 29. aprila. ž. Zračni potniški promet se je vsled slabega vremena letos otvoril nekoliko pozneje. Promet z Dunajem se prične jutri. Promet bodo izvrševala tri društva, v prvi vrsti naše društvo, potem francosko društvo »Cidnat« in »Austroflug«. Po sporazumu teh treh društev se bo promet vršil izmenoma z letali vsakega društva. Tako bo odšlo iz Belgrada naše letalo, med tem ko bo istega dne odletelo nemško letalo z Dunaja, tretjega dne pa francosko letalo z Dunaja, naše pa iz Belgrada. Najprej bo odletelo prvo letalo iz Belgrada v Zagreb 1. maja ob 14.15 popoldne. Cena vožnje bo iz Zagreba v Belgrad 520 Din, iz Zagreba v Gradec 400 Din, iz Gradca na Dunaj 320 Din, iz Zagreba na Dunaj 720 Din.

Naša trgovina z Grčijo

Belgrad, 29. aprila. ž. Četudi z Grčijo še niso dovoli urejeni trgovinski odnošaji, vendar statistika kaže, da se je naš izvoz v Grčijo v štirih mesecih tega leta zvišal za 45% proti lanskemu letu. Naša cona v Solunu je imela zelo velik promet. V Djevđjeliji se je začela graditev staje, v kateri se bo čuvala živina za izvoz čez Solun.

Dunajska vremenska napoved. Nobene bistvene spremembe hladnega vremena ne bo. Mimogrede bo več kratkih nalivov.

Črna slika iz rdeče Rusije

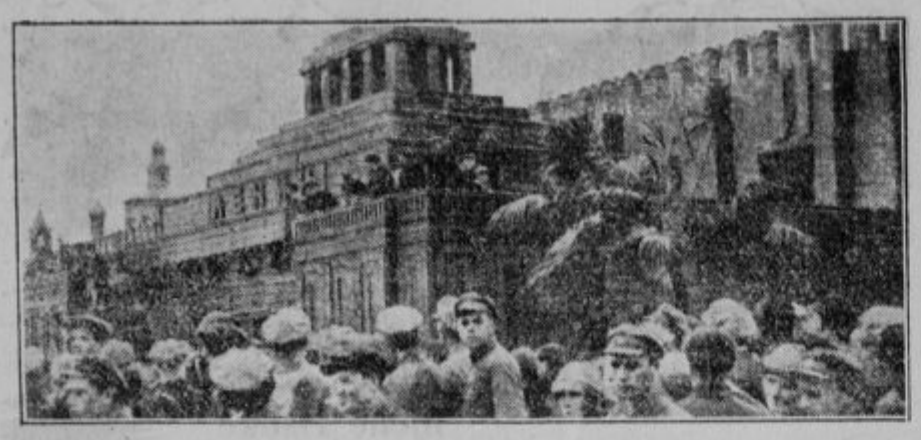

Lenjinov nagrobni spomenik v Moskvi.

Zadnja številka »Kraljestva božjega« prinaša plastično pisan članek »Slike iz Rusije«. Naj prvi del tega članka podamo svojim čitateljem:

Zadnja leta prihaja več vesti iz Rusije. Mnogo so odkrili boljševiški voditelji in uradniki, ki so se sprli z boljševiško vlado. O gospodarstvu poročajo inozemski inženjerji, ki jih je na tisoče v Rusiji. A ne smemo pozabiti, da so vsi tujci v Rusiji pod strogim nadzorstvom in da po večini vidijo samo malo okoli sebe. Mnogo resničnega zvemo iz boljševiških listov, ako jih znamo prav čitati. — Zadnje leto so se tudi ruski beguncí (emigranti) in njihovi listi streznili, da priznavajo moč in uspehe boljševikov; v teh listih se oglašajo trezni izobraženi Rusi, ki so 13 let preživeli pod boljševiki in so pravkar prišli iz Rusije. Med njimi se odlikuje globoko izobraženi Mihael Artemjev, ki je pred nekoliko meseci prišel iz Rusije. V pariškem mesečniku »Putj« (december 1930) in v dnevniku »Vozroždenie« (1931, 15. in 16. februarja ter 20. in 24. marca) je objavil važne članke o boljševiški mladini in o protiboljševiških izobražencih. Sredi meseca marca je dospela v Pariz skupina Rusov raznih stanov (učitelji, kmetje, obrtniki), ki so v februarju odšli iz Rusije; povedali so mnogo zanimivega (»Vozroždenie« 29. marca). — Boljševiško brezbožnost pa najtočneje opisujejo sami brezbožni listi; v svojem zmagoslavju so že tako zgovorni, da nič več ne skrivajo svojih načrtov in namenov. Na razpolago imamo vse glavne brezbožne liste in knjige lanskega in letošnjega leta. Povrh tega imamo več zasebnih pisem in vesti. Vse to gradivo smo skrbno med seboj primerjali, da podamo resnične slike iz Rusije.

Velika noč! Največji krščanski praznik! Kako sijajno in genljivo se je ta praznik nekdaj praznoval v Rusiji, posebno v Moskvi! Zadnja leta, in tako tudi letos, pa so v Moskvi po tovarnah vse velikonočne praznike ropotali stroji, vozili tovorni avtomobili, vsi delavci so morali delati. Letos je bilo to še bolj strogo kakor prejšnja leta. Po glavnih mestnih trgih in ulicah so se pomikali sprevodi mladine, ki je smešila Boga, Kristusa, Marijo, svetnike, svete obrede, duhovščino in posebno papeža. Vsa gledališča, muzeji, radio,

Polet čez Tihi ocean. Znani japonski letalec Yoshihara se je te dni dvignil s svojim letalom, da poleti čez Tihi ocean v Ameriko.

kino — vse je s krikom in šumom odvračalo od praznikov in od Boga. Povsod se je agitiralo za brezbožne liste in za vpisovanje v zvezo brezbožnikov. Na deželo so se v posebnih brezbožnih vlakih in avtomobilih odpeljale stotine brezbožnih agitatorjev.

Vse nedelje in vsi cerkveni prazniki so odpravljeni in spremenjeni v delavne dni. Zadnja leta je moč brezbožnikov in boljševikov že tako narastla, da že bolj strogo preganjajo vse, ki ob praznikih izostajajo od dela. Brezbožniki še niso vsemogočni, še ne morejo poteptati vseh ver in vseh vernikov. — Prejšnja leta so se boljševiki še ozirali na verne delavce in priporočali popustljivost. Zadnji dve leti pa so z vso silo in brezobzirno odločnostjo napravili naskok proti vsem veram. Boljševiška stranka je odločno razglasila, da je boljševiški socijalizem nujno zvezan z brezbožnostjo in da so vse vere in vsi verniki zakleti sovražniki boljševizma. — Vernikov je po številu gotovo neprimerno več kakor brezbožnikov, a so brez gospodarske in brez politične moči. Boljševiki ne morejo vseh vernikov naenkrat pozapreti ali postreljati, ne morejo tako strogo posegati v oddaljene vasi; a vsak, kdor se upa javno nastopati kot vernik, je v vedni nevarnosti.

V velikem naskoku je v začetku lanskega leta število brezbožnikov narastlo od 700 tisoč [illegible] iva milijona, letos celo že nad tri milijone. A sami brezbožni voditelji priznavajo, da je bil ta napredek prenagel in da milijoni brezbožnikov še niso dovolj globoko prekvašeni z brezbožnostjo. Gotovo je, da je prepričanih borbenih brezbožnikov nad en milijon, morda do dva milijona. Že to je strašna moč.

Brezbožni tisk je živahen in ogromen; brezbožni listi so živahno urejevani. Pozna se, da imajo mnogo vnetih sotrudnikov, agitatorjev in čitateljev. Tedenski (petdnevni) »Bezbožnik« se tiska v 460.000 izvodih, polmesečni bogato ilustrirani v 200.000, vaški »Derevenskij Bezbožnik« v 20.000, mesečnik »Antireligioznik« (128 str. vel. 8°) v 35.000 izvodih; poleg tega še mnogo drugih listov v ruskem in drugih jezikih, mnogo knjig in brošur. Brezbožne knjige in čitanke za delavsko in kmečko mladino, za šole in društva so strašne po obsegu (do 500 strani in še več), vsebini in po številu. Vrh tega pa radio, kino, gledališča, muzeji, brezbožne univerze in tečaji, plakati in sprevodi itd. Sploh vse šole od najnižje do najvišje so v službi brezbožnosti. Kaj takega svet še ni videl!

Kardinal Pompili, papežev generalni vikar in namestnik dekana kardinalskega kolegija, ki je težko obolel.

Nespametno in brezvestno je, ako hoče kdo to strašno moč in nevarnost zakrivati s primero med številom zapadnih brezvercev in boljševiških brezbožnikov. Resnično pa je, da hočejo boljševiški brezbožniki zapadne brezverce zapreči v svoj voz (kakor so n. pr. že dobili v svoje roke mednarodno zvezo proletarskih svobodomiselcev) in po vsem svetu zanetiti boljševiško revolucijo. Potem bi se krščanstvo moralo skriti v katakombe.

Z brezbožnostjo pa je vezan boj proti krščanski nravnosti, boj proti krščanski družini, boj proti naravni in verski podlagi človeške družbe.

Nekateri nemški in ruski poznavalci boljševiške brezbožnosti trdijo, da se ta besna mržnja in borba proti Bogu ne more zgolj človeško razložiti. To ni samo brezverstvo. To je nova vera. To je satansko, peklensko, demonsko — to je že nekak antikrist. Namesto Boga, Kristusa in svetnikov častijo Ljenina in druge svoje voditelje; namesto svetniških slik se povsod šopirijo slike boljševiških voditeljev. Ljeninu so postavili velikanski nagrobni spomenik na najlepšem (»Krasnem«) trgu v Moskvi. Pred njegovim spomenikom se vršijo velike demonstracije in sijajne slovesnosti, ki naj nadomestijo cerkvene slavnosti.

Pa ne samo to. Boljševiki so vzgojili nov rod navdušenih borcev za svoje načrte. Med njimi so mnogi, ki se skoraj z neko versko gorečnostjo žrtvujejo za boljševizem; pripravljeni so zanj trpeti in dati celò svoje življenje. Če bi bilo takih samo en milijon, bi bila to že strašna moč. Da, boljševizem ima vsa znamenja novega verskega ognja, nove zmagovite mednarodne vere, čije verniki se z navdušenjem pripravljajo, da osvoje, preplavijo in prekvasijo ves svet.

Poslušajmo, kaj pravi Mihael Artemjev, ki je trinajst let z bistrim očesom opazoval boljševiški rod.

Stara Rusija umira, poginja. Poldrugsto milijonov ljudi je usužnjenih, da morajo graditi piramide sovjetskih mogotcev. Cerkve se rušijo, najboljši možje so pomrli, izobraženci so razbiti in potrti. Na razvalinah bujno raste nova mednarodna omika in nov, zmage pijani rod se drzno krohota. Boljševizem je bolezen in kazen za grehe Rusije. Boljševizem je graditelj nove velike protikrščanske omike, kulture antikristove. To ni več samo narodna ruska revolucija, marveč nova mednarodna omika, ki preminja obličje Rusije, da potem osvoji ves svet.

GAZELA TERPENTINOVO MILO JE NEPOGREŠLJIVO V VSAKEM DOBREM GOSPODINJSTVU.

PAZITE NA IME „GAZELA".

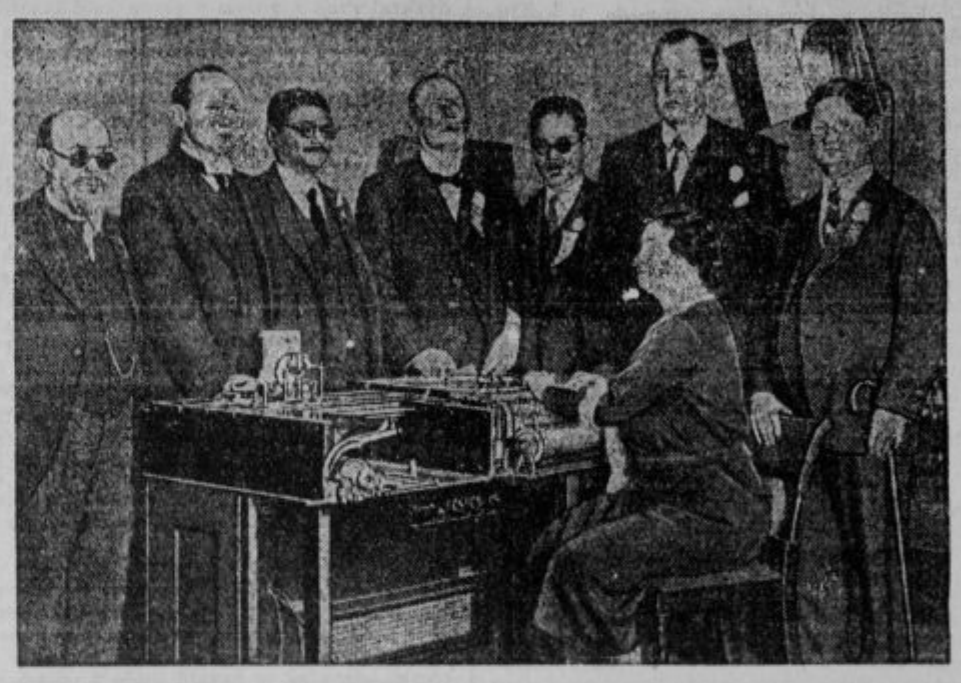

Nova iznajdba za slepce. Na mednarodnem kongresu slepcev v Newyorku so prvič preizkusili aparat, ki omogoča slepcem navaden tisk brati s tipanjem s prstom. Svetovno znana slepa in gluhonema pisateljica Helena Keller je na kongresu napravila prve poskuse čitanja z aparatom.

Nenavadni poklici

Kadar naletimo na ljudi, ki se bavijo z nenavadnimi poklici, se vprašamo, kaj jih je privedlo do tega.

Lovilec podgan, tolkač, specijalist za mačje meso in še drugi taki spadajo gotovo med izredne poklice, do katerih so jih privedle razmere, starost, onesposobljenje za drugo delo itd.

Tolkač, ali po angleško »Knocker-up«, je mož, ki si služi svoj kruh s tem, da v zgodnjih jutranjih urah budi ljudi, kateri morajo ob štirih, treh, ali celo ob dveh ponoči po svojih opravilih. Razni mestni uslužbenci, tržni nadzorniki, delavci pri plinskih napravah morajo biti na svojih mestih ob navedenih urah. Tolkač mora skrbeti, da ne zaležijo. Zato ne prejema posebno mnogo plače, če pa ima dosti »abonentov«, že izhaja za silo. 1 šiling tedensko ali 13 dinarjev, toda ako ima 50 naročnikov, ima že prav lep zaslužek.

Skoro vsaka hišna vrata na Angleškem imajo tolkač. V »Božični pesmi« Dickens natančno opisuje tak tolkač. Lahko pa se pripeti knockerju tudi pomota. Neki tak tolkač je dobil novega abonenta ter ga jel klicati točno ob dogovorjenem času. Nihče se mu ni odzval, toda, tolkači ne vržejo takoj puške v koruzo. Tolkel in žvižgal je, dokler se ni odprlo okno in se prikazala kuštrava ženska glava. »Čemu pa razgrajate ob tej nenavadni uri,« ga je nahrulila. »Mr. Smitha moram ob treh poklicati.« »Poberite se odtod, pijana klada, tu ni nobenega Smitha« in zaprla je okno. Policaj, ki ga je vrišč privabil, je tolkaču razložil, da stanuje Ginger Smith v sosednji ulici.

Nenavaden in za naše razmere kaj nepojmljiv poklic je prodajalcev mačjega mesa. V Londonu in tudi drugih mestih jih je mnogo, ki se pečajo s tem, da love mačke, jih derejo in meso razpečavajo, največ seveda po beznicah in ubožnih delih mest. Trgovina z mačjim mesom naravnost cvete in je povpraševanje po njem stalno.

Kaj čuden in nezavidljiv je poklic podganolovcev. Toda, izplača se pa in med nenavadnimi poklici je naravnost aristokratski. Vsako drugo nenavadno delo vrše le starejši, ali pa pohabljeni ljudje. Podganarji pa podedujejo svoj poklic od roda do roda. Za očetom prevzame tak posel sin, dostikrat pa tudi hči, kar se sicer nekam čudno sliši, a družina podganarja je že od otroških let vajena takemu nečednemu poslu in življenju. Podganolovec ima vedno dosti opraviti, biti pa mora izurjen in pogumen kajti, podgane lahko postanejo nevarne, posebno kadar so v stiski in preganjane. Nikjer ni toliko te nesnage ko v Londonu. Podganarji tega mesta so zato bogati ljudje. Zabavno zgodbo pripovedujejo o takem lovcu.

»Koliko dolgujem?« je vprašal gospodar poslopja, ko je podganar polovil, kar je mogel.

»Tri penije za komad, in ker jih je 80, znese ravno 1 funt (276 Din)«. Gospodar se je upiral tolikšnemu plačilu in ponujal samo 10 šilingov.

»Nimam časa za prerekanje« je dejal podganar »in ker ne plačate pripadajočega zneska, pa imejte podgane sami.« Besedam je sledilo dejanje, odvezal je vrečo, izpustil vseh osemdeset podgan po sobi ter odšel. Gospodar je skočil na mizo ter od tam klical na pomoč, med tem, ko so se podgane skrile po kotih. Lovijo jih s pomočjo psov, največ uspeha pa imajo oni, ki se poslužujejo strupenih plinov. Seveda morajo sami biti opremljeni z plinskimi maskami.

Snažilci kanalov so izredno dobro plačani zato jih tudi nikjer ne primanjkuje, čeravno je to dosti nečeden posel. A človek se vsemu privadi, tudi če je delo še tako grdo in marsikateri izmed izvrševalcev teh izrednih poklicev je zadovoljnejši kakor marsikdo, ki si služi svoj kruh v drugačnih razmerah.

Najbogatejši mož sveta

Moti se, kdor misli, da so najbogatejši ljudje doma v Ameriki. Imena Amerikancev: Morgan, Rockefeller, Mellon so pač sloveča zaradi težkih milijonov, toda Anglija z milijonarji vendarle poseka ameriške bankirje. Najbogatejši mož sveta je indski knez Nizam iz Hajderabada. O tem najbogatejšem možu sveta pripovedujejo tako-le:

Star je 45 let. Morda ni najsrečnejši, pač pa gotovo najbogatejši mož sveta. Kakor indijski vazal in knez vlada nad 13 milijoni podložnikov, nekako v sredi Sprednje Indije. Njegovo premoženje je naravnost bajno. Samo njegov zasebni zaklad v zlatih palicah in zlatnikih predstavlja vrednost 500 milijonov dolarjev. Vrednost kronskih in družinskih draguljev pa je neprecenljiva. Med svetovno vojno je angleški vladi odrinil 50 milijonov dolarjev prispevka za vojskovanje. Letni dohodki njegovi znašajo 40 milijonov dolarjev.

Kljub temu pa baje živi razmeroma preprosto in skromno. Pač pa je zelo razsipen, kadar gradi nove palače in gradove. Tako je n. pr. v Novih Delhih dal zgraditi grad, ki stane poldrug milijon dolarjev. Grad ima 60 sob, poleg tega pa še primerno število kuhinj in kopalnic. Nizam nikdar ne potuje v inozemstvo, ampak ostaja rajši v Indiji. Če pa potuje po Indiji, tedaj se obda z bajnim razkošjem, kakršnega si Evropejec skoraj predstavljati ne more. Pred kratkim je potoval po železnici v Nove Delhi. Vozil se je v posebnem vlaku, ki je bil sestavljen iz 22 Pullmanovih voz. Za vlakom so štirje drugi vlaki vozili še njegovo prtljago, med katero ni bilo nič manj kakor 400 avtomobilov, vsi njegova last.

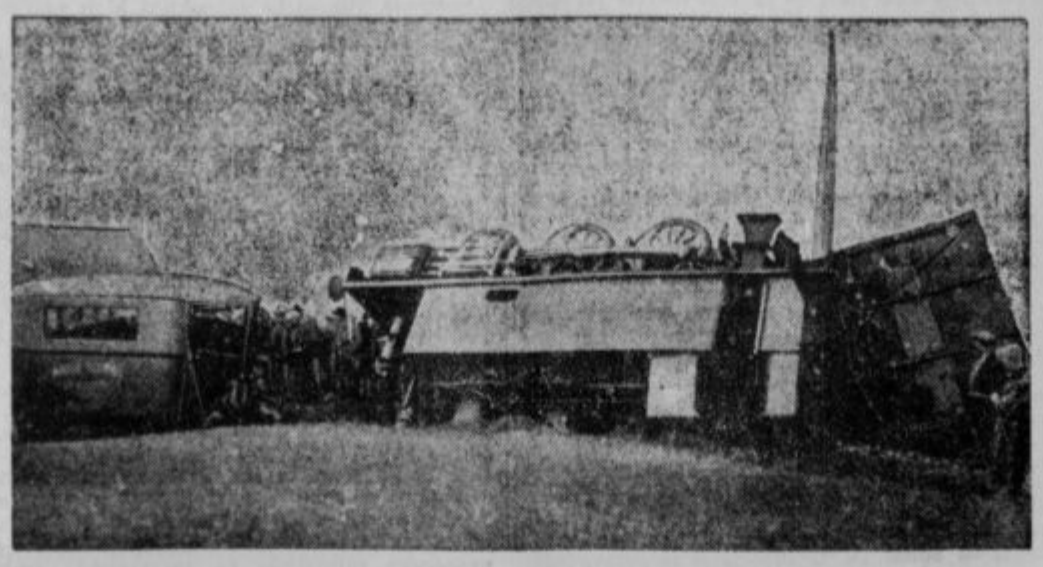

Strašna avtobusna nesreča. Pri mestu Lihle na Francoskem je vlak z vso silo zavozil v avtobus, ki je bil pol delavcev in delavk. 14 oseb je bilo ubitih, okrog 30 pa ranjenih.

Proga Bihać-Knin

Belgrad, 28. aprila.

Zadnje mesece se vedno pogosteje premotriva vprašanje tako zvane **Unske proge**, to je direktne zveze Splita (in srednje Dalmacije sploh) z zaledjem. Proga naj bi tekla po sicer terensko težki dolini reke Une med Plješivico in Grmeč planino, in sicer od Bihaća do Zrmanje, oziroma Knina. Sta dve varijanti: prva od Bihaća preko Zrmanje za Knin (v zvezi z že obstoječo progo Ogulin—Split), druga iz Bihaća direktno za Knin ob Uni, Krki in Butišnici. Prva je po izvršenih predračunih za precejšen znesek cenejša, ker je krajša in jo je zato oddelek za graditev železnic svoj čas sprejel kot končnoveljavno. Za drugo pa so se zelo zavzemali posamezniki, pa tudi posamezne gospodarske institucije (Trgovsko-obrtna komora v Splitu) v Primorju radi njene koristnosti. Katera struja bo zmagala, še ni mogoče razvideti. Na tem mestu samo beležim, da je profesor za gradnjo železnic na zagrebški univerzi g. ing. Jerko Alačević koncem lanskega leta objavil posebno strokovno študijo o graditvi Unske proge, ki je prvotno izšla v Tehničnem listu (z dne 31. oktobra) in kasneje tudi kot brošura.

Če pregledujemo karto naše železniške mreže, nas zbode v oči neke vrste, rekel bi, izoliranost središča primorske banovine, Splita, ki je istočasno eno najrazvitejših in najfrekventnejših naših pristanišč. Edino železniško zvezo ima na severozahod, na Ogulin in Zagreb, in še ta je mladega datuma (1925). Težko dostopni masivi Dinarskih alp branijo lahek prehod v notranjost, v veliko ravan vzdolž ob Savi. Zračna linija Belgrad—Split n. pr. je vsaj še enkrat krajša kot pa obstoječa železniška zveza čez Zagreb. Treba je vedeti, da najmanj tri četrtine prometa iz naše države, namenjenega za Split, radi nerodne zveze v času in izdatkih (večje tarifske stavke radi dolžine poti) občutno trpi. Zato je razumljivo, da je bila graditev Unske proge, ki naj bi Split in Srednjo Dalmacijo sploh po direktni progi zvezala vsaj s severno, industrijsko-gospodarsko razvitejšo polovico naše države, na merodajnem mestu sprejeta in forsirana. Določeno je bilo svoj čas, da bo to ena prvih prog, ki se bodo gradile.

Na to progo pa je treba vsaj deloma gledati še z drugimi, ne strogo lokalnimi, ampak srednjeevropskimi očmi. Brez posebnih težav je mogoče predvideti njen veliki tranzitni pomen. O ekonomski mali antanti se zadnji čas mnogo razpravlja in govori. So države, ki so absolutno navezane na Jadran. Taka je na pr. Madžarska. Na drugi strani je Romunija, ki ima doma odprto le krožno pot preko Črnega morja za dežele ob Sredozemskem morju, dočim ji edino mi moremo nuditi, vsaj kar se njene zapadne polovice tiče, preko Temešvara in Subotice daleč ugodnejšo traso, in to v vseh ozirih. Podobno je s Češkoslovaško, ki kot industrijska država nič manj ne teži na jug ko na sever. Res je, da je v dogledni preteklosti v izvozu iz Srednje Evrope igral veliko vlogo Trst. V zadnjih letih pa njegova trgovina peša in občutno pada. Dejstvo je tudi, da se naša sušaška luka kljub nedavnemu podaljšku in tehnični preureditvi radi težkega terena ne more široko razširjati, dočim je Splitu s te strani bodočnost sigurna.

Dolžina nove proge bi bila okrog 110 km. Teren je sicer precej težek, vendar višinske razlike niso velike in bi bilo na tem mestu mogoče zgraditi sigurno in visoko frekventno progo mednarodnega pomena. Glavna važnost in vrednost Unske proge ne bi bila v povezanosti tam se nahajajočih krajev, ampak v celotni zvezi naše železniške mreže z važnejšimi priključki na glavne železniške arterije Srednje Evrope.

Po projektu zgoraj imenovanega g. ing. Jerka Alačevića bi nova proga stala okrog 325.000.000 Din. To je vsota, ki bi bila brez dvoma dobro naložena, ker bi se v sorazmerno kratkem času uspešno rentirala. Kajti to bi bila, v primerjanju z že obstoječimi progami, najkrajša in zato najboljša zveza Podonavja z Jadranskim morjem. Povsem razumljivo je, da bi v slučaju navala tranzitnega prometa na tej črti bilo neobhodno potrebno konstrukcijsko izboljšati in za hitrejši in racionalnejši promet urediti že obstoječo progo od Sunje do Bihaća.

P.

Ljubljana še nima številk

Ljubljana, 29. aprila.

Že dober mesec bo kmalu, odkar se je vršilo ljudsko popisovanje in znani so že skoraj vsi rezultati iz vseh krajev in občin. Včeraj smo poročali o uspehih štetja v Mostah, v mnogih drugih noticah pa o drugih slovenskih krajih. Znani so rezultati iz Maribora, pa tudi iz južnih krajev so že tukaj številke. Tako iz Belgrada, Zagreba, Sarajeva, Mostara in celo iz Prizrena, ki je že blizu albanske meje, so bile sporočene končne številke. Samo Ljubljana še nima številk. Seveda se vsi zanimamo, koliko šteje Ljubljana prebivalcev in za koliko je napredovala, čeprav vemo, da ne bo za mnogo. Ampak številk ni in na magistratu nam vodja ljudskega popisovanja v Ljubljani, g. nadsvetnik Franc Govekar, odločno izjavlja: »Ni še številk, ni jih!«

V grobih obrisih se da že približno določiti, da šteje Ljubljana približno 60.000 prebivalcev. Natančne številke bodo pokazale, morda nekaj stotin več, morda nekaj stotin manj. Popisovalci so skoraj že vsi oddali svoje številke, razen dveh, treh počasnežev, na katere še čakajo. Pripomniti moramo, da je bilo delo popisovalcev povsem brezplačno in nehonorirano, pač pa je moral vsakdo, ki je bil določen za popisovalca, izvršiti svojo dolžnost. Ljubljana je bila razdeljena na 154 popisovalnih krogov in toliko je bilo določenih popisovalcev. Za te pa je bilo določenih še 50 namestnikov. Stvar pa ni šla tako gladko, zakaj mnogi popisovalci so se opravičili. Nekateri so bili invalidi, drugi težko bolni in zgodilo se je, da so za popisovalce določeni možje prinesli na magistrat kar dvoje zdravniških spričeval, tako da jih je moralo vodstvo popisovanja res oprostiti te ne bogvekaj prijetne dolžnosti.

Oni, ki so se v začetku smejali, češ, saj sem samo namestnik popisovalcev, so se zmotili. Vseh 50 namestnikov je moralo vskočiti za one, ki so bili prvotno določeni za popisovalce, pa so se opravičili. Na treh velikih sestankih je vodja popisovanja g. Govekar učil popisovalce, kako naj delajo in kako naj izvršujejo popisovanje. Že danes moremo ugotoviti, da se v Ljubljani pri popisovanju ni izvajal prav noben pritisk in je vsak navedel povsem prosto svoje podatke, samo da se je držal splošnih navodil. Kakor povsod drugod, tako so se na primer tudi v Ljubljani dogajali slučaji, da so ljudje navedli za svoj materin jezik nemški, narodnost pa jugoslovansko. Na začudeno vprašanje popisovalcev, kako to razlikujejo, pa so ti ljudje vztrajali, da je njihova narodnost jugoslovanska, čeprav govorijo nemški jezik. Tako se bo zgodilo, da bo v Ljubljani, kakor tudi drugje v državi, več Nemcev po materinem jeziku kakor pa po narodnosti. Obojih pa v Ljubljani seveda ne bo veliko in že danes moremo reči, da bodo prav težko dosegli en odstotek.

Popisovanje se je vršilo tik pred velikonočnimi prazniki. To dejstvo bo tudi krivo, da bo Ljubljana pri končnem rezultatu popisovanja izkazovala nekaj sto prebivalcev manj, kakor jih v resnici ima. Mnogo dijakov je namreč odšlo na počitnice, mnogo ljudi je odšlo na daljše izlete, pa še drugi vzroki so bili vmes. Nekateri ljudje so odšli za veliko noč celo v inozemstvo, nasprotno pa potujočih tujcev na dan popisovanja v Ljubljano ni bilo. Tako bi se zgodilo, da nekateri dijaki in drugi sploh nikjer ne bi bili popisani. Vodstvo popisovanja je poslalo na vse šolske zavode okrožnico, v kateri je zahtevalo, naj ravnateljstva teh zavodov natančno izprašajo vse svoje dijake in gojence, ali so bili kje popisani, ali niso bili. Takih slučajev, da dijaki niso bili nikjer vpisani, se je že nekaj nabralo, nekaj pa se jih še bo.

S pomočjo policije je popisovalno vodstvo ugotovilo tudi vse podatke o brezdomcih v Ljubljani. To je o takih, ki prenočujejo v kanalih, v šupah, na skednjih itd. Racija na te ljudi, ki je bila izvedena samo zaradi popisovanja, je imela velik uspeh. Ugotovili so namreč, da je v Ljubljani nič manj in nič več kakor 354 brezdomcev. To je že pomembna številka, ki daje človeku misliti in ga nehote spomni na one čase, ko je bilo v Ljubljani brez dvoma kvečjemu dvoje, troje barab. Danes pa so prisiljeni med brezdomce po večini poštenі delavci, kar je tudi druga ugotovitev policijske racije in popisovanja.

Jetnišnica, bolnišnice, internati, penzioni, zavetišča, hiralnica in podobni zavodi so tvorili vsak zase lasten popisovalni krog in so vse prebivalce v zavodu popisala njih vodstva sama.

Popisovalci sami so imeli različno težko delo. Eden je dobil gotovo število hiš popisati, drugi pa prav toliko. Razlika je bila samo ta, da je imel prvi po večini male hišice, eno- ali dvodružinske, drugi pa velike stanovanjske kasarne in podobno. Prvemu je šlo seveda hitro od rok, drugi pa je moral tekati, zvoniti po tretjem, četrtem nadstropju in po vseh mogočih traktih posameznih poslopij. Težave pa so bile še druge. Zakaj marsikoga ni bilo doma in je moral ubogi popisovalec tudi po petkrat zvoniti na njegovih vratih kje visoko v četrtem nadstropju. Težave so bile z bogatimi osebami, katere je bilo zelo težko dobiti na spregled in je bila zamera koj tu, če je popisovalec zahteval potrebne podatke. Pa je bila težava tudi pri revnih ljudeh, ki si v svoji preproščini dostikrat niso vedeli pomagati, kam bi s tako kopico vprašanj, kakor so jih vsebovale popisovalne pole. Največja težava je bila pa pri raznih damah in njihovih — rojstnih podatkih...

Ampak vse bi šlo gladko, vse bi bilo v redu, samo ta malomarnost, ta preklicana površnost Ljubljančanov! To je vzrok, da je Ljubljana pri ljudskem popisovanju zadnja in da bo imela zadnja številke.

Viški tramvaj

Ljubljana, 29. aprila.

Na viški progi kljub slabemu vremenu delo prav pridno napreduje. Temelji so zgrajeni do križišča Rimske ceste z Gradiščem tračnice pa so položene in zgrajene do pičlih 100 korakov pred omenjenim križiščem. V Šelenburgovi ulici so v glavnem predpriprave končane. Temeljito so bili pregledani vsi plinski vodi, vodovodne cevi, kanali in električni kablji. V odseku med Aleksandrovo

Na Rimski cesti so konji vlačili ogromne tračnice za tramvaj.

ulico in Knafljevo ulico so instalacijska dela vsa že končana in že dovažajo gramoz ter nasipavajo kamenje za temelj ceste. Na ostalem koncu Šelenburgove ulice pa v glavnem zasipavajo izkopane jarke, v katerih ležijo vsi že omenjeni vodi. Izkopavanje je poseglo že na tlakovano cesto na Kongresnem trgu, nekako do Nunske cerkve. Tu gre delo hitreje izpod rok, ker ni treba razbijati betoniranega temelja kakor v Selenburgovi ulici.

Regulacija Ljubljanice

Ljubljana, 29. aprila.

Dela za frančiškansko tromostovje gredo z največjo naglico izpod rok. Danes okrog 10 so začeli prvikrat z betoniranjem temelja za prvi podpornik novega mostu za pešce. Motorni mešalec betona dela ves dan in delavci odvažajo na vozičku skoraj suho betonsko zmes nad ogromno brezno, v katerem bo stal podpornik. Temelji podpornika imajo velike izmere. Stran ob strugi Ljubljanice meri 7 m, stranica, ki stoji na njej pravokotno pa 8 m. Ker delajo s polno paro, lahko upamo, da bo podpornik dograjen v nekaj dnevih. Na nasprotni strani je zagatna stena za drugi podpornik že gotova. Hkrati zabijajo plohe za zagatno steno za podpornik, ki bo stal pri spodnjem mostu na Prešernovi strani in grade oder, s pomočjo katerega bodo začeli dela za četrti podpornik.

Katastrofa med štorkljami

Koncem februarja je razsajala v južni Afriki (Johannesburg) silna vihra s točo. Toča je bila tako težka in gosta, da je pobila na tisoče štorkelj, ki so se zbirale ob vznožju nekega hriba, da polete nazaj v Evropo. Tiči so ležali mrtvi v razdalji poldrugega kilometra in v širini 100 metrov. To v pojasnilo, če se letos marsikje štorklje ne bodo pojavile.

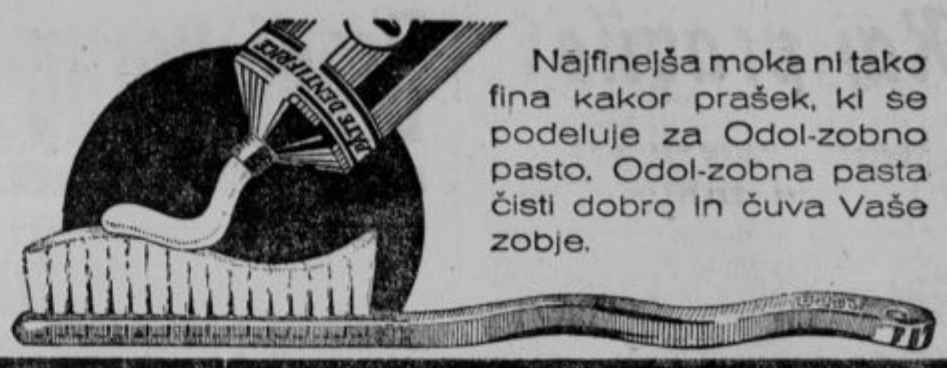

Slovenci v Zagrebu in Belgradu

Zagreb, 27.

Nedelja 26. IV. 1931 je bila za nas zopet vesela in praznična. Cerkvica pri sv. Roku je bila polna naših vernih slovenskih ljudi. Pevski zbor, sestavljen iz samih izvežbanih pevcev, vojakov-organistov, učencev glasbenega zavoda, akademikov in gospa je poveličal službo božjo. Tudi popoldne je bila cerkev polna. Duhovnik je postavil za ključarje tri akademsko izbražene može, ki imajo skrb nad cerkveno imovino. V najkrajšem času bo postavljen tudi cerkveni odbor, ki bo imel dolžnost skrbeti, da bodo slovenske nedelje v Zagrebu res nekaj vabljivega, ljubkega, pristno slovenskega.

Naš duhovnik je v domovini sicer precej zaposlen, pa ne more ostati stalno pri nas, vendar je preskrbljeno, da bodo naši slovenski redovniki v Zagrebu započeto delo z veseljem nadaljevali. Pri tej priliki mi bodi dovoljeno, da pohvalim altruista duh. svet. J. K., ki se je s tako mladeniško čilostjo vrgel na delo, dvigniti moralni nivo zagrebških Slovencev. Župniku sv. Blaža pa smo za njegovo ljubeznivost in naklonjenost še posebno hvaležni.

V cerkvi šele vidimo, kakšni smo in koliko nas je, tu moremo pretehtati našo telesno in duševno revščino. Ze prvi mesec našega bogoslužja slišimo prošnje, ki zahtevajo tudi naše karitativno delo, ako bomo hoteli pomagati našim malim ljudem...

Dopisnika »Slovenca« od 26. IV. 1931, ki pravi, da se bo moral nekdo brigati za slovensko kolonijo v Zagrebu, prosimo da se pride les učit. Zagrebški Slovenci imamo do sedaj štiri društva, en klub, eno kongregacijo in eno slovensko cerkev. Brigamo se torej sami že nekoliko let. Bilo bi pohvalno, ko bi se tudi domovina zganila in nam vsaj karitativno pomagala. Bodočnost naših zagrebških rojakov je svetla, kajti med nami žive idealni možje, ki se zavedajo svojega poslanstva med našim življem, kakor tudi med brati Hrvati.

Belgrad, 26. aprila.

Prav skrajen čas je že bil, da ste načeli vprašanje slovenskih božjih služb za lepo število belgrajskih Slovencev. Ena sama služba božja za približno 7000 Slovencev, to je že skoro naša sramota! Dovolite, gospod urednik, da k dopisu v Vašem cenjenem listu o tej zadevi pred dnevi, povem še eno stvar.

V Belgradu je danes lepo število slovenske inteligence. Po vseh uradih že najdete naše ljudi, tudi v svobodnih poklicih se je že precej etablirala. Na univerzi študira doslej povprečno do 20 slovenskih akademikov. Da je tudi drugega slovenskega dijaštva že precej, je znano, saj si izdaja že celo svoje glasilo. Mislim, da spada potemtakem med naše najnujnejše potrebe takozvana akademska služba božja s primerno kratko pridigo, kakor jo imamo po vseh krajih, kjer živi večje število katoliške inteligence.

V ostalem pa sem mnenja, da bi bilo že čas misliti, da bi imela slovenska srednješolska mladina po možnosti že s prihodnjim šolskim letom posebno službo božjo.

Erko.

Nesrečen padec

Borovnica, 27. aprila.

V mladostni razigranosti in letanju se je v nedeljo opoldan pripetila Tilnu, sinu strojevodje g. Žigona, težka in najbrž s hujšimi posledicami zvezana nesreča. Fantek je z drugimi otroci vred skakal po trikotnih skladovnicah desk ob kurilnici. Med skakanjem pa je zgubil ravnotežje in padel v globino kake tri metre z glavo naprej. Obležal je, nakar so ga dvignili in odnesli na dom, kjer je ležal daljši čas v nezavestnem stanju. Poklicani zdravnik zaenkrat še ni mogel ugotoviti točnih posledic, nedvomno pa je, da brez njih najbrž ne bo.

Požar

Slovenjgradec, 28. aprila.

V nedeljo okrog 4 popoldne je začela goreti hiša posestnikov Alberta Lorbeka in Jerneja Medveda, p. d. Brenceta, v Sredmah, občina Podgorje. Posestnikoma, ki imata skupno posestvo, je zgorela hiša z gospodarskimi poslopji, vsa oprava, orodje, živež, obleka in krma za živino ter 600 Din denarja. Škodo cenijo na približno 55.000 Din, dočim sta posestnika zavarovana za okroglo 46.000 Din. Ogenj je nastal radi tega, ker so se vnele saje v dimniku, odkoder se je ogenj prenesel na streho, ki je bila krita s slamo ter bil takoj v plamenu.

Ker je pihal močan veter, se je ogenj tudi hitro razširil na bližnje gospodarsko poslopje. Ognjegasci iz Turiške vasi so bili hitro na mestu. Njim se je posrečilo rešiti tri blizu stoječe hiše, eno uto za seno in drvarnico, zakar so izpraznili štiri vodnjake vode. Gasilci so delali res s prav občudovanja vredno požrtvovalnostjo in pridnostjo. Gre jim zahvala, da so obvarovali druge objekte.

Župani govore

Slovenjgradec, 28. aprila.

V torek 28. aprila se je oglasila pri tukajšnjem okrajnem načelstvu deputacija vseh županov, občinskih odbornikov in tajnikov slovenjgraškega sodnega okraja radi omiljenja ljudskega dela (kuluka) na banovinskih in državnih cestah, zlasti zaradi tega, ker se je napačno tolmačila odredba kr. banske uprave, ter so se v seznam navedli vsi delavci, dninarji, hlapci in davkoplačevalci. Župani so dosegli, da se iz seznama črtajo vsi delavci, hlapci in dninarji, ostanejo le davkoplačevalci, kakor je to banska uprava pojasnila občini Šmartno, ki se je glede tega pojasnila obrnila na bansko upravo. Doseglo se je tudi to, da se z izvajanjem ljudskega dela prične šele potem, ko bo opravljena spomladanska setev.

Dr. Josip Rožman:

Pravoslavne cerkve v Belgradu

Pravoslavni imajo v Belgradu 8 cerkev s 41 župnijami (parohijami). Največja je »Saborna« cerkev, kjer »sabira« (voli) pravoslavni sinod svoje cerkvene vladarje; obsega 5 župnij ter je posvečena sv. Arhangelu Mihaelu. Starešina cerkve je prota g. Nikola Božić, ki je istočasno prota mesta Belgrada. Cerkev se je začela graditi l. 1836, za časa kneza Miloša in njegovih sinov ter Metropolita Petra; zidana je v bizantsko-gotskem slogu. Leta 1862 so jo bombardirali Turki, pri čemur je bil velik zvon prebit in cerkev deloma poškodovana. Neposredno pred glavnim vhodom počivajo ostanki velikega učitelja Srbov Dositeja Obradovića ter slavnega tvorca srbskega jezika Vuka Karadžića. V notranjosti je znamenit ikonostas (stena s slikami) z ikonami (slikami) od znamenitega živopisca (ikonografa) Dimitrija Avramovića. Ob zidu počivajo v tihih grobovih Kneza Mihajlo in Miloš in 4 metropoliti. Cerkvi je po običaju zahoda zvonik prizidan (visok 62 m), v zvoniku je 5 malih zvonov (najtežji tehta samo 1200 kg), kupljenih po svetovni vojni. Letos je pri ljubljanski tvrdki »Zvonarna in livarna« naročenih 5 velikih zvonov. Zraven Saborne cerkve je palača Patrijaršije.

Druga cerkev je cerkev sv. Vasnesenja (Vstajenje) s 7 župnijami, posvečena leta 1863. V začetku je bila cerkev namenjena vojaštvu, šele pozneje župnijskim namenom. Zvonik, ki stoji po običajnem vzhodnem načinu poleg cerkve, je lesen in ima 4 zvonove; najtežji tehta 750 kg. Naročen je še peti zvon s težo 1225 kg pri »Zvonarni in livarni« v Ljubljani. Cerkev ima zelo lepo bogato zakladnico (riznico). Za časa svetovne vojne je granata prebila zid in se ustavila ravno nad pridižnico. Iz te cerkve je šel kralj Peter leta 1912. na balkansko vojno. Na »evangeliju« te cerkve sta se kralja Peter in Aleksander zaprisegla.

Tretja cerkev je cerkev sv. Aleksandra Nevskega s 3 župnijami in 5 župniki. Zgrajena je bila s subvencijo mesta Belgrada in s prispevki vernikov ter je bila šele pred kratkim popolnoma dogotovljena. Nad cerkvijo, visoko 33 m, sloni močna kupola, ki izrazito predočuje bizantinski slog stavbe. Istotako ima sprednji del zgradbe svojo kupolo, ki daje prostora 3 zvonovom (najtežji 1250 kg). Notranjost te cerkve je umetniško izdelana in zelo zanimiva. Neprecenljive umetniške vrednosti je ikonostas, darovan od Nj. Vel. kralja Aleksandra I.; izdelan iz belega marmorja. Ikone so napravljene pred vojno v Rusiji od znamenitih slikarjev. Izredno pomemben je kraljev dar slike sv. Aleksandra Nevskega, ki je stara 120 let in je delo slavnega poljskega slikarja Matejke; sliko je dobil naš vladar v dar od poljskega maršala Pilsudskega. V oboku levega cerkvenega zida se nahaja ikona Cara Lazara v mramornatem okviru v naravni velikosti. Poč ikono je pritrjena mramornata plošča z reliefom »Karadžorđeve zvezde«, zlato medaljo za hrabrost, lavorjevim vencem hvaležnosti in vojnim šlemom. Cerkev je obložena z mramorjem in ima prostora za 1000 ljudi; na koru je prostora za 120 pevcev. Stavbni stroški so iznašali ca 5 milijonov dinarjev.

Četrta cerkev je cerkev sv. apostola in evangelista na »Starem Groblju« s 5 župnijami, 5 svečeniki in 1 dijakonom. Ustanovljena je bila l. 1836. Tu leže pokopani skoraj vsi člani dinastije Obrenovičev in tudi kraljevska dvojica Aleksander in Draga Obrenović. Spominsko ploščo so jima postavili Avstrijci za časa okupacije in sicer v nemškem jeziku. Ikona sv. apostola Marka je umetniško delo velike vrednosti. Cerkev je zelo bogata, ker poseduje v sredini mesta zemljišče od ca 4½ ha, kar predstavlja dandanes veliko premoženje. Zvonik je tudi tu od cerkve ločen ter ima le male zvončiče. Poleg te cerkve se bode v najkrajšem času postavila nova velika cerkev po vzorcu Gračaničke cerkve na Kosovem.

Zraven srbske cerkve sv. Marka se nahaja ruska cerkev, ki je prvotno služila kot pokopališna kapela. Ruski begunci so jo adaptirali v cerkvico in jo povečali. V ruski cerkvi je pokopan general Vrangel; nad njegovim grobom sanjajo o slavnih dneh vojne zastave ruskih polkov.

Peta cerkev je cerkev sv. Save na »Vračaru« z 11 župnijami in 11 svečeniki; zgrajena je bila l. 1895. v srbskobizantinskem slogu. Nizek lesen zvonik ima 4 male zvonove. V cerkvici je prostora za 200 ljudi. Ob levi strani ob zidu se nahaja ikona sv. Save. Visoka je 2 metra in široka 1 meter. Cerkev stoji na zemljišču, ki ga je daroval Angležinja Francis Makenzije in ki meri 1½ ha. Na tem zemljišču ne daleč od sedanje cerkvice se bo prihodnje leto začela zidati nova velika katedrala. Zgrajena bode iz raznobarvnega mramorja in sicer po modelu velikega doma »Aja Sofija« v Carigradu. Prostora bo imela za ca 10.000 ljudi; načrti za zgradbo so že gotovi. Gradbeni stroški po preliminirani na ca 150 milijonov. En del srbskih zgodovinarjev je mnenja, da so baš na Vračaru Turki 27. aprila 1595 mrtve ostanke sv. Save sežgali, da bi na ta način odvzeli Srbom moralno in versko zaslombo.

Razen navedenih cerkev je še na »Novem Groblju« cerkev sv. Nikole, ustanova (zadužbina) Stanojla in Drage Petroviča; na Kalimegdanu je cerkev sv. Ružice, ki datira iz srednjega veka ter kapelica sv. Petke Paraskave, zraven katere se nahaja vrelec, kateremu narod pripisuje zdravilno moč. Na Topčideru je cerkev sv. Petra in Pavla, zgrajena pod Milošem Obrenovićem, iz samega tesanega kamna. Onstran pota je Milošev konak (dvorec) s slovito platano, staro nad 100 let.

Avstrija pod kontrolo?

Avstrija protestira proti italijanskemu predlogu, ki zahteva kuratelo za Avstrijo

Dunaj, 29. apr. d. Dunajski listi z velikim ogorčenjem zavračajo predlog, katerega je objavila rimska »Tribuna«, da naj se skliče kontrolna komisija, katero je svoje dni Zveza narodov postavila (23. oktobra 1922), da nadzoruje uporabo mednarodnega posojila, katerega je Zveza narodov izposlovala za Avstrijo. **»Tribuna«, ki je ta predlog stavila, namreč izraža začudenje, zakaj vsa ta debata o avstro-nemški zvezi, ko bi bilo vendar veliko lažje sklicati zopet isto kontrolno komisijo, da se izreče, če nameravana carinska zveza odgovarja predpisom protokola iz leta 1922. Ta komisija namreč pozna gospodarske prilike v Avstriji in bi eventuelno lahko zopet prišla nazaj na Dunaj, da pomaga avstrijski vladi, kakor svoje dni, prebresti gospodarske neprilike, če je res, da slednjo gospodarski razlogi silijo v zvezo z Nemčijo.**

»Wiener Allgemeine Zeitung« v razburljivem tonu odgovarja rimskemu dnevniku, da je ta njegov predlog samo nova intriga proti carinski zvezi ter pristavlja, da bo avstrijska vlada znala na merodajnem mestu z energičnimi koraki preprečiti, da ta intriga uspe. Finančni minister je baje celo dobil nalog, da sporoči imenovani kontrolni komisiji, da Avstrija ni dala nobenega povoda za sklicanje te komisije in drugič, da bo Avstrija v slučaju, če se carinska unija izvrši, znala najti garancije za nadaljnje redno izplačevanje obrestnih dajatev. Isti list trdi med drugim tudi, da bo avstrijska vlada te korake v najkrajšem času izvedla, da čim preje te intrige, ki da prihajajo iz znanih virov, prepreči. Avstrijske finance so danes v takem položaju, da ne rabijo nikake kontrole niti se jim ni treba bati mednarodne kontrole, ker do sedaj niso imele povoda kaj zakrivati.

Pariz, 29. apr. AA. Havas poroča: V finančnih krogih se govori o sklicanju finančnega odbora, ki opravlja po ženevskem protokolu nadzorstvo nad Avstrijo, da prouči vprašanje, kakšne reperkusije bo imela avstrijsko-nemška pogodba o carinski uniji na avstrijski finančni položaj.

Praga, 29. apr. kk. »Neues Wiener Extrablatt« objavlja izjavo guvernerja češkoslovaške narodne banke dr. Pospišila, da mu niti oficielno niti neoficielno ni nič znanega o tem, da bi bil določen za finančnega komisarja za Avstrijo. Finančni protokol iz l. 1922. sicer dovoljuje možnost, da se določi za Avstrijo finančni komisar, če bi se nahajala v finančnih težkočah. Tako odredbo pa mora določiti samo garancijski odbor in Zveza narodov, katerima je treba predložiti dokazila, da je tak sklep upravičen.

Dr. Kramař brani Nemce

„In s tako industrijo naj konkurira Avstrija!"

Praga, 29. apr. kk. Danes se je nadaljevala razprava o dr. Beneševem ekspozeju. Nemški podpredsednik poslanske zbornice, agrarec Zierhut je izjavil, da stališče češkoslovaške oficielne zunanje politike glede nemško-avstrijske carinske unije ne bo motilo prijateljskih odnošajev z Nemčijo. Nemško-avstrijski načrt je treba proučiti brez ozira na prestižne razloge. Ne sme se pozabiti, da Češkoslovaška leži geografsko med Nemčijo in Avstrijo. Geografija je usoda države. — **Poslanec dr. Kramař je izjavil, da je izven dvoma, da je današnja Avstrija element miru. Avstrija je po vsej svoji notranji strukturi pacifistična država. Priključitev k Nemčiji pa ne bi ostala brez psiholoških učinkovanj na avstrijsko prebivalstvo. Dr. Kramař se je izjavil proti običajnemu sumničenju Nemčije, da je militaristična in nevarna za mir. Taka trditev je krivična in nepolitična. Z dr. Benešem se ne more strinjati, da bi vsaka carinska unija morala imeti za posledico popolno gospodarsko in politično združitev. Res pa je, da nemško-avstrijska carinska unija močno posega v evropsko ravnotežje. Dr. Kramař smatra za neverjetno, da misli avstrijska industrija, da bi mogla v primeri uresničenja carinske unije konkurirati z nemško industrijo.** Nemčija je v l. 1924.-29. izdala več kot 39 miljard mark za investicije in racionalizacijo svoje industrije in svojega kredita. Ta ogromni aparat samo čaka na poživljenje z ameriškim in francoskim kapitalom, da bi potem ubil ves gospodarski svet. **In s tako industrijo naj konkurira avstrijska industrija!** Edino resnično sredstvo proti carinski uniji je po njegovem mnenju preferenčni sistem. Da se prepreči Anschluss, ne bo ostalo nič drugega, kakor preskrbeti Avstriji večje prodajno področje, katerega bi se ne udeležila samo Nemčija, temveč tudi druge države. — Češkoslovaški socialni demokrat Nečas smatra za popolnoma naravno, da je ideja nemško-avstrijske carinske unije našla med prebivalstvom Nemčije in Avstrije topel odmev. To čustvo je treba respektirati. **Treba pa je respektirati tudi naravno pravico samoobrambe malih držav, ki bi bile ogrožene s carinsko unijo. Poslanec pozdravlja, da je dr. Beneš našel prijazne besede za Madjarsko.** Madjarski in češkoslovaški narod čutita sedaj, kakšen udarec so zadali njunemu gospodarstvu češkoslovaški agrarci in Horthyjevi eksponenti, ko so povzročili brezpogodbeno stanje.

Malinov še ni uspel

Sofija, 29. aprila. AA. »Svobodna reč« poroča, da je Malinovu podaljšan mandat do danes opoldne, ker se pričakuje, da bodo nacijonalni liberali sprejeli njegove predloge.

Sofija, 29. aprila. AA. Pogajanja, ki jih je imel Malinov z »Demokratičeskim zgovorom« in z nacijonalnimi liberali v svrho sestave koalicijske vlade treh strank, so trajala do polnoči. Zato je Malinov odgodil svojo avdijenco na dvoru.

Sofija, 29. aprila. AA. »Zora« trdi, da zahteva »Demokratičeski zgovor« zase pet ministrstev v novi vladi, nacijonalni liberali pa dva. Tako bi demokrati Malinova dobili samo dva portfelja, ker jih je vsega skupaj devet. Mnogo govore o tem, da bo novo vlado sestavil samo »Demokratičeski zgovor« z demokrati, vendar »Zora« misli, da Malinov nima mandata za sestavo take vlade. Po njenem mnenju bo Malinov vrnil mandat, če mu misija do popoldne ne uspe.

Sofija, 29. aprila. AA. Bolgarska agencija poroča: Po avdijenci pri kralju Borisu, ki je trajala dve uri, je mandator krone, šef demokratske stranke Malinov izjavil, da je poročal kralju o sedanjih rezultatih svojih pogajanj. Malinov je nadalje izjavil, da bo tudi dalje delal v cilju, da izvrši poverjeno mu misijo.

Novo čsl. posojilo

Praga, 29. apr. kk. Češkoslovaško finančno ministrstvo se pogaja z ameriškim konzorcijem pod vodstvom National City Bank zopet za posojilo 20 milijonov dolarjev, ki je mišljeno kot dopolnilno posojilo za pred kratkim sklenjeno posojilo 50 milijonov dolarjev. Prvo posojilo 50 milijonov dolarjev se bo porabilo izključno za konvertiranje 8% funtnega posojila iz l. 1922., dopolnilno posojilo pa bi porabila češkoslovaška narodna banka za delno poplačilo dolga državne emisijske banke. Pogoji naknadnega posojila so enaki kot pri velikem posojilu, to je, dano je za 25 let po 5½% z emisijskim kurzom 95.

Henderson predsednik razorožitvene konference

Pariz, 29. apr. kk. Francoski listi doznavajo, da se je pri zadnjih razgovorih generalnega tajnika Zveze narodov sira Drummonda v Rimu in Berlinu doseglo popolno soglasje o tem, da se Hendersonu ponudi predsedniško mesto na veliki mednarodni razorožitveni konferenci. Res je vsekakor, da so o Hendersonovi kandidaturi razmišljali ne samo v Nemčiji in Italiji, temveč tudi v Franciji. Kakor doznava o tem Vaš dopisnik z dobro poučene strani, pa je angleški zunanji minister na vprašanje iz Pariza že odgovoril, da zaradi preobremenitve v svojem uradu in zaradi obširnih pripravljalnih del, ki jih zahteva predsedstvo tako važne konference, nikakor ne more prevzeti ponudene časti.

Dr. Renner - predsednik avstrijskega parlamenta

Dunaj, 29. apr. kk. Narodni svet je na današnji seji izvolil za predsednika bivšega socialnodemokratskega državnega kancelerja dr. Rennerja. Pri prvem glasovanju je vsaka stranka glasovala za svojega kandidata, pri drugem glasovanju pa je bil dr. Renner izvoljen z glasovi socialnih demokratov, dočim so pri drugem glasovanju razen majhnih izjem druge stranke oddale prazne glasovnice.

Hindenburg ostane

Berlin, 29. aprila. Merodajni krogi izjavljajo, da so vse vesti o bližnji demisiji predsednika Hindenburga neresnične. Hindenburg ni podal o svojih namerah nobene izjave. Vse vesti o tem so zgolj domnevanja.

Novice iz Spanije

Barcelona, 29. aprila. AA. Trockij je prosil špansko vlado, naj mu dovoli, da se nastani v Španiji. V svoji prošnji navaja, da je bil med svetovno vojno žrtev starega španskega režima in da je zategadelj španska republika dolžna, da popravi storjeno krivico. Listi navajajo, da so Trockega med svetovno vojno izgnali iz Španije in ga poslali v Združene države.

Pariz, 29. aprila. AA. Havas poroča iz Seville: Mnogoštevilni brezposelni delavci so se zbrali pred poslopjem mestnega magistrata in zahtevali dela. Po tej demonstraciji je velika povorka krenila po mestnih ulicah. Delavci so demonstrirali proti meščanom, tako da so mnogi trgovci zaprli svoje trgovine, drugi pa so stopili na prag in delili delavcem hrano in denar.

Revolucija v Braziliji

Rio de Janeiro, 29. apr. AA. V državi Sao Paolo je hotel oddelek vojske napraviti revolucijo, ki pa jo je oblast zadušila in zopet napravila red.

Po volitvah v Turčiji

Carigrad, 29. apr. kk. Nova turška poslanska zbornica je sklicana na dan 4. maja, da izvoli novega državnega predsednika. Seveda je gotovo, da bo zopet izvoljen za predsednika republike Mustafa Kemal paša, za ministrskega predsednika pa Izmet paša. Nasprotno pa še vedno ni znano, koliko neodvisnih poslancev se smatra za izvoljene. Listi so navajali doslej 12 neodvisnih poslancev, med katerimi pa ni nobenega resnega opozicionalca. Med ostalimi poslanci pa je več oseb, katerim bodo priporočali, naj odstopijo, ker pri vladi niso priljubljeni.

Jugosl. kongresisti v Gdinju

Varšava, 29. aprila. AA. Pat poroča: Včeraj zjutraj je prispela v Gdinjo skupina jugoslovanskih izletnikov, kakih 70 po številu. Že na postaji jim je bila prirejena prisrčna dobrodošlica, nato pa so goste spremili na svečano akademijo, ki so jo priredili njim na čast. Tam jih je predsednik prireditelj skega odbora toplo pozdravil v jugoslovanskem jeziku. Po akademiji so gostje napravili izlet z ladjo. Ob povratku je bil njim na čast prirejen svečan obed, na katerem je več govornikov proslavljalo prijateljske zveze med Poljsko in Jugoslavijo in veliki pomen sodelovanja med obema državama. Gostje so si nato ogledali novo in čedalje komembnejšo slovansko luko na Baltiku, zvečer pa so nadaljevali svojo pot v Varšavo.

Cerkev in sodobno žensko gibanje

Važne izjave odlične katoliške pisateljice

Odpor, ki se je bil dvignil v vrstah ženskega gibanja o priliki objave bolj ali manj netočnih posnetkov iz enciklike Pija XI. o zakonu tudi v Jugoslaviji, je nagnil znano odlično katoliško publicistinjo in našo visoko cenjeno londonsko poročevalko: gospo Ani Hrističevo, da je poslala belgrajskemu »Ženskemu Pokretu« naslednji dopis:

»Dovolite, da Vas spričo Vaše beležke o papeževi encikliki o zakonu opozorim na dejstvo, da so mnogi listi prinesli popačene posnetke iz tega važnega dokumenta. (Nas, starih sufražetk, ki se že leta borimo proti krivičnim tendencam svetovnega tiska, kadar gre za ženske interese, to ne preseneča.)

Značilno je, da so ta poročila v večini slučajev popolnoma izpustila besede Pija XI. o enakih pravicah in dolžnosti moža in žene v zakonu. Dasi je mož glava družine, to po papežu ne pomenja, da bi bila eni odvzeta svoboda, ki ji pripada kot človeškemu bitju, kot soprogi, kot materi in kot zakonskemu drugu. Dalje pravi sv, oče, da žena ni dolžna izpolniti vsake moževe zahteve, ako ta ni v skladu z zdravim razumom ali z njenim dostojanstvom kot soproga. Slednjič priznanje moža kot poglavarja družine nikakor ne pomenja, da se žena postavlja v isto vrsto z onimi, ki jih označuje državni zakon za mladoletne in ki se jim ponavadi ne dopušča, da bi izvrševali svoje pravice, ker nimajo zrelega razuma in ne poznajo razmer. Ženina podrejenost možu (dodaje papež) se razlikuje po stopnji in načinu, po raznih okoliščinah, po kraju in času. Dejansko, če mož zanemari svojo dolžnost, potem mora žena zavzeti njegovo mesto in voditi družino.

V celi tej encikliki ni nobenega govora o političnem delovanju moža ali žene, marveč obsoja papež isto takoimenovano emancipacijo, ki jo propovedujejo lažiučitelji in po kateri naj bi se soproga in mati odrekla svojih najsvetejših dolžnosti v imenu svobode. Laži-emancipacijo tako za moške kakor za ženske obsoja Pij XI. v taisti encikliki, ki žigosa tiste lažiučitelje, ki hočejo v imenu moderne duševne emancipacije porušiti krščanska načela o zakonu in morali vobče. Posledice te laži-emancipacije, o kateri govori papež, vidimo vsi, ako obrnemo pogled v Sovjetsko Rusijo, kjer skušajo boljševiki uničiti vsako družabno in družinsko moralo s takozvano emancipacijo.«

Ne le, da je sv. oče daleč od tega, da bi obsojal pravo žensko emancipacijo, marveč se še posebej ozira na današnje razmere in v enem delu te enciklike opozarja državne oblasti, da so dolžne prilagoditi državljanske pravice po ženinih današnjih potrebah in razmerah.

Ne samo v tej svoji encikliki, nego tudi v prejšnjih svojih spisih, delih in besedah se je Pij XI. vedno pokazal kot zaščitnik in prijatelj žene in njenih pravic. V gibanju, ki je znano pod imenom Katoliške akcije, za sodelovanje laikov s škofi in duhovščino v svrho obnove verskega življenja s pomočjo organizacije in krščanske prosvete, je pozval žene, naj sodelujejo istotako kakor možje. Pij XI. z zadovoljstvom spremlja uspehe ženstva na kulturnem in znanstvenem poprišču in vidi v vsakem napredku možnost, da se širijo krščanski ideali in slava Božja. Tako je pred mesecem dni poslal svoj posebni blagoslov mladi Angležinji, miss Reynolds, ki se pripravlja, da z avionom poleti od tu v Južno Afriko. Papež je bil posebno zadovoljen, da se je baš katoličanka lotila tega podjetja, ki naj služi nadaljnemu razvoju zrakoplovstva.

Izključeno je, da bi papež zahteval od žena, ki se nahajajo v parlamentih raznih dežela, da naj opuste svoje delo. Nasprotno imajo te žene v papežu ne samo podporo, marveč tudi inspiracijo. Treba je imeti na umu tudi to, da ni samo sedanji papež, ki je v najlepšem zmislu besede moderni krščanski duh, marveč katoliška cerkev vobče vedno na straži, da brani ženo in njene pravice. Katoliški ženski samostani so med najsijajnejšimi dokazi, kako zelo odobrava in podpira cerkev samostojnost žene in pravico do svobodne izbire življenjskega poklica. To bogodano ženino svobodo je hotel kratiti Luther, ko je propovedoval odpravo ženskih samostanov, češ da je žena ustvarjena izključno za zakon.

Nekateri moški, katoličani, ki so pa slabo poučeni o nauku svoje cerkve, si prisvajajo (arogirajo) pravico, da govore v imenu katolicizma, ko trdijo, da mora biti ženska nasproti moškemu v podrejenem položaju. Tega cerkev ni nikdar učila in tudi učiti ne bi mogla, ker nas uči Kristusov nauk, neglede na predsodke in želje posameznikov.

Po svetovni vojni, ko so ženske v mnogih deželah dobile volilno pravico in se je po drugih deželah začelo močno gibanje za to pravico, je imela podpisana čast, da je bila sprejeta v zasebni avdijenci pri papežu Benediktu XV. Na prošnjo za blagoslov katoliškim ženam, ki se bore za volilno pravico, pokojni papež ni le izpolnil te želje, marveč je doslovno izpregovoril naslednje francoske besede: Nous voudrions voir des femmes électrices partout.« (Želeli bi videti ženske volilke povsodi.) Današnji papež Pij XI. daje katoliškim ženam enaka navodila.«

A. Christitch.

Bitka na Madeiri

Na otokih divja bitka, po prestolici krvave manifestacije

Lizbona, 29. aprila. AA. Nadškof v Funchalu na Madeiri je posetil mornariškega ministra, da posreduje glede pogojev, pod katerimi bi se uporniki vdali. Mornariški minister je odgovoril, da pozna vlada samo en pogoj, in to je brezpogojna predaja.

Lizbona, 29. aprila. AA. 16 km od Funchala se je izkrcal oddelek vladnih čet, da uniči oddajno postajo upornikov. Revolucionarci so streljali na vladne čete s topovi. Po kratkem boju so utihnili in pobegnili. Letala vladnih čet so jih obmetala z bombami. Ko so vladne čete uničile oddajno postajo, so se vrnile na ladje.

Lizbona, 29. aprila. AA. Včeraj so se vršile v mestu velike demonstracije. Policija je streljala in ranila 15 dijakov. Trije demonstranti so težko ranjeni. Vojaštvo in policija sta aretirali 60 oseb. Demonstracije so vodili vseučiliščni dijaki, ki so burno vzklikali proti diktaturi Carmone. Slične demonstracije so se vršile v Oportu in v Bragi, kar dokazuje, da se gibanje proti diktaturi širi.

Lizbona, 29. aprila. kk. Vladna letala so razbila radio-postajo trdnjave Jaca-Bab'ista z bombami. Na patruljni vožnji topničarke »Ibo« ob obali je prišlo do topniškega ognja z revolucionarji in se je morala topničarka umakniti. Tudi križarka »Vasco da Gama« je bila zadeta in se je morala umakniti iz boja.

Lizbona, 19. aprila. AA. Pogajanja med portugalsko vlado in uporniki na otoku Madeiri so se ponesrečila. Posredoval je škof iz Funchala. Portugalski mornariški minister Carreira je zahteval, naj se vstaši brezpogojno udajo. Danes so se vojne operacije nadaljevale. Položaj je neizpremenjen. Vladna letala so metala na upornike bombe. Uporniki so odgovorili s topniškim ognjem. Mesta Funchala niso obstreljevali, dasi je Carreira zagrozil, da bo to storil, če se ne bodo uporniki udali.

Letalski promet preko Sahare

Pariz, 29. aprila. kk. Minister za zrakoplovstvo Dumesnil, ki se je včeraj vrnil v Pariz s 15.000 km dolgega poleta po severnoafriških kolonijah, namerava predložiti zakonski načrt za ustanovitev stalnih zračnih prog v centralno Afriko skozi Saharo ob avtomobilski cesti, ob kateri bi se na vsakih 10 km postavili visoki železni signalni drogi kot kažipoti in na vsakih 300 km zgradile utrjene zaloge za živila, gorivo, nadomestne dele in medikamente.

Krst s tekoč'm zrakom

Heidelberg, 29. aprila. AA. Danes se je tu vršila edinstvena svečanost. Krstili so letalo prvič v zgodovini s tekočim zrakom. Rektor univerze je razbil nad letalom steklenico tekočega zraku, nakar je bilo letalo v nekaj trenutkih v gostem oblaku dima.

Drobne vesti

Belgrad, 29. apr. ž. Svečana otvoritev nemške umetniške razstave v Zagrebu bo 3. maja ob 11 dopoldne.

Belgrad, 29. apr. ž. Jutri priredi Jugoslovanska Matica v Splitu zadušnico za mučenikoma Zrinskim in Frankopanom. Istočasno bo urejena tudi komemoracija za akademijo na dan 3. maja.

Belgrad, 29. aprila. ž. Pristojna oblast je izdala odobrenje za graditev velike tovarne sladkorja v Čurugu.

Belgrad, 29. aprila. AA. Na podlagi čl. 43 zakona o ureditvi hudournikov je kmetijski minister predpisal pravilnik o tej ureditvi.

Belgrad, 29. aprila. AA. Predsednik centrale industrijskih korporacij Ignjat Baloni je danes ob 13 priredil kosilo na čast ravnatelju mednarodnega urada za delo Albertu Thomasu. Svečano kosilo je bilo v hotelu Srpski kralj.

Moskva, 29. aprila. kk. V sovjetski republiki Nahičevan ob perzijsko-armenski meji je bil katastrofalen potres. Ker manjka modernih prometnih sredstev in zvez, so vesti še nepopolne ter število smrtnih žrtev ni znano. Dospele vesti pa govorijo o ogromni škodi in o mnogih človeških žrtvah. V krajih odkoder so doslej prišle vesti, je porušenih več kot polovica hiš.

Kopenhagen, 29. aprila. AA. Ker se je sporazum med delodajalci in delojemalci v zadnjem trenutku ponesrečil, je bilo izprtih 50.000 danskih delavcev.

38 oseb zgorelo v vagonu

London, 29. apr. kk. V bližini Kaire je danes popoldne začel goreti vagon brzovlaka. Požar je nastal zato, ker se je v starem vagonu vnela škatlja in železniško osebje ni pravočasno opazilo požara. Ogenj se je hitro razširil na ves vagon in šele neki prometni uradnik je moral opozoriti osebje vlaka, da vagon gori, nakar se je vlak na prostem ustavil. Pri tem je zgorelo 38 oseb, med njimi 10 otrok, 36 oseb pa je bilo ranjenih. Med žrtvami je samo en Evropec, vsi drugi so Egipčani.

Obrtniki pozor!

Z ozirom na članek objavljen v »Slovencu« z dne 26. aprila 1931 smo prejeli sledeče:

»Ni res, da bi se bil z ustanovitvijo podružnice Državne Obrtne banke v Ljubljani obenem zanesel spor med naše obrtnike radi sestave zbornic. Res je marveč, da je bila podružnica Zanatske banke v Ljubljani ustanovljena z zakonom z dne 27. I. 1926 na podlagi sklepa Upravnega odbora centrale z dne 22. oktobra 1930 in da v zakonu predvidena ustanovitev podružnice ni niti v najmanjši zvezi z vprašanjem sestave zbornice in torej kot strogo finančna ustanova ni in ni mogla zanesti nikakega spora med naše obrtnike glede sestave zbornice.«

GAZELA TERPENTINOVO MILO JE NEPOGREŠLJIVO V VSAKEM DOBREM GOSPODINJSTVU.

PAZITE NA IME „GAZELA".

NEPRECENLJIVO POMOČ

ZVEČER

Vam nudi Schichtova metoda na dan pranja. K temu potrebujete Žensko hvalo, da perilo zvečer namočite, in Schichtovo terpentinovo milo, da perilo drugi dan izkuhate.

ZJUTRAJ

TO JE CELO DELO PRI

SCHICHTOVI METODI

Dnevna kronika

Koledar

Četrtek, 30. aprila: Katarina Sienska, devica; **Marijan**, mučenec.

Dan je ta mesec zrastel za 1 uro in 34 minut in je danes dolg 14 ur 27 minut.

Novi grobovi

† **V Ljubljani** je umrl g. Anton Bregar, uradnik državne železnice v p. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† **V Dobrunjah pri Ljubljani** je umrla gospa Marija Selan roj. Mekinc. Pokopali jo bodo v petek ob 9 dopoldne. Svetila ji večna luč. Preostalim naše odkrito sožalje!

Znatne stavbne prihranke dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Osebne vesti

— **Duhovniške spremembe v konjiški dekaniji.** S 1. majem nastanejo v konjiški dekaniji sledeče spremembe: Dosedanji konjiški vikar Julij Vajda gre za župnika na Prihovo, dosedanji prihovski župnik kn. šk. duhovni svetnik Karol Kumer gre v pokoj in se nastani v Konjicah. Istočasno gre za provizorja v Stranice pri Konjicah dosedanji prihovski kaplan Franc Slana. Dosedanji župnik v Stranicah Ivan Atlešek je dobil župnijo Braslovče.

— **Iz veterinarske službe.** Veterinarski svetnik dr. Viljem Jedlička je premeščen od sreskega načelstva Ljubljana okolica k okrajnemu glavarstvu v Ptuju, kjer je že preje služboval več let.

— **Promocija.** Danes promovira na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva bivši predsednik J. K. A. D. Danica v Zagrebu g. Ludvik Kožuh, rodom iz Zbelove pri Poljčanah. Iskreno čestitamo!

— **Spremembe v občinski upravi.** K. banska uprava je v občini Medvode razrešila občinska odbornika g. Janeza Peternela in g. Jožefa Šušteršiča, od katerih je bil zadnji že od prejšnje banske uprave imenovan za župana. Namesto teh dveh sta imenovana za odbornika g. Valentin Oblak, župnik v Preski, in g. Jožef Plešec, posestnik iz Preske.

— **Poroka.** Na Prevaljah se je poročil mornarski vojni uradnik Janko Sedej z gospodično Tilko Vezjakovo iz znane ugledne družine. Poročil ju je ženinov bratranec g. Janko Sedej, kaplan iz Radeč pri Zidanem mostu.

— **Ljubljanske kreditne banke** generalni ravnatelj Alojzij Tykač je upokojen in se preseli v svojo češko domovino. Pri imenovanem zavodu je služboval od l. 1904., bil je odličen finančni strokovnjak in velik prijatelj naših lepih planinskih krajev. Pokojnine bo dobival mesečno 13.000 Din.

Ostale vesti

— **Polovična vožnja za občni zbor Zadružne zveze.** Železniško ministrstvo je dovolilo z odlokom z dne 24. 4. t. l. pod štev. 10.056 polovično vožnjo za udeležence občnega zbora Zadružne zveze v Ljubljani. Delegati naj voznih listkov pri odhodu v Ljubljano ne oddajo, ker veljajo s potrdilom o udeležbi na občnem zboru tudi za nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala na občnem zboru. Občni zbor bo v sredo 6. maja ob 10. uri dopoldne v Beli dvorani hotela »Union«. Polovična vožnja velja za čas od 3. do 9. maja.

— **Prošnja javnim uradom, ustanovam in podjetjem.** Osrednja protituberkulozna liga je za letošnje protituberkulozne dneve izdala propagandne koleke, ki se bodo te dni pričeli razprodajati. Liga bo koleke dostavila vsem večjim podjetjem in javnim ustanovam s prošnjo, da bi jih ob priliki proti tuberkuloznih dni nalepljali na vse dopise. Ker so koleki namenjeni za zbiranje sredstev za počitniške kolonije otrok in za protituberkulozno akcijo uge, prosimo vse, da odkupijo čim več kolekov in tako materielno podpro to dobrodelno gibanje.

— **Razpisana je služba pogodbenega poštarja** pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah III/3. Jamčevina 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6000 dinarjev, doklada 3000 Din, nagrada za prenašanje pošte 3724 Din in nagrada za selsko dostavo 2814 dinarjev. Prošnje s prilogami naj se pošljejo na Dravsko poštno ravnateljstvo v Ljubljani do 10. maja 1931.

— **Brzojavke banovinskih ustanov.** Po ministrskem odloku banovinske ustanove, kakor: bolnišnice, elektrarne, zaloge šolskih knjig, vzgajališča itd. kakor vse tiste ustanove, ki so pred osnovo banovin pripadale samoupravnim oblastim, niso oproščene brzojavne pristojbine.

— **Poštninska prostost okrajnih kmetijskih odborov.** Ljubljansko poštno ravnateljstvo razglaša: Okrajni kmetijski odbori so pomožni organi banovin ter zato oproščeni poštnine in sicer v istem obsegu, kakor uživajo ugodnost poštninske prostosti okrajni cestni odbori ali okrajni zastopi.

— **Že dolgo pričakovani in prepotrebni izvršilni predpisi** ali pravilnik k zakonu iz leta 1928., o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni je sedaj vendar-le izšel.

— **Kat. prosv. društvo na Dovjem** je izgubilo prostore, ki jih je imelo do sedaj v najemu, da je v njih vršilo svoje prosvetno delo. Namerava si postaviti nov Dom. Društveni člani za trdno pričakujejo, da bodo somišljeniki, ki so že tolikokrat pokazali svojo naklonjenost nasproti društvu, isto ohranili tudi v bodoče, ter da bodo s svojo požrtvovalnostjo, z darovi in delom pripomogli, da čim prej vzraste nova stavba, v katero se zopet vpostavi delo za pravo prosveto. Dvakrat da, kdor hitro da. Torej prosimo!

— **Fičafaj in nož.** Kljub večnim razorožitvenim konferencam so naši fantje še vedno oboroženi in še celo otroci radi sežejo po raznih nevarnih igračkah. V Kamniku so se v nedeljo otroci igrali na travniku. Vojsko so se šli in se zato obstreljevali s fičafaji. Ena pšica pa se zadrla v levo oko Karolu Vavpetiču, 12-letnemu učencu ljudske šole v Kamniku. Oko k sreči ni v nevarnosti, vendar bo moral fant biti nekaj časa v bolnišnici. — Na Jesenicah se je v nedeljo zvečer vračal 20-letni godec Albin Reuher nekoliko godčevsko razpoložen domov. Na ceesti je srečal gručo vinjenih fantov, se z njimi sprl in stepel. Eden fantov mu je potisnil nož precej globoko v vrat. Reuherja so pripeljali včeraj v Ljubljano. Rana je nevarna.

— **Tragična smrt umobolnega fanta.** Iz Vinkovcev poročajo o tragični smrti umobolnega 22 letnega fanta Boža Tošiča. Ker je bil umobolen, so ga hoteli odposlati v Tuzlo, kjer je bil doma. Oblečen v prisilni jopič in v spremstvu paznika se je peljal z vlakom. V nekem trenutku, ko je bila pozornost paznika odvrnjena drugam, pa se je pognal skozi odprto okno vlaka in strmoglavil na tla tako nesrečno, da je bil na mestu mrtev.

— **Večni pretepi.** Iz Mostarja poročajo: V našem kraju in okolici se v zadnjem času silno množe krvavi pretepi med kmeti. Skoro vsak dan povzročita puška, nož, ali kol novo smrtno žrtev. Te dni so neznani napadalci počakali v zasedi kmeta Joza Berkiča iz Hrasnega pri Mostarju in pričeli nanj streljati. En strel ga je zadel in so ga v nezavestnem stanju prepeljali v mostarsko bolnišnico.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

— **Strašen samoumor v Mostarju.** Predvčerajšnjim zjutraj ob pol 7 je požarna bramba zbudila ves Mostar po koncu. Gasilci so odhiteli do poslopja, v katerem je imel svoje stanovanje lastnik avtogaraže Eliaš Atias. Ta je v trenutku največjega živčnega razburjenja zlil po tleh svoje sobe več litrov bencina in ga nato zažgal. Čez nekaj časa so se začuli njegovi obupni klici in neki njegov nameščenec je brž skočil na pomoč svojemu gospodarju. Po dolgem trudu se mu je posrečilo, da je z mokrimi cunjami rešil nesrečneža plamenov. Atiasa so v brezupnem stanju prepeljali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. Plameni so že grozili poslopju, vendar se je gasilcem posrečilo, da so jih pogasili.

— **Kako je hajduk Medič ubil orožnika Vekiča.** V torek se je v Šibeniku nadaljevala razprava proti hajduku Mediču. Na dnevnem redu je bilo Medičevo najtežje dejanje in sicer umor orožnika Vekiča. Zgodil se je ta umor na Čekič-planini 20. januarja 1930. Medič sam ga je opisal nekako takole: Usodnega dne zjutraj je prispel v bližino svoje rodne hiše. Ker pa se ni upal v vas, je zavil v očetovo ograjo, ki je zunaj vasi. Čez nekaj časa je prišla njegova sestra Sava, katero je naprosil, naj mu prinese britev. Nato sta brat in sestra sedla na klop in se razgovarjala. Smalu pa je Medič opazil dva orožnika, ki sta se mu približevala vsak od ene strani. Medič je mirno čakal, kaj bo. V tem trenutku je eden izmed orožnikov ustrelil nanj s puško, toda zgrešil. Medič je začel bežati. Toda naletel je na drugega orožnika, Vekiča, ki je stal le šest korakov oddaljen od njega. Vekič je že nameril nanj puško. Toda Medič je bil hitrejši. Brž je nameril nanj svojo puško in ga zadel naravnost v srce. Nato je Medič pobegnil. Pri razpravi je bila zaslišana tudi Medičeva sestra Sava, ki je svojega brata poljubila, predno je odšla iz dvorane. Medič je ta zločin priznal, vendar so se na razpravi obravnavale še nekatere podrobnosti glede razdalje, v katerih si Medič in preostali orožnik kot priča nista bila edina. Razprava se še nadaljuje.

— **Nova kuharska knjiga** (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši dosedanji kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovejša kuhinjska knjiga: **Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih.** Po spisih dr. med. M. Bircher-Benner-ja in po zbirki kuharskih zapiskov (receptov) ge. Berte Brupbacher-Bircher v Zürichu, priredila Štefanija Humek učiteljica gospodinjstva. 224 stani, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, cena Din 30.—, vezana Din 40.—. Poleg mnogih nemških zdravnikov propagira znani švicarski zdravnik dr. Birchner-Benner že nad 30 let z največjim uspehom nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani človeštva. On dokazuje, da je v naši dosedanji mesni prehrani mnogo slabega, naravnost usodnega in da moramo marsikatero bolezen ali prerano smrt pripisati na rovaš napačne prehrane. Sploh si je današnja moderna medicina ta nauk zelo osvojila in ga tudi že naši domači zdravniki priporočajo pri raznih obolenjih. V 323 zapisih, ki so vsi skrbno preizkušeni lahko pripravimo jedila, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, popolne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilnik (za vsak mesec 4 vzorci), dalje obširnejši jedilnik s pičlo presno zelenjadjo ter kratka razprava o presni (nekuhani — surovi) hrani.

Proces proti vrhpoljskim teroristom

Belgrad, 29. apr. l. Danes zjutraj ob 8 se je nadaljevala obravnava proti obtožencem radi atentata na vlak med postajami Vrhpolje-Mihanovec. Državni tožitelj dr. Djardjev je zaključil čitanje obtožnice točno ob pol 10. Predsednik sodnega zbora dr. Arnarič je ob koncu prečitanja obtožnice izjavil, da bo najprej orisal one točke obtožnice, ki se nanašajo na atentat na vlak. Prvi med obtoženci je bil zaslišan Kirchmayer, ker je glavni obtoženec Seletkovič pobegnil preko meje. Obtoženci bodo po delih, za katera so obtoženi, razdeljeni v štiri skupine. V prvo skupino pridejo oni, ki so v direktni zvezi z atentatom na vlak pri Vrhpolju s Kirchmayerjem na čelu. V drugi skupini bodo Tilman, Herman in Gross, ki so uhajali v Madjarsko zaradi pripravljanja teroristične akcije. V tretji skupini so obtoženci, ki so pri tej akciji sodelovali in ki so se nahajali v naši državi. V četrto skupino pa so všteti vsi ostali obtoženci.

Ko je podal predsednik sodnega zbora to izjavo, je odredil kratek odmor. Takoj po odmoru je bil poklican v sodno dvorano obtoženi Kirchmayer Mijo, ki je obtožen, da je v nameri, da poruši železniško progo med Striživojno-Vrhpoljem in Mihanovcem, položil v družbi s Setelkovičem v noči med 21. in 22. aprilom 1930 peklenski stroj, ki bi moral eksplodirati, ko bi privozil vlak. Kirchmayerja brani ex offo odvetnik Dušan Ilič.

Predsednik pozove obtoženca, da se brani. Kirchmayer: »Seletkovič je prišel 19. aprila k meni v zvezi z nekim zavarovanjem. On je bil preje kapetan v vojski, kasneje komisar pri policiji, sedaj pa je bil agent zavarovalne družbe »Fenix.«

Predsednik: »Ali je Seletkovič že večkrat prišel k vam?«

Kirchmayer: »Ne, samo tedaj me je vprašal, če mu lahko dam neko pločevinasto škatljico. Rekel sem mu, da mu to lahko napravim. Prišel je nato v mojo delavnico in videl tako škatljico. Vprašal me je, če mu jo lahko dam. Vprašal ga nisem, zakaj jo rabi. Čez nekaj časa mi je rekel, če imam kakšnega človeka, ki bi šel z njim. Rekel sem, da ga nimam. In tako sva se dogovorila, da grem jaz z njim. Dal mi je mal zavojček, ki je bil zavit v časopise. Ko sem prišel domov, sem videl, da je v tem zavojčku revolver.«

Predsednik: »Ali ste ga vprašali, kaj vam je dal?«

Kirchmayer: »Nisem!«

Predsednik: »Zakaj ste šli s človekom, katerega ne poznate dobro?«

Kirchmayer nato opisuje svoj sestanek s Seletkovićem v kritični noči na poti proti Budrovici in postavljanje pločevinaste škatljice na železniški tir. Ko ga je predsednik vprašal, če ni preje govoril z njim, predno je zahteval škatljico, o hrvatski emigraciji, je odgovoril obtoženi Kirchmayer, da o tem s Seletkovićem sploh ni govoril. Na vprašanje predsednika, če mu je povedal Seletković, da zadostuje eksploziv v dotični škatljici za nameravano delo, je Kirchmayer odgovoril, da mu je to vprašanje zastavil Seletković, ko sta prišla do železniške proge. Predsednik je nato spomnil obtoženca na obseg njegovih izjav, ki jih je dal o isti stvari pred policijo. Nato je obtoženec na zahtevo predsednika pokazal, kakšne so bile dimenzije škatljic za peklenski stroj. Kirchmayer je trdil, da peklenski stroj, ki sta ga postavila v kritični noči s Seletkovićem na progo, ni bil dobro sestavljen. Rekel je: »Jaz ga nisem sestavil. Če bi ga jaz, bi napravil to gotovo tako, da bi prišlo do eksplozije.«

V nadaljnjem zaslišavanju je zastavil tudi sodnik sodnega zbora dr. Dubokovič Kirchmayerju sledeče vprašanje: »Kako to, da je prišel Seletkovič k vam s svojo ponudbo, čeprav vas ni dobro poznal?« Na to vprašanje mu je Kirchmayer odgovoril: »To bi vam Seletkovič najbolje lahko objasnil. Mogoče, da sem mu bil simpatičen, pa je prišel in se obrnil name, nakar sem ga jaz uslišal.«

Sodnik Rajko Stamenković je vprašal: »Ali bi bilo človeško, pognati v zrak vlak in uničiti toliko življenj?«

Obtoženec mu je odgovoril: »Jaz ne bi prevzel niti ene duše teh žrtev na sebe.«

Sodnik: »Ali ste pomislili na posledice, ki bi nastale pri taki eksploziji? Vi ste to nastavili neposredno pred prihodom vlaka.«

Kirchmayer: »Računal sem, da bo stroj razširil samo tračnice in jih mestoma raztrgal in da bo vlak gotovo pred nesrečo obstal. Tam je bil tudi železniški čuvaj.«

Ko je nato stavil obtožencu Kirchmayerju državni tožilec dr. Djardjev nekaj vprašanj, je predsednik dr. Arnarič s tem zaključil zaslišanje obtoženca Kirchmayerja in končal za danes obravnavo. Jutri se bo obravnava zjutraj nadaljevala in bodo zaslišani obtoženi Devčič, Carević in dr. Kleman.

Maribor

☐ **Odlikovanje.** Red sv. Save petega razreda je prejel te dni iz rok okrajnega načelnika ugledni in obče spoštovani posestnik Leopold Krajne iz Metave. Naše iskrene čestitke!

☐ **Grobovi.** V splošni bolnišnici je umrla zasebnica Terezija Skupič, stara 66 let. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju. — V Nasipni 43 pa je umrl zasebnik Anton Cilenšek, star 79 let. Pogreb danes ob pol 15 iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče. Pokojnima časten spomin, žalujočim naše sožalje!

☐ **Na Mariborskem otoku** se bodo vršile v dneh 17. in 18. julija plavalne tekme za prvenstvo Dravske banovine. Tudi damski plavalni dvoboj Avstrija-Jugoslavija se bo vršil na Mariborskem otoku, vendar termin še ni točno določen.

☐ **Zares rubež na mariborskem odru.** Po predstavi v torek zvečer se je na mariborskem odru pojavil mariborski odvetnik v spremstvu stražnika in rubežnika. Vsi trije so se pojavili v garderobi neke igralke ter razglasili: rubež... Gre menda za zadevščine iz prejšnjih let. Zasegli so neko dragoceno iglo z demantnim okraskom. Drugega ni bilo. Bojda pa se je pozneje izkazalo, da se takšne demantne igle dobe pri mariborskih galanterijskih trgovcih za — dva kovača. Rubež na mariborskem odru: tega menda še ni bilo... Bogve, če še bo. Kartaginski cekini, peteroumori, rubeži za kulisami itd. Ni šmenta, da ne bi obdravska prestolica zaslovela širom Evrope.

☐ **Na Mariborskem otoku** se je začelo od preteklega tedna živahno gibanje. Olepševalno društvo ureja vhodni prostor med mostom in kopališkim poslopjem, ki je od lani ostal še neurejen. Zasnova, po kateri se zdaj ureja ta prostor, se nam zdi zelo simpatična, ker premišljeno varuje značaj krajine in vegetacije na tem prelepem otoku, ki pomeni za Maribor dragocen kapital v zdravstvenem, socialnem in tujskoprometnem oziru. Ker se zdaj že bliža otvoritev kopališke sezone, bi želeli, da mariborska občina in Olepševalno društvo, katerima gre za to delo vse priznanje, nadaljujeta urejevanje nasadov in prostorov pravočasno že prihodnjo jesen.

☐ **Na Slomškovem trgu** se je včeraj radi onemoglosti zgrudila na tla 47 letna Marija Lešnik. Pri padcu je zadobila občutne poškodbe na glavi in so jo morali prepeljati v mariborsko splošno bolnišnico.

☐ **Popravek k notici Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** Z ozirom na včerajšnjo notico smo prejeli od mariborskega mestnega avtobusnega podjetja obvestilo, da ga ne zadene prav nobena krivda, kakor isto navaja pisec notice. Mestno avtobusno podjetje nima v področju ptujskega okoliša nobenih svojih koncesij in se je zgodila neljuba pomota v naslovu.

☐ **Turistična razstava.** Včeraj se je vršila tujsko prometna konferenca, na katero sta prispela iz Ljubljane tudi banski svetnik g. N. Velikonja in ravnatelj Pinter. Konferenci sta nadalje prisostvovala tudi okrajni načelnik dr. Hacin, za mestno občino pa dr. Veble. Svetnik g. N. Velikonja je v izčrpanih izvajanjih naglasil velik pomen tujskega prometa in turistične propagande, predvsem turističnih razstav, ki se po Dravski banovini že pripravljajo.

Ptuj

Gradbena sezona se kaže v Ptuju že sedaj. Na Volkmerjevi cesti si gradi stanovanjsko hišo Ozvald Ignac. Tekom leta si bo postavila novo hišo Baloh Ljudmila, ki ji je mesto prodalo parcelo 532 m² po ceni 4 Din. Hiša bo stala poleg stranke Potrč na Novi cesti. V mestnem kopališču je že dalje časa štrlel v nebo dimnik iz kovinske snovi, ki pa je zadnje čase kazal veliko razpoko. Dim se je valil iz vse dimnikove dolžine, mesto samo po vrhu. Ta dimnik so pretekli teden nadomestili z novim, visokim, iz opeke. — Pokojninski zavod za privatne nameščence v Ljubljani je gojil namero, da v Ptuju postavi večje poslopje. Za enkrat pa v to ne more investirati potrebnega kapitala.

Dvakrat zaboden. Marušek Matevž, špehar in posestnik na Zg. Hajdini, je bil prejšnjo nedeljo v gostilni. Z njim sta se pričela prepirati brata Kureša iz Hajdoš. Prepir se je žalostno končal. Oba brata sta potegnila noža in hudo ranila špeharja eden z nožem, drugi z bajonetom. Rana, ki je segla do čreves, je smrtno nevarna.

Slovenska Krajina

Smrt zavednega moža. V Lipovcih je zatisnil oči 61letni posestnik Mančec Matija, ki je bil znan in priljubljen tako rekoč v vsej Slovenski krajini. Bil je dober katoličan. Slaven je bil po svoji umetnosti »mikanja zob«. Izpipal jih je nešteto. Svoj posel je izvrševal brezplačno in tako spretno, da pacijent skoraj ni čutil bolečin. Med njegovimi pacijenti je bila tudi beltinska grofica, kontesa Zichy. Za blagim pokojnikom žaluje vsa okolica.

Nova šola. Občina Odraci si še letos postavi veličastno šestrazredno šolo. Zidarska dela so že razpisana.

— **Prihranite si poznejše očitke,** če navajate svoje otroke pravočasno na nego zob z Odolom. Razkužujoči učinek te ustne vode, ki jo priporočajo strokovni zdravniki, obvaruje otroke pred zobno gnilobo in njenimi posledicami in jim zasigura zdravo in čisto sapo. Odol je izvor zdravja in veselja v otroškem življenju. V vsaki kapljici je moč!

— **Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja,** utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »**Franz-Josef**« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »**Franz-Josef**« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »**Franz-Josef**« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kaj pravite?

Bil sem zadnjič v ljubljanski drami pri predstavi Finžgarjevega »Divjega lovca«. Marsikaj mi je dokaj ugajalo, a par stvari je bilo tako čudnih, nenaravnih in celo smešnih, da me je spravilo v slabo voljo.

Če se zberemo le trije fantje na vasi, zapoje eden »naprej«, drugi udari »čez«, tretji pa pritisne bas. V drami pa poje cela gruča fantov dvoglasno. Da je pa še lepše, se oglasi vmes še sopran. Gospod režiser, to ni slovensko fantovsko petje!

Čudno je tudi, da kovač popravlja lesene vile, če se n. pr. prelomi rogel; še bolj čudno je pa, kako si v drami predstavljajo »žegnanje«. Mislite, da kmečki fantje res tako plešejo polko?

Lov na Janeza in druge skrivače je tudi nekaj posebnega. Kmetje so se oborožili s polomljenimi lesenimi vilami in grabljami. Ali ti ne bile brezovke bolj primerne? Ali pa kakšna stara metla? In streljanje! Tine strelja v levi kot odra in zadene Gašperja, ki čaka v desnem kotu, kdaj bo počilo, da se zvrne. Nato prikoraka Janez po stopnicah — tudi posebnost — na skalo, se postavi pred svoje preganjalce kakor bi jim hotel deklamirati, dvigne počasi puško in se obrne proti orožnikom. Zakaj si ne prižge še cigarete, saj ga orožniki itak ne smejo ustreliti predno ne konča svojega teksta.

Takega igranja pač nisem pričakoval od ljubljanske drame, ker jo dobro poznam, kaj zna in kaj zmore. Vem, da je »Divji lovec« za mestne igralce trd oreh, a vseeno je moje mnenje, da je marsikateri napaki kriva prevelika nepazljivost režiserja ali pa nepokornost igralcev.

Celje

⊙ **Mlada popotnika.** Snoči sta jo z večernim vlakom primahala v Celje dva mlada fanta, brata, eden 8 let, drugi pa 11. Stražniku, ki ju je ustavil, sta se izgovarjala, da sta prišla v Celje teto obiskat, ki da stanuje blizu Stermeckega, hišne številke pa nista vedela. Stražnik pa je bil nezaupen in ju je spremljal do tete, ki je pa nista mogla iztaknili. Končno pa, ko sta uvidela, da se stražnik ne da prevarati, sta priznala, da sta zbežala od doma, češ, da je oče prestrog. Nato ju je vzela policija v varstvo in danes dopoldne ob 11 jima je dal stražnik spremstvo na vlak in domu. Doma sta blizu Ljubljane.

⊙ **Smrtna kosa.** Umrli sta v torek, 28. t. m., v celjski bolnišnici 18 letna dninarica Zidanski Uršula iz Loke pri Zidanem mostu in 65 letna dninarica Kačnik Marija iz Kamenč pri Braslovčah, N. v m. p.!

⊙ **Nočni napad.** V celjsko bolnišnico se je prišla zdravit 26 letna posestniška hči Neža Obrezova iz Št. Jurja o. j. ž. V nedeljo zvečer sta jo na cesti napadla dva neznana moška (v temi ju ni mogla spoznati) in jo tako pretepla, da je dobila po vsem telesu krvne podplutbe. Nesrečna žrtev sumi, da gre za maščevanje.

⊙ **Razpis mesta.** Na mestni deški osnovni šoli je razpisano mesto učitelja.

⊙ **Stanje nalezljivih bolezni** v Celju in okolici. Od 1. do 7. aprila legar v okolici 1, škrlatica v mestu 3, v okolici 1, davica v mestu 2, v okolici 1, šen v mestu 2, v okolici 1. Od 7. do 14. aprila: V okolici legar 2 (in 1), škrlatica mesto 3, okolica 1, davica v mestu 3 (in 1), okolica 1, šen v mestu 1 (— 1), okolica 1.

⊙ **Prapor gasilnega društva.** Ob priliki 60 letnice obstoja gasilnega društva so sklenili Celjani podariti zaslužnemu društvu v znak priznanja za njegovo požrtvovalno delo lep prapor. Darovi v ta namen naj se oddajo ge. Stermecki oziroma ge. Jellenz.

⊙ **Obrtno predavanje.** V soboto 2. maja se vrši ob 8 zvečer v dvorani Obrtnega doma (vhod iz Vodnikove ul.) predavanje g. Ogrina, načelnika zavoda za pospeševanje obrti, o važnih obrtnih vprašanjih.

⊙ **Tečaj za avtogeno varenje kovin** v Celju namerava prirediti zavod za pospeševanje obrti pri TOI. Tečaj bi se vršil ob zadostni udeležbi sredi maja in bi trajal približno 14 dni. Interesenti naj se prijavijo do 1. maja Obrtnemu društvu v Celju.

⊙ **Hudičev jarek.** Podružnica SPD v Celju naznanja celjskim izletnikom, da so se izvršila vsa potrebna popravila v Hudičevem jarku in da so kline in vrvi, kolikor so jih pozimi plazovi pretrgali in polomili, namestili z novimi.

Poizvedovanja

Zatekel se je pes ptičar bele barve z rjavimi lisami, odrezanim repom in lepe postave. Dobi se pri Jerneju Zupančiču, Besnica 24, Sp. Hrušica pri Ljubljan.

Drago Gorup & Co.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA
Miklošičeva cesta št. 16/I
nudi novosti v
DAMSKIH PLAŠČIH, OBLEKAH in
POVRŠNIKIH za GOSPODE
NAJCENEJE

Ljubljana

Kaj bo danes

Drama: »Slehernik«. Predstava v operi. Red D.
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

•

⊙ **Jaroslav Krička: Izkušnjava v pušča vi.** Kantata za soli, zbor in orkester je naslov delu, katerega izvaja jutri na III. simfoničnem koncertu pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske s sodelovanjem solistov: Bernot-Golobova, Milan Jug in Anton Petrovčič, ter s spremljevanjem Orkestralnega društva Glasbene Matice in opernega orkestra. Opozarjamo, da je začetek koncerta točno ob 20. uri. Dvorana Unionska, datum petek 1. maja. Vstopnice v Matični knjigarni.

⊙ **Händlov Oratorij Samson:** je na sporedu Sloginega koncerta v ponedeljek, dne 4. maja, ki se vrši v Unionu. Händlova glasba ne potrebuje nobene razlage. Njen slog in izraz je tako jasen, da je vsakemu razumljiv, že ko posluša skladbo prvič. Ljubitelji glasbene umetnosti 18. stoletja naj ne zamude prilike čuti ta oratorij, ki se izvaja v Ljubljani prvič.

Za birmo
kupite že sedaj
ure, zlatnino in srebrnino
F. Čuden Ljubljana, Prešernova 1
Oglejte si izložbe

⊙ **Komisionelni ogled za spomenik kralja Petra.** Včeraj, ob pol 12. si je nalašč za to določena žirija gg. Riharda Jakopiča, Sternena, Silvestra Škerlja in Ante Gabra (peti član žirije arh. Subic je odsoten) ogledala v Jakopičevem paviljonu osnutek za spomenik kralju Petru. Ta osnutek izdeluje sk. kipar Lojze Dolinar. Končno besedo pa bo imela komisija zastopnikov te žirije, mestne občine in Zveze rezervnih častnikov, ki se bo sestala v petek, dne 1. maja, ob pol petih popoldne.

⊙ **Razstava pismenih in risarskih izdelkov** obrtno nadaljevalne šole za umetno in oblačilno obrt na Prulah bo dne 3. maja od 9. do 16. ure. Vabijo se vsi, ki se interesirajo za to, posebno pa mojstri in pomočniki teh strok.

⊙ **Nujne pomoči** v kateremkoli blagu ali denarju prosi Stolna Vincencijeva konferenca v Križankah za par, ki se v nedeljo 3. maja po njenem posredovanju poroči v tukajšnji frančiškanski cerkvi, pa nima v pravem pomenu besede prav ničesar. Dobrodošla stara obleka moška, ženska ali otroška, obutev, pohištvo, posoda, živež. Potreba je velika! Blaga srca, usmilite se uboge družine! Darove sprejemajo na porti v Križankah ali pa tudi v upravi

⊙ **Jahalna prireditev Kola jahačev in vozačev »Prestolonaslednik Peter« v Ljubljani** priredi v nedeljo dne 3. maja t. l. ob 3. popoldne na štadionu ob Dunajski cesti veliko jahalno in skakalno konkurenco. Prijavili so se številni jahači in jahačice iz Zagreba in Ljubljane iz oficirskih in civilnih krogov. Skakali bodo čez različne zapreke do višine in širine 1.20 m. Poleg tega bo takozvano poslušno skakanje, ki obstoja v tem, da bodo postavljene različne zapreke šele na dan turnirja zato, da jih neben konj poprej ne spozna. Med skakalno konkurenco se bo vršilo dresurno jahanje, pri katerem bodo udeleženci morali dokazati dresuro koni v koraku, kasu in galopu. Razpisana so lepa darila, tako, da bo prireditev gotovo dobro uspela. Vstopnina: sedeži po 15 Din, stojišča po 6 Din. Stojišča za otroke do 14. leta in za vojake 4 Din. Prodaja vstopnic od petka 1. maja t. l. v trafiki v Šelenburgovi ulici in v trafiki »Union«.

⊙ **Tivolski drevored.** Pomladno sonce privablja sedaj mnogo ljudi v drevored. Taki, ki ga poznajo že dolgo vrsto let, vzdihujejo: To da je drevored! Nikjer nobenega drevesa! Stvar je namreč taka, da imamo v Tivoliju še vedno več drevoredov, samo najlepšega ni več, pa tudi pot je sedaj taka, da jo nihče več ne riskira. Delavci mestne občine pa prestavljajo velike kamnite kvadre in prekopavajo cestišče drevoreda, vmes pa hodijo mestni vrtnarji in kritično motrijo vsa dela. Ne bo dolgo, pa se bomo zopet mogli sprehajati po drevoredu, ki sicer zaenkrat še ne bo senčnat, pač pa bodo imeli sprehajalci mesto tega razkošen razgled na bogate cvetlične grede.

⊙ **Poizkušen samoumor.** Reševalni avto je včeraj zjutraj prepeljal iz Kozarij v ljubljansko bolnišnico 31 letno delavčevo ženo Marijo T., ki je pila lizol. Vzrok so družinske razmere. V bolnišnici upajo, da jo bodo rešili.

⊙ **Samoumor starega hlapca.** V Oražnovem kozolcu na Dolenjski cesti pri strelišču so včeraj zjutraj našli obešenega starejšega moškega. V njem so spoznali 47 letnega Janeza Liparja, doma iz Veternika. Lipar je bil dolga leta hlapec pri Češnovarju in so ga poznali prav vsi Dolenjci, ki prihajajo z vozmi v Ljubljano. Lani je bil odpuščen in je bil od tedaj brez posla. Samoumor je izvršil zaradi bede.

⊙ **Vendar eden.** Tatvine koles so v Ljubljani vsakdanji dogodek in je v Ljubljani precej tatov, ki se živijo samo s tem poslom. Policija pa le malokdaj kakšnega ujame, kar je pri taki vrsti tatov tudi precej težko, ker hitro izginejo. Eden najnevarnejših ljubljanskih tatov koles pa je Alojzij Tepina, ki ima na vesti dober del vseh tatvin koles. Predvčerajšnjim je nekemu lastniku kolesa zopet izginilo kolo. Ljudje pa so opazili, da se je okoli tega kolesa sukal poprej neki moški, v katerem so spoznali Tepino. Policija je takoj telefonirala na vse strani zaradi kolesa. Včeraj pa je prišla v Ljubljano brzojavka orožništva iz Braslovč, kjer so orožniki Tepino ustavili, ko se je peljal skozi to vas z ukradenim kolesom. Umevno je torej, kako težko je zasledovanje tatov koles, če napravijo ti z ukradenimi kolesi vedno tako dolgo pot, kakor jo je Tepina iz Ljubljane v Braslovče.

⊙ **Brezobziren šofer.** V Zgornji Šiški bi se te dni kmalu pripetila večja nesreča. Na cesti je stala 10 letna Marija Lovrač, hčerka kleparja državnih železnic iz Zgornje Šiške 88 in gledala, kako vozijo gramoz na cesti. Naenkrat je pridrvel v smeri iz Št. Vida neki tovorni avto, ki je deklico podrl na tla. Deklica se je pri padcu resno poškodovala na glavi. Šofer pa se za nezgodo ni zmenil, temveč je v istem tempu vozil naprej. To mu pa ni nič pomagalo, ker so ljudje pogledali številko njegovega avtomobila in šoferja naznanili policiji.

⊙ **Damsko perilo** v najlepši izbiri, dobite pri Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Moste pri Ljubljani

K poročilu ljudskega štetja še sledeče: Da so se Moste tako naglo razvile, gre prva zasluga trem gospodom, in to so: pokojni g. dr. Krek, ki je zgradil samo v Mostah 51 hiš, drugi g. Predovič, ki je zgradil 21 dvenadstropnih hiš, najmanišo za 6 družin, eno pa za 24 družin. Tretji je pa naš g. župan Oražem, kateri je zgradil samo v moščanski občini 102 hiši, pritlične, vi okopritlične in enonadstropne za 216 družin. Od teh je: za 11 družin z 1 sobo in kuhinjo, za 38 družin z 2 sobama, kuhinjo in pritiklinami, za 53 družin s tremi sobami, kuhinjo in pritiklinami Pozabti ne smemo, da so se ravno pod g. županom Oražmom vse potrebne naprave za ljudski blagor napravile, čeprav z veliko težkočo in velikimi ovirami. Poleg zgoraj navedenih je g. Oražem zgradil še: pri Sv. Križu 10 hiš, v Štepanji vasi 2 hiši, v Ljubljani 3 hiše, v Dev. Mar. v Polju 1 hišo, v Sred. Gameljnih 1 hišo.

Naše dijaštvo

AKADEMIKI!

Akademska zveza priredi meddruštveni sestanek v četrtek dne 30. aprila ob 8 zvečer. Dnevni red: 1. Predavanje: Univ. prof. dr. Jos. Turk: **Papeževa enciklika o vzgoji mladine.** 2. Slučajnosti. Ker je tema posebno v današnjem času izredne važnosti, prosimo, da se akademiki tega predavanja sigurno udeleže. Za člane naših društev je udeležba obvezna. Akad. zveza.

Iz društvenega življenja

»Pevsko društvo »Sava« ima 10. maja izlet v Iški Vintgar. Zbirališče na Poljanskem mostu, odkoder se odpeljejo izletniki z avtobusom točno ob 7 do Dolenjskega mostu, kjer se pridružijo tam zbrani udeleženci in nato do Iške vasi. Povratek z večernim vlakom iz Škofljice. Prijave sprejemata do 3. maja tovariša Drago Vrhovec in France Pavlica.«

Novo mesto

Umrla je dne 28. aprila po dolgem trpljenju v 57. letu svoje starosti gdč. Amalija Štrauber. Pokojna je bila dobro znana po vsem Novem mestu. Bila je uslužbena pri podjetju J. Kraje nasl. in Tiskovnem društvu nad 40 let. Več kot 10 let pa je sama vodila tuk. knjigarno. Bila je članica Vincencijeve konference, Marijine družbe in vseh tukajšnjih dobrodelnih in prosvetnih organizacij. Podpirala je vse, kar je bilo lepo in dobro. Marsikdo se jo bo še dolgo hvaležno spominjal, kajti malokdo, ki jo je kaj prosil, je odšel praznih rok. — Blag ji spomin!

Podban v Novem mestu. Danes se je mudil v Novem mestu podban g. dr. Pirkmayer. V glavnem je prispel v Novo mesto, da prisostvuje pri prevzemu Dolenjskih Toplic pri Novem mestu v banovinsko last. Mimogrede se je oglasil tudi v tukajšnji ženski javni bolnišnici, katero je pred kratkim prevzela banovina. Podbana sta spremljala tehnični izvedenec g. Skaberne in dr. Dolšak.

Zahrbtni strel izza grma. Dne 27. aprila okrog pol 22 zvečer so se na svojih vozovih vračali sejmarji iz Semiča, kjer je bil ta dan semenj, preko Gorjancev domov v Novo mesto Ob tem času se je peljal zadnji voz z naloženim preostalim blagom, na katerem je sedel samo voznik neki Kic iz Kamenc, dočim so se lastniki blaga vračali iz Semiča z vlakom. Ko je pridrdral voz v Pogance pri Gotni vasi, je naenkrat izza nekega grma ob cesti pričel nekdo streljati na voznika. Pri tem so se konji splašili, se zaleteli v obcestni kamen ter zlomili oje. Druge nesreče ni bilo. Ali je bilo to samo šala, ali je bil nameravan kak napad, še ni ugotovljeno.

Narcisni dan priredi tuk. podružnica »Jadranske Straže« v nedeljo, dne 3. maja.

Kamnik

Nesreča. 70 letni posestnik Ogrinec, po domače Medved iz Podgorja pri Kamniku je v torek dopoldne vozil hlode. Na klancu od gostilne Terpinc proti Weiblovi delavnici pa se je nekam spotaknil in padel tako nesrečno, da je prišel z levo nogo pod kolo, ki mu je zdrobilo kost nad gležnjem. Prvo pomoč mu je nudil okrožni zdravnik dr. Matjašič. Ponesrečenemu posestniku se je že pred par leti pripetila slična nezgoda, pri kateri si je na enak način poškodoval roko.

Podpirajmo invalide! V okrajnem odboru Združenja vojnih invalidov v Kamniku so organizirani vsi invalidi v kamniškem okraju. Odbor si je nadel nalogo, da zbira razna darila in prispevke, s katerimi o božiču ali novem letu obdari najbednejše in najpotrebnejše člane, pa tudi med letom skuša po svojih močeh blažiti rane, ki jih je premnogim zasekala svetovna vojna. Letos ob novem letu je odbor obdaroval skoro 100 revnih in onemoglih članov. Največ finančnih sredstev so mu prinesle razne gledališke igre. Prosvetna društva po deželi kažejo veliko razumevanje za človekoljubno delo, ki ga vrši odbor in mu prav rada dajo na razpolago svoje dvorane. Odbor jim za to njihovo naklonjenost dolguje veliko zahvalo. V soboto je vprizoril odbor s sodelovanjem dramatičnega odseka društva »Kamnik« v Kamniškem domu veseloigro »Dobri striček«. Igra je bila dobro naštudirana in so se gledalci prav od srca nasmejali »dobremu stričku«, ki ga je izvrstno podal najboljši kamniški komik g. Simen Roš. Z igro bodo gostovali na nekaterih podeželskih odrih, najprej pa v Stranjah. Človekoljubno delovanje združenja vojnih invalidov zasluži naše priznanje in vsestransko podporo!

Tržič

Prosvetno društvo sv. Jožefa je imelo v ponedeljek svoj letni občni zbor. Iz odborniških poročil smo razbrali, kako široko in plodovito je bilo društveno prosvetno delo v pretekli sezoni. Saj je ni bilo skoro nedelje v vsej zimski sezoni, da ne bi bila dvorana v »Našem domu« zasedena. Dramatični, pevski, godbeni, dekliški in kino odsek so polagali pred članstvom svoje račune. Pri vseh je opaziti živahno delovanje in razveseljiv napredek. Če primerjamo to prosvetno delo z delom drugih kulturnih društev v Tržiču, moramo pač pribiti dejstvo, da je naredilo Prosvetno društvo sv. Jožefa več kot vsa druga društva skupaj. Če bi pogledali še število odličnih prosvetnih delavcev, ki delujejo pri posameznih društvih, bi se to dejstvo še povečalo.

K nedeljski nogometni tekmi bi pripomnili samo toliko, naj se vendar že enkrat neha z dovažanjem surovosti iz drugih krajev v naše mesto. O naši nogometni publiki smo pa enkrat že na tem mestu povedali svoje mnenje.

V nedeljskem »Jutru« smo brali neke tožbe o denuncijanstvu. Marsikdo je nad tem zmajal z glavo in se nasmejal. Je že vedel zakaj.

Naše mesto šteje brez okoliških občin 3238 duš. Žensk je 400 več kakor moških. Predilnica zaposluje namreč veliko žensk.

Gospodarska kriza se že zelo občuti. Že skoro vsi obrati so skrčili število delovnih dni, oziroma delovnih ur.

Kulturni obzornik

FRANCE BEVK: JAGODA.

(Gorica 1930. Lastna založba.)

Novela, ki je izšla pod gornjim naslovom pravkar v knjižni obliki, je bila objavljena najprej pod imenom Tone Čemažar in naslovom »Pastirček Matijček« v koledarju Goriške Matice za l. 1930.

Škoda bi je bilo zares, ko bi bila ostala zakopana v koledarju, zakaj med premnogimi Bevkovimi spisi, ki jih poznamo — so namreč gotovo tudi taki, o katerih ne vemo, da so njegovi, kar izpričuje že dejstvo, da je ta novela izšla najprej pod psevdonimom — je »Jagoda« gotovo eden najlepših biserov.

Zgodbica je kaj preprosta. Pastirček Matevžek ima eno veliko ljubezen — to je kozica Jagoda, ki je njegova, in eno veliko mržnjo — ta je kmet Košan, v čigar laz uhaja Matevžku zaupana drobnica, kadar se on zatopi v igre ali zadrema na paši. Košan je trd in okruten, večkrat je že prizadejal Matevžku smrten strah, a nazadnje mu zagode najbridkejšo: ko zaloti spet čredico v svojem lazu, jo odžene v svoj hlev in Matevžek zvečer nima drobnice, da bi jo prignal v gospodarjev hlev. — Gospodar in Košan se pobotata tako, da ostane Košanu Matevžkova Jagoda za odškodnino. Matevžek sklene ponoči ugrabiti kozico in jo skriti, a se v temnem hlevu ne znajde. Ko pride spet na prosto, se mu v hipnem srdu porodi misel, da bi podtaknil ogenj na voz sena, ki stoji pred hlevom. Košanu gori hlev, Matevžek sliši obupno kličanje preplašene živine, meketanje Jagode in kakor iz uma drevi, da bi rešil iz požara svojo kozico. A Košan ga zapazi in Matevžek beži pred njim — kam? Pot mu je odprta edino proti globokemu prepadu. V smrtnem strahu mu ostane izbira med besnim Košanom, ki mu gori že domačija, in prepadom. — Matevžek omahne v prepad.

Kakor vidimo, je zgradil Bevk to zgodbo spet po svojem preizkušenem načelu: potek dejanja se vzpenja k dramatičnemu vrhuncu, ki pa je v tem primeru tako podan, da dramatičnega zapletljaja ni moči več reševati. Radi tega je odpadla v »Jagodi« druga, vsikdar ugodno vplivajoča partija dramatičnega dejanja: razplet, razvozlanje Dasi napravi torej povest vtis torza, ji moramo vendar priznati mnogo odličnih kvalitet.

Najprej je ugotoviti, da je Bevk izdelal svojo zgodbo tako vestno in natančno, da nima niti najmanjše vrzeli. Sleherno dejanje je na široko utemeljeno, niansiranje v pripovedovanju je presenetljivo enotno in čvrsto ter ne uhaja iz nastroja. Svet je gledan dosledno iz Matevžkove perspektive, razen v prvem poglavju, ki stoji zase: v njem je namreč opisan povod drame — Košan odžene drobnico v svoj hlev. — Le tu in tam mu uide kako opazovanje, ki ni Matevžkovo, ampak pisateljevo. V strogi doslednosti, ki jo avtor vzdržuje, vplivajo opisi takih opazovanj kakor kratki, bežni oddihi, zakaj notranja dinamika Matevžkovega doživljanja in doživetja se stopnjuje z nezaslišano strnjenostjo in pospešenjem.

Drugo je poetična stran spisa. Bevk se je razživel v tej povesti s čudežno ubranostjo duše, s tenkim poznanjem skrivnostnih lepot prirode, a otroške domišljije še bolj. V »Jagodi« je nepretrgan niz poetičnih gibov, ki dramatično potenco izredno posrečeno dopolnjujejo. Toplota živega življenja diha iz tega spoja, hkrati pa vzvišena odmaknjenost od sveta vsakdanjosti. Skratka, Bevku se je v »Jagodi« posrečilo delce redke vrednosti in lepote.

Že v svoji oceni »Krivde« sem menda dejal, da je Bevkova prava domena kmečka povest. »Jagoda« znova potrjuje tako mnenje — upaimo le, da se Bevku še mnogo takih posreči in njegovo ime ostane v našem slovstvu neizbrisno. s. š.

Pero Horn: O treznostni vzgoji. Naš znani vzgojeslovec je izdal na 32 straneh brošurico o enem najvažnejših vprašanj sedanjega časa: kako vzgajati mladino, zlasti šolsko, za treznost. Jasno je, da bomo naše ljudstvo, kojega telesnemu in duševnemu zdravstvu preti toliko nevarnosti, obvarovali pred propadom v prvi vrsti po tem, da ga odvajamo alkohola in alkoholizma. To delo pa je treba začeti že pri mladini, kakor uči izkušnja, ker narod ozdravi le po novem rodu. Kako bi ta rod navdušili za treznost, mu alkohol sploh zamrzili in zbudili ljubezen do idealnega in resnično veselega življenja brez opajanja z alkoholnim strupom, to nam Hornova knjižica v najsrečnejši obliki pojasnjuje. Naj bi jo naša duhovščina in šolski odbori ter županstva razdelila med mladino! Izdala je brošurico Misijonska tiskarna v Domžalah.

— **Nemški glagol.** V založbi Jugoslovanske knjigarne je izšla drobna knjižica z naslovom: »Nemški glagol — Das deutsche Zeitwort.« — Simpatični sprejem, ki ga je bila deležna knjižica dr. Kotnika »Francoski glagol« s strani dijaštva in inteligence, je bil povod, da je izdala Jugoslovanska knjigarna pravkar na novo tudi nemški glagol. Namen teh dveh knjižic je, podati v pregledni in jasni obliki ne najtežjo, pač pa najbolj zavozlano snov francoske oziroma nemške slovnice: glagol. Glagol, ki v spregatvi tako zelo spreminja svojo nedoločno obliko, dela pri učenju katerega koli jezika največje težave. Zato je pozdraviti srečno misel založnice, da v posebni knjižici zbere baš te težave in jih v pregledni in čim preprosteje dostopni obliki do učencu francoskega oziroma nemškega jezika kot skrajno potrebni vademecum v roke. Nemški glagol dela učencu vsaj toliko težav kakor francoski, a dokler teh težav ne premaga, nikakor ne more prodreti globlje v jezik. Na pičlem prostoru je v tej knjižici povedano in raztolmačeno vse, kar mora učenec vedeti o nemškem glagolu. Po pregledu krepkih in nepravilnih glagolov, ki je izčrpen in pomaga hitro iz zadrege, ako kdo v naglici ne ve, katera oblika je pravilna, vsebuje knjižica še natančno in podrobno tolmačenje vseh bistvenih, vseh važnih svojstev in oblik nemškega glagola, posebna pozornost je posvečena pomožnemu glagolu, a spregatvena tabela, ki je v posebnem pasu priložena knjižici, postane kmalu vsakemu, ki ima kaj opravka z nemškim jezikom, nujno potreben pripomoček rekvizit, kar je v ostalem predvideti, da bo postala vsa drobna knjižica. Trgovec, ki ima nemško korespondenco, učenec, ki se jezika uči, učitelj, skratka vsakdo, kdor ima kaj opravka z nemščino, bo odkrito pozdravil pojav te dragocene in neprecenljive, tako koristne knjižice. Tiskano je delce okusno na trpežnem papirju, obsega poleg velike tabele 52 strani besedila ter velja le 6 Din.

Jean de la Fontaine: Basni. II. del. Prevel Ivan **Hribar**, 1931. — Ezop, Lafontaine, Krilov: tri imena, ki bodo za vedno zapisana v duhovno zgodovino človeštva. Podarili so nam živalsko basen, v kateri se do danes poskuša legijon pisateljev v najraznovrstnejših oblikah od preproste pesmice do najumetelnejšega romana, ne da bi bil kdo dosegel teh treh mojstrov. Dočim Ezopovih basni in basni Krilova v slovenščini še nimamo — Udovč je priobčil samo nekatere umotvore Krilova v »Slovencu« — je Ivan Hribar prevel Lafontainove basni in je izdal I. del leta 1917, pravkar pa je izšel II. del, dočim izide III. in zadnji del l. 1932, kakor pisatelj obeta, tako da bomo znamenito delo francoskega pisatelja imeli v celoti. Lafontaine, ki je živel v dobi klasičnega razcveta francoske književnosti v 17. stoletju, je svoje živalske basni podal največ po Ezopu, jim je pa dal svojo obliko, pridajajoč jim poduk, ki odgovarja življenju, tako da so Lafontainove basni dobile visok vzgojni pomen. Prevajalec Ivan Hribar je s tem, da je podal eno najbolj slovečih del svetovnega slovstva v slovenskem jeziku, storil veliko kulturno delo; zelo hvalevredno je tudi, da je napisal obširen uvod o življenju Lafontaina in njega mestu v francoski in v svetovni književnosti.

Gremij trgovcev v letu 1930

Aktualna vprašanja slovenske trgovine

Ljubljana, 29. aprila.

Snoči se je vršil, kakor smo že poročali, občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani, ki se ga je udeležilo izredno veliko število članov. Načelnik gremija gosp. Gregorc je uvodoma pozdravil navzoče, posebno zastopnika banske uprave g. Frana Šinka in ostale goste. Nato se je spomnil vseh umrlih članov gremija v preteklem letu in podal obsežno poročilo o delovanju gremija v zadnjih treh letih. Tajniško poročilo je podal gosp. Lojze Šmuc, ki je zlasti ugotovil, da je bila lani konjunktura slaba. V Ljubljani so jo trgovci posebno občutili, ker mesto ni postalo industrijalno kakor druga. Poudaril je vse zahteve glede zadrug, glede umazane konkurence, trgovskih potnikov, prodajo na obroke, plačilne morale kupcev in kupovanja blaga v inozemstvu. Blagajniško poročilo in proračun je podal gosp. Železnikar. Pred volitvami odbora je spregovoril programatično besedo dosedanji in novoizvoljeni načelnik gosp. Gregorc. Zlasti se je dotaknil odnošajev trgovstva do mestne občine in Zbornice za TOI.

Govor gosp. Jelačina.

Nato je spregovoril predsednik Zbornice g. Ivan Jelačin ml., ki je poudaril, da je Ljubljana središče Slovenije in da nanjo gleda vse. Kar se pa tiče naše najvišje gospodarske korporacije, Zbornice, o kateri so bile izrečene pritične besede, ugotavlja, da je bila Zbornica vedno v vsakem slučaju na svojem mestu in uživa velik ugled vsepovsod in njen aparat je strokovno na višku. Izjavlja, da bo vedno varoval neodvisnost te gospodarske korporacije. Zastopal bo idejo gospodarske solidarnosti. Naša Zbornica nikomur ni delala sramote in vedno ščiti interese trgovstva. Treba pa se je ozreti tudi v preteklost. Kajti ni več daleč čas, ko so bili delavci v strokovnih organizacijah in drugod redki. Danes pa se množi število vodnikov. Zato je prav, da se zedinimo na skupno delo. Slovensko trgovstvo pa naj se zaveda, da gospodarska depresija še ni pri kraju. Mnogo nam manjša še do gospodarske povzdige. Posebno morajo trgovci budno paziti na davčno politiko. Zato je prav, če zahtevajo, da naj bo obdačba pravična. V teh težkih časih pa je treba misliti tudi na akcije, ki naj bi v sedanji krizi direktno pomagale. Prva stvar je, da se naj tudi trgovstvo zavzema za graditev železniške zveze z morjem. Ta železniška proga bo velike koristi za Ljubljano. Glede ljubljanske občine pa je treba imeti pravo taktiko. Občinski gospodarji so dolžni, poslušati glas drugih gospodarjev, ki morajo budno paziti na delo občine. Gotovo bo našla lepa beseda tudi lepo mesto. Ljubljana je premalo storila za indutrializacijo. Treba bo stremeti za povečanjem dohodkov tujskega prometa. Beseda trgovstva se premalo vpošteva, pa bi bilo prav, če bi pametni nasveti gospodarjev našli razumevanje. Kar se tiče naraščaja, je veliko vprašanje, kam z njim. Mnogo ljudi namreč se je etabliralo brez potrebe, toda, če bomo zavarovali trgovske nameščence za starost, bomo doživeli manj novih ustanovitev. Trgovstvo se mora socialno osamosvojiti in preskrbeti za bodočnost. Nisem niti za izrazit ameriški kapitalizem niti za boljševizem v Rusiji, pač pa smatram, da je potrebna srednja pot. Z izjavo, da je Zbornica vedno na razpolago trgovstvu, je zaključil svoja zanimiva izvajanja, za katera so ga zborovalci nagradili z viharnim aplavzom. Za njim je spregovoril predsednik Zveze trgovskih gremijev

Josip J. Kavčič,

ki je ugotovil, da je letos občni zbor zato tako dobro obiskan, ker trgovstvo pri sedanji krizi ve, kak pomen imajo zanj strokovne organizacije. Vse kaže, da živimo v resni dobi krize. Zgled lesne stroke kaže, da v dobrih časih ni bilo mogoče priti do organizacijskega dela. Kar se tiče obrtnega zakona je mnenja, da naj bi bil ta zakon okvirni, kakor tudi drugi, ker ne gre, da bi zaradi različnosti stopnje v gospodarskem razvoju bili deli države prikraišani na škodo drugih. Posebno pozornost je treba posvečati vprašanju naraščaja. Kdor ima vajence za sluge, škoduje stanu. Zato je treba v novi obrtni red sprejeti določbe o usposobljenostnem izkazu. Trgovstvo se ne sme proletarizirati. Treba bo skrbeti za njegovo preskrbo v starosti in bolezni. Treba bo nadaljevati že načeto delo v tem oziru. Tudi Trgovski dom še ni plačan, vendar se zaveda, da zaenkrat ni mogoče zahtevati velikih doklad.

Zvezni občni zbor se bo bavil predvsem z gospodarsko depresijo. Na dnevnem redu so referati o pridobnini, katere dobre in slabe strani so se izkazale, nadalje o telefonskih razmerah v naših krajih in o kreditnih razmerah zlasti glede višine obrestne mere. Kakor na vseh prejšnjih občnih zborih, tako bo tudi sedaj govora zopet o konsumih in zadrugah. Kar se davkov tiče, pa moramo odločno povedati, da se naj investicije krijejo z dolgoročnimi posojili. Davčna uprava pa naj se zaveda, da prenapet lok poči in da neznosne dajatve uničujejo eksistenco trgovine.

Nemški industrijci v Ljubljani. Industrijska in trgovska zbornica v Düsseldorfu in »Deutsche Bergwerkszeitung« priredita v sporazumu z našimi merodajnimi institucijami gospodarsko študijsko potovanje nemških industrijcev po Jugoslaviji v dneh od 28. aprila do 13. maja. Nemški industrijci pridejo v Ljubljano v četrtek dne 30. t. m. popoldne. Ob 18 bodo imeli sestanek z našimi gospodarskimi interesenti v Zbornici za TOI. V zbornični dvorani se bo pri tej priliki vršil razgovor nemških gostov z našimi industrijalnimi in kupčijskimi krogi. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine polaga veliko važnost na ta sestanek interesentov, ker je želeti, da se prouče obojestranske gospodarske možnosti in eventualno gospodarsko sodelovanje v neposrednem razgovoru. Nadalje poročajo: Pri izletu nemških industrijcev v Jugoslavijo sodelujejo tile gg.: Hans Begen, lastnik tvornice Johann Keller, Frankfurt a. M., Erich Dressler, solastnik tovarne Vereinigte Stahlwerke A.-G. Siegen, Heinrich Droste, predsednik industrijskega podjetja v Düsseldorfu, dr. ing. Max Heimhause, jugosl. častni gen. konzul v Berlinu dr. Helfe, član vodstva tovarne Schminke & Co., tovarne umetnih barv v Düsseldorfu, dr. Otto Kaufmann, član vodstva tvrdke Kaufmann EFOS, aovarne mozaičnih plošč v Niedersedlitzu, Arthur Fritz Koppel, član tvrdke Paul Brandenburg BSOS Berlin, Ludvig Hammer, mestni arhitekt v Frankfurtu a. M., H. Rotenmüller, član tvrdke Wintertal A.-G., kalijska industrija Kassel, dr. Rosental, župan v Duisburgu, dr. H. K. Hindick, Bochum, Richard Senger, advokat in član trgovskega razsodišča v Hamburgu, Heinz Szrelein, lastnik kemične tovarne v Düsseldorfu, Erhardt Wilich, dipl. ekonom in član tvrdke RAVI iz Osnabrücka, H. T. Willner, ravn. tovarne in član tvrdke za izdelavo prožnega jekla iz Kassela. Razen imenovanih sodelujejo pri tem izletu referent nemškega ministrstva za trgovino, dalje tehnični režiser Hahn iz Düsseldorfa, strok. referent Albert Keller iz Düsseldorfa, kot predstavnika nemško-jugoslovanskega trgovskega društva, ki se zdaj snuje in ki se bo bavilo z uvozom jugoslovanskih izdelkov v Nemčijo in izvoza nemških izdelkov v Jugoslavijo pa gg. Rosenbaum in Klosse. (AA.)

Otvoritev Obrtne banke kraljevine Jugoslavije, d. d., podružnica v Ljubljani, bo v soboto 2. maja ob 11 v bančnih prostorih na Dunajski cesti št. 31 (hiša Zidarjevih dedičev).

Češkoslovaške trg. pogodbe. Varšava, 29. apr. kk. Danes je prišla v Varšavo češkoslovaška delegacija radi novih češkoslovaško-poljskih trgovinskih pogajanj. Gospodarski odnošaji med Poljsko in Češkoslovaško so se v zadnjem času zelo poslabšali radi mednarodnih posledic češkoslovaško-madjarske carinske vojne in radi vedno večjega zaprtja češkoslovaškega trga za poljske prašiče. — Praga, 29. apr. kk. Na včerajšnji seji političnih ministrov so se določile smernice za češkoslovaško-madjarska trgovinska pogajanja, ki se bodo v četrtek obnovila v Budimpešti. V načelu se je sklenilo, da ponudijo Madjarski gotov kontingent za poljedelske proizvode. Voditelj češkoslovaške delegacije dr. Friedmann odpotuje jutri v Budimpešto.

Borza

Dne 29. aprila 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji čvrsti. Promet je bil srednji, znatnejši le v devizi Berlin. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaji.) Amsterdam 2286 bl., Berlin 1353—1356 (1354.50), Bruselj 791.35 bl., Budimpešta 991.24 bl., Curih 1093.80—1096.80 (1095.30), Dunaj 798.61—801.61 (800.11), London 276.57 bl., Newyork 56.65—56.85 (56.75), Pariz 222.27 bl., Praga 168—168.80 (168.40), Trst 297.58—297.73.

Zagreb. Amsterdam 2283—2289, Dunaj 798.61—801.61, Berlin 1353—1356, Bruselj 791.35 bl., Budimpešta 989.74—992.74, London 276.17—276.97, Milan 296.62—298.62, Newyork 56.65—56.85, Pariz 222.27 bl., Praga 168—168.80, Curih 1093.80—1096.80. Skupni promet brez kompenzacij je znašal 2.9 milij. Din.

Belgrad. Berlin 1353—1356, Bruselj 789.61—792.61, Budimpešta 989.74—992.74, Curih 1093.80—1096.80, London 276.17—276. 97, Newyork 56.65—56.85, Pariz 221.27—223.27, Praga 168—168.80, Trst 296.58—298.58, Stockholm 1535.96—1538.96.

Curih. Belgrad 9.1310, Pariz 20.29375, London 25.24625, Newyork 519.075, Bruselj 72.25, Milan 27.1825, Madrid 53.90, Amsterdam 208.70, Berlin 123.64, Dunaj 73.07, Stockholm 139.125, Kopenhagen 138.95, Oslo 138.975, Sofija 3.76, Praga 15.375, Varšava 58.175, Budimpešta 90.525, Atene 6.75, Carigrad 2.465, Bukarešt 3.09, Helsingfors 13.075, Buenos-Aires 171.43.

Vrednostni papirji

Tendenca za domače državne papirje je ostala v glavnem neizpremenjena. Med dolarskimi papirji pa je bila slabejša tendenca za 8% Bler in 7% posojilo DHB 7% Blerovo posojilo je v primeri z včeraj zelo nazadovalo, kasneje pa se je zopet popravilo. Prometa je bilo v Zagrebu več v dolarskih papirjih, manj pa v vojni škodi in v investicijskem posojilu. Belgrad pa izkazuje razmeroma znaten promet v vojni škodi. Bančne delnice so ostale v glavnem neizpremenjene in beležijo zaključke: Poljo-, Union- in Jugobanka. Med industrijskimi delnicami je oslabel Slaveks od 40 na 39 in 38. Druge delnice so ostale v glavnem neizpremenjene. Zaključki so bili le še v osješki Sečerani po 295 in v delnicah Impeksa po 46.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 94.50 bl., 7% Bler. pos. 83.50 bl., Celjska 150 den., Ljubelj. kred. 120 d., Prašteđiona 920 den., Kred. zavod 160—170, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 88—88.50 (88), agrarji 51.50—52.50, vojna škoda ar. 425.50—426 (425, 426), kasa 426—426.50, 6. 426—426.50, 8% Bler. pos. 93—93.50 (93, 92.75), 7% Bler. pos. 83—83.25 (82.75, 83, 83.50), 7% pos Drž. hip. banke 84.25—85 (84.875), 6% begl. obv. 67.75—68. Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Poljo 52—53 (52), Kreditna 119—121, Union 174—176 (174), Jugo 73—74 (73, 74), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 62 den., Narodna 7825—7950, Obrtna 37 den., Prašteđiona 925—930, Srbska 186—190, Zemaljska 140—144. Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttmann 128—132, Slaveks 37—38 (39, 38), Slavonija 200 den., Danica 85 bl., Drava 236—238, Sečerana Osjek 294—300 (295), Osj. ljev. 215 den., Brod. vag. 62 den., Union 70—80, Vevče 128 den., Isis 45—50, Ragusea 370—380, Oceania 175—198, Jadr. plov. 525 d., Trboveljska 305—312, Impeks 45—50 (46).

Belgrad. Narodna banka 7820 bl., 7% inv. pos. 88.50—89 (280.000), agrarji 51—52, vojna škoda 426.25—426.50 (835 kom.), maj 426.75—427.25 (200 kom.), junij 427—427.25 (700 kom.), julij 427—427.50 (1200 kom.) 8% Bler. pos. 94 bl., 7% Bler. pos. 83—83.50, 7% pos. Drž. hip. banke 85.25—85.75, 6% begl. obv. 68.25 (150.000).

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 81.75—82.75, Newyork: 8% Bler. pos. 92—92.50, 7% Bler. pos. 91.50—92, 7% pos. Drž. hip. banke 93.50—94

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 89.50, Wiener Bankverein 16.05, Creditanstalt 45.50, Escompteges. 156, Mundus 131, Alpine 18.40, Leykam 3, Rima Murany 48.30.

Žitni trg

Položaj za pšenico je nadalje zelo čvrst in je bilo danes zaključeno blago po 177.50 za Srbobran, za banaško blago je bil denar 177.50 brez ponudbe. Za Sombor okolico so zahtevali 160—162.50. Koruza je ostala neizpremenjena. Ravno tako tudi drugi predmeti.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: 16 vagonov pšenice, 20 vagonov koruze, 4 vagone moke, 1 vagon otrobov. Tendenca neizpremenjena

Budimpešta. Tendenca slabša; pšenica ustaljena. Promet miren. Pšenica maj 15.38—15.48, zaklj. 15.45—15.46, junij 15.10—15.35, zaklj. 15.33—15.34, rž maj zaklj. 13.70—13.75, koruza maj 13.33—13.45, zaklj. 13.43—13.44, julij 13.66—13.78, zaklj. 13.72—13.74, tranz. maj 10.70—10.80, zaklj. 10.75—10.80.

Hmelj

Belgija. Tržišče mirno in cene nespremenjene. Letnik 1931 v predprodaji je le malo dražji kot lanski.

Anglija. Na tržišču nobene spremembe. Hmeljarji nameravajo opustiti precejšen del hmeljskih nasadov in jih nadomestiti s sadovnjaki.

Amerika. Pričakuje se, da bodo cene še popustile in je zato na tržišču le malo prometa, ker ni dosti povpraševanja. Prvovrstno, izbrano blago notira 20—21 Din za kg, prodaja pa se še največ Oregon in Kalifornija po 14 Din, Yakima pa po 15 Din za kg. — V Kaliforniji so spomladanska dela v hmeljskih nasadih že v polnem teku.

(»Slov. Hmeljar«.)

Poslanica sv. Očeta

ob sedemstoletnem jubileju sv. Antona Padovanskega.

Acta Apostolicae Sedis prinašajo v svoji tretji številki poslanico svetega očeta škofu Eliju Dalla Costa v Padovi, ki jo je pisal 1. marca in govori v njej o jubilejnih slovesnostih, ki se bodo vršile ob priliki 700letnice smrti sv. Antona Pad. in proglasitve za svetnika v Padovi in njegovem rojstnem mestu Lizboni. Da bi slovesnosti ne bile samo zunanje, temveč da bi prav posebno vzpodbudile vernike, da bi posnemali svetnikov vzgled krepostnega življenja, da bi ne videli v njem samo čudodelnika, h kateremu se zatekajo v vseh mogočih, često le časnih potrebah, temveč v prvi vrsti svetnika, opozarja sv. oče obširno in s poudarkom na herojske čednosti, s katerimi se je sv. Anton v svojem življenju tako zelo odlikoval. Na prav poseben način hvali predvsem njegovo neomadeževano čistost, da je bil kakor angel v človeški podobi. Prav radi te čednosti je bil vreden, da se mu je prikazal otrok Jezus in se mu pustil pestovati.

Kot zanesljiva opora tej čednosti se je izkazala tudi pri njem prava, globoka ponižnost, ki ga je ohranila skromnega, čeprav so ga občudovali vsi in ga je sam oče Frančišek — pol za šalo, pol zares — imenoval »našega škofa«. Ta njegova skromnost ni nikakor izvirala iz kake omejenosti ali bojazljivega značaja, saj je ob mnogih slučajih — n. pr. nasproti proslulemu Ezelinu — nastopil z vso resnostjo in odločnostjo.

Drugi pripomočki, da je ohranil popolno čistost srca, so mu bili ljubezen do uboštva, kot ga je učil in izvajal njegov serafski oče, popolna notranja odpoved vsemu posvetnemu, strogo mrtvičenje in samozataja, prav posebno pa še njegovo molitveno življenje z Bogom.

To neutrudno stremljenje po notranji spopolnitvi in posvetitvi je bilo trden temelj, na katerega je potem naslonil svoje velikopotezno **apostolsko** delovanje. Namesto Afrike, kakor je spočetka želel, je postala zlasti Italija torišče njegove apostolske delavnosti. S svojimi pridigami, iz katerih ne diha samo človeška, temveč v prvi vrsti božja, iz sv. pisma zajeta modrost, je pripeljal sv. Anton nešteto ljudi zopet na pot krščanske čednosti in vrnil mnogo heretikov (katarce, albigenze, patarence) pravi cerkvi. (»Malleus hereticorum« — kladivo heretikov so ga zato imenovali in Gregor IX. ga je slavil, da je »Arca testamenti« — zakladnica zaveze.)

Sam Bog je z izrednim darom, da je po niem delal čudeže, podpiral na očividen način delovanje svojega služabnika. Tako je postal sv. Anton za vse stanove Cerkve, zlasti za redovnike, pridigarje in misijonarje, za vse, ki sodelujejo v katoliški akciji, občudovanja vreden zgled, ki ga morajo z vso vnemo posnemati.

Zdi se nam umestno, da opozorimo ob tej priliki na molitvenik **»Sveti Anton Padovanski«**, ki ga je po najboljših virih priredil stolni kanonik Alojzij Stroj in ga je leta 1929 izdala Jugoslovanska knjigarna, da bi imeli Slovenci ob 700letnem jubileju res dobro knjigo o tem tako priljubljenem svetniku. Vse, kar poudarja v svoji poslanici sveti oče, je v slovenskem jubilejnem molitveniku res lepo podano, saj vsebuje doslej gotovo najlepši in najboljši svetnikov življenjepis v našem jeziku in vse pobožnosti in molitve, ki naj v jubilejnem letu poživijo češčenje sv. Antona in pripomorejo k poglobitvi verskega življenja, kar je tudi prvi in glavni namen katoliške akcije.

Trbovlje

Podpora rudarjem. Za siromašne rudarje je podelila banovina 20.000 Din, občina Trbovlje tudi 20.000 Din, Delavska zbornica 17.000 Din, skupaj 57.000 Din. Denar je prejela občina. Ta podpora se bo delila po sledečem ključu: Poročeni, ki niso dosegli v času od 1.—15. aprila zaslužka 350 Din, dobe z enim ali dvema otrokoma 55 Din, do petih otrok 85 Din, nad pet pa 120 Din. Vsi sedaj reducirani domačini pa po 60 Din. Podpore se bodo delile v nakaznicah na živila, ki jih dobe delavci vsak na svojem obratu v četrtek 30. t. m. Vsak mora pri prejemu izkaznice navesti trgovca, pri katerem nabavlja življenjske potrebščine.

Županstvo poziva vse v Trbovlje pristojne vojne obveznike, rojene leta 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908, 1909 in 1910, da se zglasijo z vojaškimi dokumenti takoj in sicer najkasneje do 15. majnika 1931 v pisarni vojaškega oddelka soba štev. 2 občine Trbovlje. Hrastničani v občinski pisarni v Hrastniku. Od letnika 1900 do 1905 pridejo v poštev samo oni, ki so bili sposobnim spoznani in od letnika 1906 do 1910 vsi sposobni in začasno nesposobni. — Proti onim obveznikom, ki bi se temu pozivu pravočasno ne odzvali, se bo postopalo v smislu tozadevnih vojaških predpisov.

Cesto v Savinjsko dolino so začeli pomalem urejevati. Ker delajo le v malem obsegu, bi bilo predvsem želeti, da bi najprej preložili del ceste od Trbovelj proti Gaberskemu, ker je ravno ovinek pri Mollovi trgovini najbolj nevaren

Nevihta. V torek popoldne je med gromom in bliskom privršala nevihta, ki je v četrt ure pobelila s točo ves severni del Trbovelj in hribe naokoli. Še danes je vse belo, kot da bi bil zapadel sneg.

Umrl je posestnik in gostilničar Alojz Šuln. Mož je začel iz nič in si je s svojo neumorno delavnostjo pripravil lepo premoženje. Naj v miru počiva!

Konjice

Slovo g. vikarja Julija Vaide. Poslovilni večer, ki so ga Konjičani priredili preteklo nedeljo svojemu dosedanjemu g. vikarju, je na prav prisrčen način pokazal, kako je bil pri vseh žuoljanih priljubljen, med katerimi je nad tri leta vzorno deloval. Velika dvorana Katoliškega društvenega doma je bila polna ljudi, ki so prihiteli iz vse žunonije, da dajo še enkrat izraza svoji hvaležnosti do duhovnika in se zahvalijo odhajajočemu g. vikarju za vse obilne duhovne in telesne dobrote, ki jih je v tako obilni meri delil med nje. Že prejšnji petek so se poslovili od njega otroci dekliške šole. Kako ganljivo je bilo to slovo, pove lahko vsakdo, ki je bil zraven. Otroci so jokali in solze so zadušile njihove poslovilne besede, ki bi jih radi povedali v slovo svojemu ljubljenemu g. katehetu. Otroške solze povedo dovolj jasno, kako prisrčno razmerje vlada med njimi in katehetom. Če pravimo, da se je na poslovilnem večeru zbrala okrog njega vsa župnija, moramo resnici na ljubo in zaradi točnosti poročila tudi omeniti majhno izjemo, ki jo je tvorila le peščica ljudi, katera ob vsaki priliki »podpira« duhovnikovo delo s tem, da mu skuša vzeti ugled pri ljudstvu. Tiste peščice torej ni bilo pri slovesu, četudi je bil g. vikar do vsakega človeka v župniji — brez izjeme — vljuden, prijazen in takten, tudi do tistih, ki so mu pri njegovem delu metali polena pod noge. Mi bi to mirno prezrli, ako se ne bi pred časom v Konjicah zgodilo, da je nekdo hotel učiti olike akademsko izobraženega človeka. Kakor sedaj vidimo, veljajo za nekatere druga pravila olike kakor za navadne zemljane. Poslovilni večer, ki so ga v lepem številu posetili tudi Nemci, je potekel v pravem odkritosrčnem, prijateljskem razpoloženju. Vrstile so se orkestralne in pevske točke, deklamacije in govori. Prav prisrčen in lep je bil govor g. arhidiakona Tovornika, ki se je poslavljal od svojega dobrega prijatelja in pomočnika v dušnem pastirstvu. Nadalje je govoril odvetnik dr. Macarol in poudarjal njegovo priljubljenost in delavnost. V imenu katoliškega izobraževalnega društva, pri katerem je g. vikar najbolj deloval v raznih odsekih, pa mu je govoril v slovo predsednik g. Jožef Šarlah. Poderčtal je nesebično delo duhovnikovo za ljudstvo. Nazadnje je povzel besedo g. vikar sam. V toplih besedah se je zahvalil župljanom za ljubeznivost in naklonjenost in jih navduševal, da naj tudi v bodoče neustrašeno stojijo na strani svojih dušnih pastirjev. Duhovnik svojega ljudstva ne bo v nobeni stiski zapustil; saj ve, da je z njim in njegovim ljudstvom — Bog. — Dne 1. maja t. l. nastopi g. vikar Julij Vajda župnijo Prihovo. Naj dobri Bog tudi v bodoče blagoslavlja njegovo delo v božjem vinogradu. Prihovski župniji iskreno čestitamo!

Samo Bayer-jev križ na
Aspirin
tabletah
je porok za njihovo pristnost.

Slovenjgradec

Okrožni svet fantovskih odsekov in prosv. društev slovenjgraškega prosvetnega okrožja se je vršil preteklo nedeljo. Svoje zastopnike je poslalo 6 društev s 25 udeleženci, ki so z zanimanjem sledili predavanjem dr. Leskovarja ml. o športu in dr. Vatovca o prosveti in zadružništvu. Sledila je stvarna debata in poročila posameznih zastopnikov o delovanju društev in medsebojnih odnošajih društev do centrale P. Z. v Mariboru. Ves potek okrožnega sveta je napravil na predavatelje kakor tudi na udeležence najboljši vtis ter bo prav gotovo rodil najboljše uspehe.

Okrajni sanitetni referent g. dr. Pohar je odšel na parmesečni strokovni tečaj v Zagreb. Nadomestuje ga g. dr. Flis, okr. san. ref. iz Prevalj.

Komisijski obhod novo projektirane banovinske ceste Šoštanj—Št. Vid, oz. Družmirje—Velunja—Črna se je vršil pod vodstvom tehn. izvedencev banske uprave, odbornikov cestnega odbora Slovenjgradec in zastopnikov zainteresiranih občin. Proga Šoštanj—Št. Vid bi bila precej krajša in cenejša, ni pa tako prometna ter bi služila samo za zvezo s Črno kakor tudi samo za dobrobit ene občine, dočim je proga Družmirje, Velunja za 2 km daljša in dražja. Nasprotno pa je na tej progi tudi silno razvit promet ter veže šest občin, zato se je komisija izrekla za to progo. — Izvajanje ljudskega dela v območju okr. cestnega odbora se prične 4. maja.

Občni zbor sadjarske podružnice za slovenjgraško okolico in kmetijskega odbora v Slovenjgradcu bo v nedeljo 3. maja ob 10 dopoldne v dvorani okrajne hranilnice z običajnim dnevnim redom. Člani in drugi kmetovalci vljudno vabljeni.

Občni zbor krajevne zaščite dece in mladine se vrši v četrtek 30. t. m. ob pol 18 v razpravni sobi okr. sodišča.

Šoštanj

Prosvetno društvo gostuje v nedeljo 3. maja v Št. Ilju pri Velenju. Vprizorilo bo igro »Materin blagoslov« in še dodalo nekaj drugih točk. Prireditev se vrši v Društvenem domu.

Na sledu? V teku aprila so bile izvršene v nekaterih hišah razne tatvine, ki so najbrž delo domačih ljudi. Pred dnevi je neka gospa obljubila denarno nagrado onemu, ki izsledi ukradeno dragoceno jedilno orodje. Javil se je neki delavec in se v spremstvu orožnika podal v gozd Široko. Tam je hitro izkopal in našel nekaj ukradenih predmetov. Orožništvu pa se je ta hitra najdba zdela le malo sumljiva in je najditelja aretiralo. Sum orožnikov pa še podpirajo neke druge indicije, ki bodo najbrž dovedle do razčiščenja te skrivnostne zadeve.

Kranj

Strelska družina v Kranju priredi v nedeljo 3. maja ob 2 popoldne kot zaključek sobnega streljanja strelsko tekmo z malokaliberskimi puškami na vrtu hotela »Stara Pošta«. Streljalo se bo na daljavo 18 m na 20krožne tarče. Marjanco, ubojno tarčo in bežečega jelena. Za vsako tarčo so določena darila in pa diplome. Serija 5 strelov 3 Din, bežeči jelen serija 3 streli 3 Din. Zvečer ob 19 razdelitev daril in diplom, istočasno se bodo tudi razdelile diplome vsem nagrajenim strelcem lanske strelske tekme v Struževem. Vabljeni vsi člani kakor tudi nečlani. Po razdelitvi daril prosta zabava v restavracijskih prostorih. V slučaju slabega vremena se tekma preloži na drugo nedeljo dne 10. maja.

Št. Jernej

Občni zbor Konzumnega društva, ki se je vršil v nedeljo, je pokazal razveseljivo dejstvo. Kljub denarni krizi se je promet od lanskega leta precej dvignil. Načelstvo v polni meri vrši svojo dolžnost. Naj še nekateri člani pokažejo malo več zadružne discipline.

Za žegnanje pri podružni cerkvi sv. Jurija v Orehovici je bilo duhovno opravilo zjutraj in ob 10. Zjutraj je maševal g. dr. Kulovec, nato pa je imel v šoli predavanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Njegova izvajanja so navzoči vzeli z odobravanjem na znanje in z željo, da bi se kmalu uresničila.

Nesreče pri živini se žal le prepogosto dogajajo. Pred par dnevi je poginil posestnici Banič iz Drame konj, v nedeljo sta pa poginili kravi posestnikoma Frankotu iz Šmarja in Jankoviču iz Št. Jerneja. V današnjih časih je to velik udarec, in posestnik, ki je že zadolžen, bo tako nesrečo res težko prebolel. Zato bi bila zamisel ustanovitve zavarovanja živine za slučaj nesreče prav umestna. Se je sicer o tem vprašanju že parkrat razmotrivalo, pa se bo treba najbrž o tem še večkrat posvetovati, preden bo prišlo do uresničitve.

Obrtno nadaljevalni tečaj je zaključen. V nedeljo so gojenci in gojenke tečaja razstavili v šoli nekaj risarskih del. Razstava je obiskovalcem ugajala.

Otroški vrtec bodo otvorile zopet šolske sestre de Notre Dame s 1. majem. Lani je posečalo vrtec okrog 50 otrok.

V gnojnico je padel Kolegarjev otrok iz Dol. Brezovice, star 16 mesecev. V nedeljo se je igral pred hišo. Zašel je na dvorišče in padel v gnojnico. Nesrečo je zapazila stara mati, ki ga je brž rešila neprijetnega položaja. Iskati so morali zdravniške pomoči.

Rusija v katakombah

Še žive milijoni in milijoni ruskih kristjanov, pravoslavnih in katoličanov, a to ni več prejšnje javno krščansko življenje, to je življenje v katakombah. Kristjanov je še toliko milijonov, da jih morajo boljševiki še trpeti, čeprav bi jih najrajši takoj vse uničili in pobili, ako bi jih mogli. Med temi milijoni je veliko število odličnih in junaških duš, utrjenih v boju in pripravljenih za mučeništvo. Kar je bilo slabotnega in površnega, je odpadlo ali se je odtegnilo. Boljševiški brezbožniki pa z budnim očesom pazijo, da bi vse vplivnejše in močnejše kristjane pozaprli ali postrelili. Čutijo, da je krščanstvo še močno in večkrat tožijo, da se jim krščanski Rusi »besno« upirajo.

V ognju preganjanja se krščanstvo očišča in utrja. Dogaja se, da možje zapuščajo službe in zaslužek, obesijo križek okoli vratu in nalašč očitno hodijo v cerkev, pripravljeni pretrpeti tudi ječo, pregnanstvo ali smrt za Kristusa.

Število katoličanov se je skrčilo, predvsem pa število katoliške duhovščine. Boljševiki dobro poznajo moč katoliške cerkve. Zato se proti katoličanom bore še bolj srdito. — Katoličani ne morejo prav nič poskrbeti za duhovniški naraščaj. Velika težava je tudi to, da katoličani v Rusiji malokje žive v večjih skupinah; večinoma so daleč razkropljeni med drugoverci.

Rusko pravoslavje ima to ugodnost, da so pravoslavni po vsej Rusiji v veliki večini. Tudi pravoslavni ne morejo vzgajati duhovniškega naraščaja, a doslej so dobivali duhovnike izmed izobraženih vnetih vernikov svetnega stanu. Število duhovnikov in vernikov se je skrčilo, a versko življenje je napredovalo. Posebno napreduje mesečno in tedensko prejemanje svetega obhajila, kar je bilo prej velika redkost. Samostani so vsi zatrti; po večini so razgnani tudi vsi redovniki in redovnice, ki so se še skrivali v obliki obrtnih in gospodarskih zadrug. Zato pa v vseh večjih župnijah nastajajo skupine izbranih vernikov, ki med svetom žive napol redovniško življenje in se popolnoma posvečujejo za čast božjo in ljubezni do bližnjega. Že dve leti se ne more tiskati noben verski list in nobena verska knjiga, verski letaki in oklici. V katakombah raste nov rod, podoben prvim kristjanom. To je ponižen, a pogumen rod, brez sovraštva do svojih preganjalcev, a poln ognja za obrambo vere. Ta rod se pripravlja za tekmo z boljševiškim naraščajem.

Velika slabost ruskega pravoslavja so mnogi notranji razdori v ruski cerkvi. Tudi v katakombah poleg cerkvene skupine rastejo razne skrivnostne (mistične) in krivoverne verske ločine (sekte).

Mihael Artemjev in mnogi drugi Rusi še vedno upajo, da bo rusko krščanstvo po tolikem trpljenju prišlo zmagovito iz katakomb in da bo očiščena in prenovljena krščanska Rusija zopet z nekdanjim sijajem slavila Kristusovo Vstajenje.

Skozi hrup in vrvenje velemestne Moskve, skozi rjovenje avtomobilov in tovaren, skozi bogokletne krike komsomolcev, skozi preklinjanje, stokanje in grgranje umirajočih se še čujejo glasovi zaupne molitve:

K tebi, Bogorodica, se marljivo zatekamo, grešni in ponižni skesano padamo pred teboj in kličemo iz globočine duše: Kraljica, pomagaj nam, usmili se nas, poginjamo od množice grehov. Ne zavrzi svojih služabnikov praznih; saj v tebe imamo edino upanje. —

Zadeva Rusije je zadeva vesoljnega krščanstva in vsega človeštva. — (Iz revije »Kraljestvo božje«, glasilo Apostolstva in bratovščine sv. Cirila in Metoda.)

Sv. oče papež zapusti Vatikan. Papež Pij XI. je po podpisu lateranske pogodbe drugič zapustil Vatikan. Podal se je s svojim spremstvom v avtomobilu k blagoslovitvi nove zgradbe, v kateri bodo nastanjene ustanove za razširjanje vere.

Nerodnosti na odru

Slavna angleška gledališka igralka Miss Marjorie Mars je nekoč igrala vlogo histerične ženske. Med predstavo pa se je tako vživela v vlogo, da je v resnici postala histerična, da je pokvarila vso predstavo. Vendar pa to ni morda osamljen slučaj, ne, režiserji vseh gledališč vedo za slične slučaje, ki so se dogajali v vseh časih.

Ko so v Covent Garden gledališču dali Wagnerjevo opero »Ring«, je znan igralec imel vlogo zmaja. Ko je njegova iztočnica prišla na vrsto, je na grozo opazil, da »zmaj« ne more odpreti čeljusti. Že to je bilo silno kvarno za predstavo, toda še hujše je sledilo. Igralec je namreč zlezel naprej, da bi mehanizmu odpomogel, a šel je predaleč. Ko so se čeljusti odprle, je bil igralec čisto spredaj in publika je imela ta večer velezabavno predstavo.

Vsakdo, kdor pozna Shakespeare-ove »Vesele žene vindsorske« ve, da je Falstaff velik in korpulenten. Skoraj vsak igralec Falstaffa po svetovnih odrih mora biti toraj »močan« mož, ako to ni po naravi, pa si pomaga

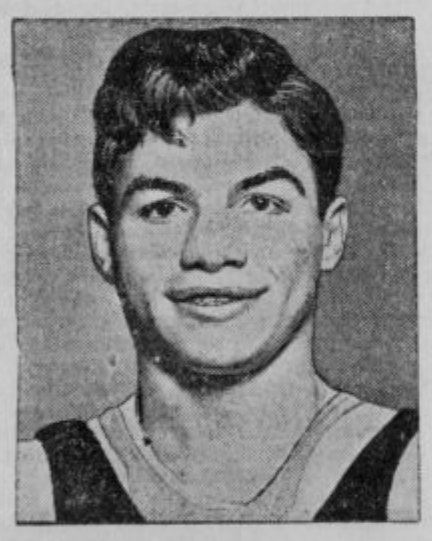

Tony Canzoneri, italijansko-ameriški svetovni mojster v lahki atletiki, je v čikaškem stadionu premagal Angleža Jacka »Kid« Berga.

na umeten način. Igralec, ki ni bil iz vrste debeluharjev, si je pomagal tako, da je pod obleko oblekel gumijasto oblačilo, ki se je dalo napihniti kot zračna cev motornega kolesa. Vse je šlo dobro, tudi pri reprizi, ko pa je Falstaff nastopil tretji večer, je pa naenkrat vidoma začel kopneti, bilo ga je vedno manj, tako, da je končno ostal na odru samo še suhljat možiček. Občinstvo se je ta večer valjalo od smeha in predstava je bila prekinjena. Ko so potem stvar preiskali, so našli, da je ventil na gumijevi obleki spustil in zrak je seveda izpuhtel.

V neki sceni nastopi umetni slikar s štafeto, na kateri je platno, ki je s hrbtom obrnjeno proti publiki. Slikar dogotavlja veliko mojstersko delo in ko nastopi njegova oboževanka, občuduje umetnost in hvali na vse preteze. Nekoč pa je platno zagrmelo na tla z licem navzgor tako da je občinstvo videlo, da je platno prazno. Seveda je bilo tudi v tem slučaju smeha več kot dovolj.

Gosp. N. Jorga, predsednik romunske vlade po prvi seji min. sveta med osebjem tiskovnega urada.

Krutost ameriških paragrafov

Koncem lanskega leta je sprejela neka bolnišnica v kanadski deželi Ontario padavici podvrženo 19 letno Angležinjo. Prišla je v Kanado iz Londona kakor malo dete. Kmalu je izgubila starše in si težko služila kruh, dokler ni onemogla. Oblasti so ugotovile, da kljub dolgemu bivanju v deželi nikoli ni vložila prošnje za kanadsko državljanstvo. Na temelju te ugotovitve so vkrcali težko bolno dekle na parnik in jo izgnali v Anglijo, kjer ni imela nobenega sorodnika ali znanca. K sreči so zvedeli za zadevo dnevniki. Poslanci v kanadskem parlamentu so vložili protest, in je reva potem smela ostati v Kanadi...

Zaničevani zastopniki rumene rase trpijo še več pod brezdušnim formalizmom oblasti. Kitajec, ugleden trgovec Vong-Šung-Fung, kanadski državljan, je leta 1924 bil na obisku v stari domovini in tod za 100 dolarjev pri ubogih sorodnikih kupil 13 letno dekletce. Priglasil jo je pri povratku v Kanado za svojo hčer. Mala Kitajka je zrastla, se pred dvema letoma poročila s Kitajcem, kanadskim državljanom in ima zdaj sina, ki je seveda podedoval očetovo pristojnost. A na nesrečo te družine so izvedele oblasti, da je pred leti stari Vong nezakonito prekoračil za Kitajce določeno kvoto, ker je dekletce izdal za lastno hčer. Sedanja žena in mati kanadskih državljanov je morala zapustiti deželo kot nadležna tujka in pritožba pri sodišču je ostala brez uspeha...

Isto ozkosrčno neizprosnost kažejo tudi oblasti v Zedinjenih državah. Neki Japonec, ki biva v Newyorku, je lani iz domovine naročil svojo soprogo. Vkrcala se je v Jokohami na japonski oceanski parnik in seveda imela potrebno dovoljenje za prihod in bivanje v Zedinjenih državah. Na nesrečo uboge ženske so jo med potjo presenetile porodne bolečine. Povila je moško dete nekoliko dni pred prihodom parnika v ameriško pristanišče. Oblasti na Otoku solz so novorojenčku prepovedale bivanje v Zedinjenih državah, češ da je rojen v tujini. Če bi se rodil na ameriškem parniku, ki tvori del ozemlja Zedinjenih držav, bi bila stvar drugačna. Nesrečni Japonec je vložil prošnjo pri osrednji vladi v Washingtonu in dobil odgovor, da ne more kršiti kvote. Mati z otrokom je morala nazaj na Japonsko. Oče je videl novorojenčka samo oddaleč skozi ono rešetko, kjer se pogovarjajo novi priseljenci s svojci v Castle Gardenu, kjer čakajo, da dobijo dovoljenje za prihod v Ameriko ali pa odlok, da so zavrnjeni...

Življenje v Novem svetu je ponekod še neusmiljenejše nego v naši stari Evropi.

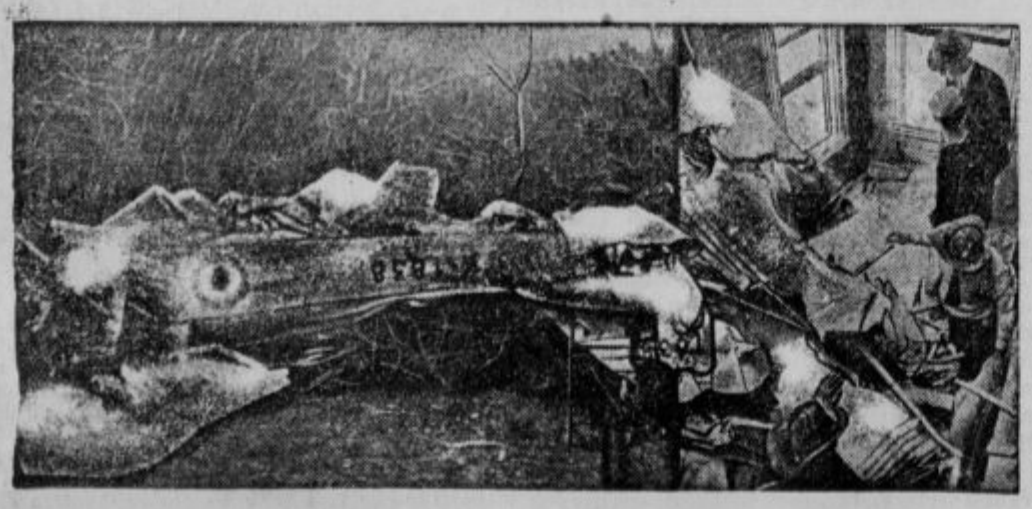

Usoda letalcev. Dve sliki, ki označujeta usodo letalcev: na levi razbito letalo, s katerim se je smrtno ponesrečil angleški letalski maršal Holt — na desni padec ameriškega letala na neko hišo, pri čemer je ostal pilot popolnoma nepoškodovan.

Poroka dednega princa Hohenlohe-Langenburg s princezinjo Margareto Grško. V gradu Langenburg je bila poroka dednega princa Gotfrieda Hohenlohe-Langenburg s princezinjo Margareto Grško.

2000 let staro pokopališče

Nove stavbe ob Angeljskih vratih v Rimu so po dolgem času nudile priliko za razkopavanja na Vatikanskem ozemlju. Znanstveniki so ugotovili ostanke razsežnega rimskega pokopališča, ki je moralo nastati koncem I. stoletja naše dobe in je bilo namenjeno revnejšim slojem, plebsu. Zidarji so do sedaj našli 45 kolumbarijev, ki vsebujejo po 10—12 žar s pepelom. Poznejše grobnice iz III. stoletja imajo že zidne vdolbine, kakor jih poznamo iz katakomb, poslikane stene in mozaična tla. Posebne odprtine v tlaku vodijo v tesne podzemeljske prostore z ostanki ožganega lesa in kosti. To so shranjeni ostanki pogrebne grmade, dočim so postavili žaro s pokojnikovim pepelom v vdolbino kolumbarija.

Kakor dosedanje najdbe, kažejo tudi nova razkopavanja, da je tvoril Vatikan v rimskih časih razsežno predmestno pokopališče. Po klancu navzdol je peljala proti Rimu slavna Via triumphalis. Zmagovalci so torej nastopili svojo pot sredi grobov revnega ljudstva, ki sta mu oznanjala evangelij apostola Peter in Pavel. Tu je nastala nad ostanki mučeniškega apostola skromna cerkev sv. Petra, ki sta jo pozneje izpremenila Michel Angelo in Bernini v svetovno umetnino.

•

Gospod Brinovar, ali Vaša hčerka igra tudi Chopena?«

»No, mislim da tudi. Vem pa, da najrajša igra klavir.«

Kupčija z ukradenim otrokom

Angleške oblasti so zaprle v Sussexu zakonca Badwella, poklicna berača. To se je zgodilo na zahtevo Društva za varstvo trpinčenih otrok, ki je Badwellu odvzelo 18 mesecev starega fantka.

Pri zaslišanju se je izkazalo, da je Badwell otroka kupil za dva funta sterlingov od drugega berača. S tem ga je dobil v popolno lastnino. Ta drugi berač pa je otroka kupil od ciganke za dva šilinga, t. j. 30 Din v našem denarju. Ciganka je otroka nekje ukradla. A je niso mogli dobiti.

Beraška zakonca sta bila obsojena na mesec dni prisilnega dela. Otrok je izročen zavetišču.

Mesto na ledu

Moskovska »Izvjestija« poročajo: Osem kilometrov proč od Novosibirska grade čez reko Ob most, ki bo dolg nad en kilometer. Ker je v tem času Ob še zamrznjen, so si delavci, katerih je okrog 3000, postavili na ledu sredi reke kar celo naselbino, ki je z ozkotirno železnico zvezana z obalo. Gre jim sedaj, da kolikor mogoče hitro zabijejo pontone, in sicer prej, preden se bo začel led tajati. Če se jim to ne posreči, bo besni element porušil vse, kar so čez zimo naredili. Položaj te naselbine na ledu je tem opasnejši, ker so se dela zakasnila za 14 dni.

Smešnice

»Juha! — »Juha ste rekli? No, potem sem se pa večji del svojega življenja vozil po juhi.«

•

»Pa imaš lepo novo denarnico.«
»Res. Žena mi jo je podarila za god.«
»Hm, ali je bilo kaj notri?«
»O ja, račun za denarnico.«

Jack Diamond, kralj ameriških tihotapcev, je bil šele pred par tedni izpuščen iz bolnišnice, pa so ga že v Newyorku napadli sovražni banditi in ga s streli iz samokresov nevarno ranili.

Varčen...

in prekrasen za oko!

Med Chevroletovimi avtomobili dobite model, ki ga želite — s karoserijami, ki jih je napravil znameniti konstruktor karoserij Fisher.

9 novih 6-cilindrskih luksusnih modelov po čudovito nizkih cenah

VARČNOST je postala moda širom sveta. Vse povsod hočejo ljudje dobiti kar največ za svoj denar. Pri avtomobilih je Chevrolet tisti, ki popolnoma ustreza tej težnji. Družba General Motors je že pred nekaj leti sklenila napraviti v Chevroletu tak avto, ki naj ustreza v vsem, česar si more avtomobilist želeti — in ki stane čim manj. Chevrolet ima šestcilindrski motor — kakršne gradi General Motors — in Fisherjevo karoserijo. Imejte to v mislih — potem pa stopite k našemu zastopniku in povprašajte po njegovi ceni. In še to: ta avto je na vožnji zelo poceni in porabi presenetljivo malo olja in bencina.

CHEVROLET

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

Iz raznih krajev

Bled. Prometno in olepševalno društvo na Rečici, ki je navezano samo na majhno članarino, priredi prihodnjo nedeljo, 3. maja, v hotelu »Triglav« zabavni večer, da poveča svoje dohodke. Steza na razgledišče Kuhavnico se je v preteklem poletju sicer z mnogimi stroški napravila, a postaviti je še treba uto, da bodo obiskovalci varni pred dežjem in marsikaj je treba urediti, kar stane denar. Članarina še ne zadostuje za nove klopi, ki se bodo postavile ob jezeru. Napisnih tabel in markacije še marsikje manjka. Zato so vabljeni vsi prijatelji društva, da pridejo na zabavni večer in pomorejo društvu do večjih dolodkov.

Vrhnika. Starovrhniški gasilci so zelo podjetni. Šele pred kratkim so si popolnoma preuredili svoj dom, v nedeljo, dne 3. maja, pa se bo vršila slovesna blagoslovitev zastave. Ob pol 3 popoldne bo pri gasilnem domu sprejemanje gostov in ostalih društev župe, ob 3 pa bo v podružnični cerkvi slovesno blagoslovil zastavo gosp. kanonik dr. Mih. Opeka. Po tej slovesnosti se vrši pri domu prosta zabava. Pri vsej slavnosti bo sodelovalo vrhniško godbeno društvo.

Borovnica. V ponedeljek je prevzv. g. škof dr. Rožman opravil v naši fari vizitacijo in sv. birmo, čije zakrament je podelil 262 otrokom iz borovniške fare ter nekaterim iz sosednjih far.

Nevlje pri Kamniku. Ljudsko štetje je pri nas končano. Občina Nevlje šteje 757 prebivalcev, 364 moških in 393 žensk. V občini je 155 družin, ki stanujejo v 136 zgradbah.

Šmarjeta. Dne 3. maja se otvori v Šmarjeti nedeljski tečaj za izdelovanje torbic iz motvoza. Torbice se bodo izdelovale v raznih barvnih kompozicijah z lesenimi ročaji, pripravne bodo za na trg in za otroke za malico (Jausetäschchen) v raznih velikostih. Učenk se je 20 sprejelo. Poučevala bo gospa Marija Beretič, ki bo imela tudi na velesejmu v Ljubljani svoj paviljon teh izdelkov.

Mozirje. Dne 26. aprila je umrla vzorna mladenka Pepca Lekše v 17. letu starosti. Bila je pridna delavka v Katoliškem prosvetnem društvu. Za njo žalujejo starši in bratje. Naj počiva v miru. Preostalim naše iskreno sožalje! — Glede novega pokopališča smo izvedeli, da je zadeva na merodajnem mestu ugodno rešena. V kratkem se bode lahko pričelo z ureditvijo. — Jurjev semenj se je vršil letos v znamenju gospodarske krize. Blaga je bilo dovolj na razpolago, a odjemalcev malo. Živine je bilo razmeroma dovolj, toda nobenih pravih kupčij. Cene živini so bile zelo nizke. Pitani voli so bili po 4.50 Din kg. Kako naj izhaja naš kmet? Kar ima on na prodaj, nima nobene cene, blago pa, katero on rabi, je glede cene še vedno na isti višini.

Slovenjgradec. V nedeljo nas obišče pevski odsek društva nižjih poštnih uslužbencev iz Maribora in sicer le v slučaju lepega vremena.

Sevnica ob Savi. Dne 27. aprila 1931 je bil naš trg ves v zastavah. Okrog 18 pa se začno zbirati vozniki na trgu z okrašenimi vozovi in povrhu še godba. Pa sem zvedel novico: Vodovod je prišel! Zdaj ga bodo pa z železniške postaje prepeljali v trg. Pa na nesrečo je ravno med nakladanjem počila glavna vodovodna cev in vlila se je ploha, ki je krstila naš vodovod. Neustrašeni čakamo, da so cev zamašili nebeški monterji in naložili smo srečno naš vodovod na 13 voz. Pa ta nesrečna, št. 13 je ponovno prinesla nesrečo; kajti komaj smo vodovod ob milih zvokih tukajšnje godbe pripeljali v trg in se po krepkih pozdravnih besedah gospoda župana, ki so veljale vodovodu in tržanom, hoteli malo pokrepčati vsled naporne vožnje, je zopet počila glavna cev in voda je razmetala raz mize na trgu vse steklenice in kozarce, ter pognala vse voznike in gledalce v divji beg. Tako je že ob privozu pokazal vodovod svojo moč in upamo, da bomo v kratkem imeli še par takih parad, ker pravijo, da še ni ves vodovod tu, ampak pride še v treh vagonih, pa še menda ne bo cel. Dobro bi tudi bilo, če bi se tisti pošiljatvi priključil še en vagon z denarjem.

Ljutomer

Izenačenje obrestne mere. Porodila se je misel, da bi bilo najbolje, ako se denarni zavodi v okraju ljutomersko-radgonskem prijateljsko med seboj dogovorijo radi izenačenja obrestne mere za vloge. Bil je sklican skupni sestanek, katerega pa se niso udeležili vsi zavodi. Tako je ostalo pri starem. Še naprej bomo trgovali z vlogami. Še mnogo zadružnega duha nam manjka.

Cven je velika in dolga vas, eno uro hoda od Ljutomera. Skupaj z Moto in Krapjem tvori svojo upravno in šolsko občino. Ko je prišel glas o združitvi občin, so rekli Cvenarji, da hočejo tako ostati.

Prosvetno društvo vprizori v nedeljo 10. maja v Katol. domu lepo zgodovinsko igro »Sv. Elizabeta«, v proslavo njene 700letnice.

Sport

OTVORITEV KOLESARSKE SEZONE NA GORENJSKEM.

Agilna kolesarska sekcija SK »Bratstva« na Jesenicah je priredila v nedeljo 26. t. m. otvoritveno dirko na progi Jesenice—Lesce in obratno. Najboljši čas dneva je dosegel gosp. Ivan Gregorič (SK Disk, Domžale) v juniorski skupini. Dosegel je povprečno brzino 30 km 400 m na uro. V glavni skupini je startalo 5 tekmovalcev, ki so dosegli naslednje rezultate: 1. Rozman Štefan, Perun, Maribor, 1.2.52. — 2. Jager Josip, Velo-bataljon, 1.2.52 1/5. — 3. Valant Ivan, Motokoles, Ilirija, 1.2.52 2/5. — Poličar Franc, SK »Bratstvo« 1.2.52 3/5. — Žgur Aleks, ASK Primorje, Ljubljana, 1.4.7. — V skupini juniorjev je startalo 9 vozačev: 1. Gregorič Ivan, SK Disk, Domžale 1.2.17. — 2. Sušnik Stanko, Zagorje ob Savi 1.5.23. — 3. Bertoncelj Ivan, ASK Primorje 1.6.32. — 4. Grabec Ivan, ASK Primorje 1.8.46. — 5. Kuhar Franc, SK Disk 1.9.23. — 6. Lenček Ivan, SK Disk 1.10.37. — Prireditev je uspela dobro.

ASK Primorje — lahkoatletska sekcija javlja svojim članom, da se vrše treningi na igrišču vsak ponedeljek, sredo in soboto od 3 naprej. Za one, ki so zaposleni v uradih, se vrše treningi v navedenih dnevih od 6 naprej in v nedeljo dopoldne. ASK Primorje vabi vse one, ki se zanimajo za lahkoatletski sport, da se vpišejo v njegovo sekcijo, ki uživa sloves ene najboljših v državi in je letos nanovo opremljena z orodjem in opremo.

Sportni odsek KPD Jesenice. SO Borec, priredi v nedeljo dne 3. maja ob 10 dopoldne stafetno tekmo okoli mesta Jesenic. Proga meri 2800 m. V stafeti se tekmuje za prehodni pokal SO Borca, ki preide v trajno last po 3 kratni zaporedni zmagi ali 5. v presledkih. Zmagovalec vztrajnostnega teka pa prejme darilo v trajno last. Pokal in darilo sta razstavljena v podružnici »Slovenca« v hotelu »Triglav«. Tozadevne prijave sprejema More Andrej, Jesenice-Fužine 88 do petka 1. maja, pozneje prijave so dvakratne (25 Din — 50 Din). Vabljeni vsi klubi in društva. — SO Borec, Jesenice.

Radio

Postaja za televizijo. V Nemčiji gradijo postajo za televizijo (daljezorstvo) v Döberitzu. Dela so že zelo napredovala in nadejajo se, da bo postaja v kratkem že lahko prišela z oddajanjem.

Pogovor po radiu. Na Švedskem sta se dve osebi pogovarjali brez telefona. Ena se je nahajala v Stockholmu, druga v Göteborgu. Razdalja med obema mestoma znaša 500 km. Posredovali sta obe odajni postaji imenovanih mest. Vsaka oseba je namreč govorila v mikrofon in istočasno poslušala oddajo druge postaje. Poskus, dasi brez praktične vrednosti, se je popolnoma posrečil in je vzbudil v krogih švedske radiofonije veliko senzacijo.

Propaganda za radio. Italijanski radio se le s težavo širi. Znano je namreč, da se večina življenja v Italiji vrši izven stanovališč, na ulici. Zato prihajajo pač predvsem v poštev javne zvočne naprave, dočim je število zasebnih aparatov razmeroma še zelo majhno. EIAR je zato nabavila več autobusov s sprejemno napravo in zvočniki, ki se v propagandne svrhe vozijo iz kraja v kraj. Podobno namero ima, kakor znano, tudi naša postaja in želeti je samo, da se ta načrt čim prej uresniči.

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 30. aprila: 11.45 Šolska ura: Otroške narodne pripovedke (Möderndorfer). — 12.15 Plošče (slovenske pesmi, šlagerji). — 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Plošče. — 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. — 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Dr. Reya: Klima Severne Amerike. — 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. — 20.30 **Pevski solistični večer ge. Pavle Lovšetove in hčerke Majde.** Pri klavirju Marjan Lipovšek. — 21.30 Koncert Radio orkestra. — 22.30 Časovna napoved in poročila.

Petek, 1. maja: 12.15 Plošče (operne arije, ouverture). — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, plošče, borza. — 18 Radio orkester.: Oscheit: Picador. Fetras: Zvezde upanja. Gade: Odmevi iz Ossiana. Slotow: Martha. Herbert: Skrivnost noči. — 19 Dr. S. Lapajne: Avtorji in njihove pravice. — 19.30 Prenos z Dunaja: Strauß: Tič-miš, komična opera v 3. dej. — 22 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Drugi programi:

Petek, 1. maja.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. 17.30 Koncert. 18 Narodne s harmoniko. 20 Recitacije. 20.30 Violina. 21.10 Vokalni koncert. 22.50 Jugoslovanski koncert. — **Zagreb:** 12.30 Plošče. 17 Popoldanski koncert. 20.30 Pesmi: pojeta Anita Mitrovič, Theo Hermann (bas), člana opere v Darmstadtu. 21.30 Koncert (Beograd). — **Budapest:** 12.05 Ciganski orkester. 17.30 Moški kvartet. 20 Orgle. 21.30 Koncert vojaške godbe. — **Dunaj:** 10 Fanfare. 10.05 Otroški pevski zbor. 10.50 Zvezna himna. 10 Simfonični koncert. 14.50 Pesmi o delu. 16.30 Koncert. 17.10 Prvi maj (koncert). 19.30 »Netopir«, opera, J. Strauss, 22.40 Večerni koncert. — **Milan:** 19.50 Plošče. 21 Pester koncert solistov in orkestra. — **Praga:** 19 Pevski koncert. 20.30 Drama. 21 Orkestralni koncert. — **Langenberg:** 20.05 Majski koncert. — **Rim:** 17 Orkestralni koncert. 20.55 »Dac«, opereta, Mascagni. — **Berlin:** 19.05 Koncert balalajk. 20 Zabavna glasba. 21.40 Koncert. 22.20 orkestralni koncert. — **Katovice:** 20.15 Simfonični koncert Filharmonije. — **Mühlacker:** 10 Plošče. 12.29 Beethoven: IX. simfonija. 15 Pevski zbor. 16.30 Popold. koncert. — **Leipzig:** 16.30 Popoldanski koncert. 19.30 Zabavni koncert. 21.10 Igre.

Izjava

Podpisani s tem izjavljam, da nisem nikdar mislil pri razgovoru na vlaku dne 28. aprila t. l. o montiranju vodomera po tukajšnjem instalaterju, da bi pri tem zaslužil katerikoli občinskih funkcijonarjev, najmanj pa g. župan Vodušek Gustav ali pa načelnik upravnega odbora g. Pavlin Vinko. Izjavljam ponovno, da nisem imel namena žaliti omenjena gospoda, kakor tudi ne celokupnega občinskega odbora.

Trbovlje, dne 28. aprila 1931.

ANTON MEDVEŠEK, krojaštvo, Trbovlje.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas — 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo viš. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Dve sestri
vajeni vsega gospodinjskega dela, želita stopiti v službo kje na deželi, najraje v kakem župnišču. Naslov v upravi »Slov.« pod štev. 4817.

Trezen šofer
z večletno prakso, izprašan mehanik, išče nameščenja. Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi pod št. 4786.

Službodobe

Torbarski pomočnik
dobra moč, se sprejme. Dopisi na Ivan Kravos, torbarska delavnica, Maribor.

Več tesarjev
sprejme Ivan Zakotnik, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Kobaridska 45.

Služba obč. tajnika
se takoj odda. Zglasiti se je osebno pri županstvu Sv. Štefan (p. Šmarje pri Jelšah).

Sprejmem dekle
od 26 do 32 let, ki zna dobro kuhati in opravljati vsa hišna dela, k 4-članski družini. Naslov v upravi lista pod št. 4812.

Sprejmem vajenca
za soboslikarstvo in pleskarsko obrt. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. - Urbar Viktor, Jesenice, Gorenjsko.

Modistinja
sprejme samostojna moč dobi stalno službo. Ponudbe se naj naslovijo na Modni salon »Chic« Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Mizarskega vajenca
sprejme Jurij Pollak, str. mizarstvo, Kranj.

Dekle
pridno in pošteno, ki zna dobro kuhati, se sprejme takoj v pošteno hišo. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4816.

Pekovski vajenec
se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Tušar Ferdinand, pek, Ljubljana-Šiška, Medvedova ulica 30.

Učenca za trgovino
mešanega blaga v Ljubljani sprejmem. Ponudbe na upravo pod »Dober računar«.

Zastopnike
akviziterje za obisk privatnih strank išče denarni zavod. Seriozne ponudbe prosimo na upravo pod »Osigurana štednja«.

Rabim takoj
dobro izurjenega opekarja za izdelovanje zidne opeke. Ferdo Šotl, Turiška vas pri Slovenjgradcu

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastonj. Pišite ponj!

Šoferska šola
oblastveno koncesijonirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31, ne daleč od kolodvorov. Vhod tudi z Bleiweisove ceste. Prihodnji redni tečaj prične 1. maja.

Krojači, šivilje in nešivilje!
Trezni in agilni krojači, šivilje z lepim vedenjem, ki se želijo izobraziti v krojenju in občevanju s strankami, je dana možnost nastopiti kot pomočnik, pomočnica, krojitelj ali krojiteljica. Ponudbe na Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. - Nov tečaj 8. maja. Za nešivilje lahek sistem krojenja. Revnejšim znižam.

Objave

Preklic
Podpisani obžalujem, da sem govoril razžaljivo o gosp. šol. uprav. Žvanu v Komendi in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. M. Kos, Komenda.

Preklic
Podpisani se zahvaljujem gosp. šol. uprav. Žvanu v Komendi, da je odstopil od tožbe proti meni, ker sem ga obdolžil z izmišljenimi besedami. - Alojzij Jenko, Klanec.

Denar

Kapital
Iščem dolgotrajno posojilo od 150.000 do 200.000 Din. Denar se ne potrebuje ves naenkrat, temveč deloma. Cenjene ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Dobro in sigurno naložen kapital.«

Stanovanja

Sostanovalca
v vso oskrbo sprejmem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4738.

Opremljena soba
poseben vhod, električna razsvetljava se odda na Poljanskem nasipu št. 32.

Vnajem

Opremljen lokal
se odda s 1. majem. Poizve se na Aleševčevi 30, Ljubljana VII.

Večje skladišče
se išče za železnino. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod šifro »Skladišče« št. 4818.

Poslovni prostori
veliki, svetli, v sredini mesta, se takoj ali pozneje oddajo. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Suhi«

Kleparska delavnica
se odda v najem. Naslov v upravi pod št. 4814.

Posestva

Lepo posestvo
se proda, obstoječe iz 10 oralov ter je 15 minut oddaljeno od glavne ceste. - Informacije daje: Črepinšek, gostilna Jelen — Celje.

Proda se hiša
z vrtom. — Poizve se v Stražišču 94 pri Kranju.

Manjše zemljišče
v bližini Ljubljane (Dravlje, Stožice, Ježica) kupim. Ponudbe pod »Zemljišče« na upravo »Slov.«.

Kupimo

Staro litino (Guss)
kupi vsako množino Livarna železa in kovin, dr. z o. z., Gameljne, Št. Vid nad Ljubljano.

Srečke, delnice, obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Šelenburgova ulica 6. II. nadstr.

Dvokolesni voziček
za razvažanje špecerije in decimalko za 200 kg kupim. Ponudbe pod zn. »200 kg« na upravo.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Razno

Povejte tudi drugim
da stane »Nikoprost« za odvado kajenja 76 Din, »Avinal« za odvado pijančevanja pa 235 Din! - Brezalkoholna produkcija, Ljubljana, Kolodvorska 3.

Prodamo

Dve zlati uri
moški, ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4733.

Papirna trgovina
itd. na prometnem prostoru naprodaj. Pismene ponudbe na upravo pod »Takoj 120.000«.

Puhasto perje
čisto čebano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti pub po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIĆ — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Motorno kolo
Indian Scaut s priklopico, kompletno, proda A. Križan, Sv. Lenart, Sl. gor.

Jabolčnik
večjo množino, po dnevni ceni, odda ŠUMAN FRANC, Sv. Jakob, Slovenske gorice.

Šivalni stroj
dobro ohranjen, proda Mici Serek, Podbrezje pri Kranju.

Obrt

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 2a
Veletrgovina z žitom

Glasba

Klavirji
Preden kupite klavir, si oglejte mojo bogato zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodajam najceneje, na najmanjše obroke, z garancijo. Najcenejša izposojevalnica! - Warbinek, Gregorčičeva cesta št. 5, Rimska cesta št. 2.

Pianino!
Iz Nemčije je prišel potnik tovarne klavirjev, ki ima s seboj v svrho reklame tri pianine s pravim angleškim mehanizmom, katere proda zelo ugodno. - Vprašati v hotelu »Slon«.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kopališki HOTEL-PENSION na morju
„ROKAN" v Selcih
se priporoča p. n. gostom. — **Alojzij Beránek, Selce** — Gornji Jadran.

Ljubitelji Smarne gore, pozor!
Ako se hočete neprisiljeno zabavati, pridite prvo majniško nedeljo — **3. maja** — na sedlo Šmarne gore k GORJANCU k otvoritvi planinske koče. Nudila se Vam bo vsakovrstna zabava. Ne zamudite te prilike! — V slučaju slabega vremena nedeljo pozneje, dne 10. maja 1931

RAZPIS

Občinski odbor občine Št. Vid nad Ljubljano razpisuje oddajo težaških, zidarskih, železobetonskih, tesarskih, kleparskih, krovskih del, vodovodne inštalacije, električne inštalacije, dalje oddajo mizarskih, ključavničarskih, steklarskih, pleskarskih, slikarskih, pečarskih del, ter dobavo parketov za zgradbo

občinskega doma v Št. Vidu nad Ljubljano.

Potrebni načrti, proračuni in razpis se dobe v občinskem uradu Št. Vid nad Ljubljano od 30. aprila 1931 od 8—12 naprej in sicer po 100 Din za zidarsko delo, po 70 Din odnosno 20 Din za vsa ostala dela. Tam so tudi na vpogled splošni pogoji.

Pravilno sestavljene in kolekovane ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju do dne 13. maja 1931 do pol 12 dopoldne v pisarni občinskega urada Št. Vid nad Ljubljano.

Občinski gradbeni odbor si pridrži pravico oddati delo ne glede na najnižjega ponudnika.

Kavcija, sestoječa iz gotovine, vrednostnih papirjev ali garancijskega pisma priznanega denarnega zavoda v iznosu 5% ponudene vsote za domače, oziroma 10% za inozemske podanike, je deponirati pri občinskem uradu v Št. Vidu nad Ljubljano.

Št. Vid nad Ljubljano, dne 28. aprila 1931.

Župan **Babnik.**

† V neizmerni boli naznanjamo žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena mamica, ozir. stara mamica in teta, gospa

Marija Selan roj. Mekinc

v 68. letu starosti, previdena večkrat s tolažili svete vere, danes ob 2 zjutraj mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 1. maja ob 9 dopoldne iz hiše žalosti v Dobrunjah št. 45 na pokopališče k Sv. Urhu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale pri podružnični cerkvi sv. Urha.

Dobrunje, dne 29. aprila 1931.

Janez Selan, soprog; **Janez,** sin; **Novljan Marija** roj. **Selan,** hči.

✚

»OLEUM« d. z o. z., Ljubljana javlja tužno vest, da je njen dolgoletni vodja in zastopnik mariborske podružnice, gospod

Ivan Gorup

v ponedeljek, dne 27. aprila prerano umrl.

Blagopokojni je s svojim neumornim in požrtvovalnim delovanjem pripomogel k procvitu družbe. Visoko smo ga spoštovali kot plemenitega in dobrega moža, ohranili mu bomo zvest in trajen spomin.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1931.

NEPRECENLJIVO POMOČ

ZVEČER

Schichtova Ženska hvala Prašek za pranje

Vam nudi Schichtova metoda na dan pranja. K temu potrebujete Žensko hvalo, da perilo zvečer namočite, in Schichtovo terpentinovo milo, da perilo drugi dan izkuhate.

ZJUTRAJ

Schichtovo terpentinovo milo

TO JE CELO DELO PRI

SCHICHTOVI METODI

Dnevna kronika

Koledar

Četrtek, 30. aprila: Katarina Sienska, devica; Marijan, mučenec.

Dan je ta mesec zrastel za 1 uro in 34 minut in je danes dolg 14 ur 27 minut.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. Anton Bregar, uradnik državne železnice v p. Pogreb bo v petek ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice. Blag mu spomin! Žalujočim naše iskreno sožalje!

† V Dobrunjah pri Ljubljani je umrla gospa Marija Selan roj. Mekinc. Pokopali jo bodo v petek ob 9 dopoldne. Svetila ji večna luč. Preostalim naše odkrito sožalje!

Znatne stavbne prihranke dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Osebne vesti

= **Duhovniške spremembe** v konjiški dekaniji. S 1. majem nastanejo v konjiški dekaniji sledeče spremembe: Dosedanji konjiški vikar Julij Vajda gre za župnika na Prihovo, dosedanji prihovski župnik kn. šk. duhovni svetnik Karol Kumer gre v pokoj in se nastani v Konjicah. Istočasno gre za provizorja v Stranice pri Konjicah dosedanji prihovski kaplan Franc Slana. Dosedanji župnik v Stranicah Ivan Atlešek je dobil župnijo Braslovče.

= **Iz veterinarske službe.** Veterinarski svetnik dr. Viljem Jedlička je premeščen od sreskega načelstva Ljubljana okolica k okrajnemu glavarstvu v Ptuju, kjer je že preje služboval več let.

= **Promocija.** Danes promovira na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva bivši predsednik J. K. A. D. Danica v Zagrebu g. Ludvik Kožuh, rodom iz Zbelove pri Poljčanah. Iskreno čestitamo!

= **Spremembe v občinski upravi.** K. banska uprava je v občini Medvode razrešila občinska odbornika g. Janeza Peternela in g. Jožefa Šušteršiča, od katerih je bil zadnji že od prejšnje banske uprave imenovan za župana. Namesto teh dveh sta imenovana za odbornika g. Valentin Oblak, župnik v Preski, in g. Jožef Plešec, posestnik iz Preske.

= **Poroka.** Na Prevaljah se je poročil mornarski vojni uradnik Janko Sedej z gospodično Tilko Vezjakovo iz znane ugledne družine. Poročil ju je ženinov bratranec g. Janko Sedej, kaplan iz Radeč pri Zidanem mostu.

= **Ljubljanske kreditne banke** generalni ravnatelj Alojzij Tykač je upokojen in se preseli v svojo češko domovino. Pri imenovanem zavodu je služboval od l. 1904., bil je odličen finančni strokovnjak in velik prijatelj naših lepih planinskih krajev. Pokojnine bo dobival mesečno 13.000 Din.

Ostale vesti

— **Polovična vožnja za občni zbor Zadružne zveze.** Železniško ministrstvo je dovolilo z odlokom z dne 24. 4. t. l. pod štev. 10.056 polovično vožnjo za udeležence občnega zbora Zadružne zveze v Ljubljani. Delegati naj voznih listkov pri odhodu v Ljubljano ne oddajo, ker veljajo s potrdilom o udeležbi na občnem zboru tudi za nazaj. Potrdila o udeležbi se bodo izdajala na občnem zboru. Občni zbor bo v sredo 6. maja ob 10. uri dopoldne v Beli dvorani hotela »Union«. Polovična vožnja velja za čas od 3. do 9. maja.

— **Prošnja javnim uradom, ustanovam in podjetjem.** Osrednja protituberkulozna liga je za letošnje protituberkulozne dneve izdala propagandne koleke, ki se bodo te dni pričeli razprodajati. Liga bo koleke dostavila vsem večjim podjetjem in javnim ustanovam s prošnjo, da bi jih ob priliki proti tuberkuloznih dni nalepljali na vse dopise. Ker so koleki namenjeni za zbiranje sredstev za počitniške kolonije otrok in za protituberkulozno akcijo lige, prosimo vse, da odkupijo čim več kolekov in tako materielno podpro to dobrodelno gibanje.

— **Razpisana je služba pogodbenega poštarja** pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah III/3. Jamčevina 800 Din. Letni prejemki: redna plača 6000 dinarjev, doklada 3000 Din, nagrada za prenašanje pošte 3724 Din in nagrada za selsko dostavo 2814 dinarjev. Prošnje s prilogami naj se pošljejo na Dravsko poštno ravnateljstvo v Ljubljani do 10. maja 1931.

— **Brzojavke banovinskih ustanov.** Po ministrskem odloku banovinske ustanove, kakor: bolnišnice, elektrarne, zaloge šolskih knjig, vzgajališča itd. kakor vse tiste ustanove, ki so pred osnovo banovin pripadale samoupravnim oblastim, niso oproščene brzojavne pristojbine.

— **Poštninska prostost okrajnih kmetijskih odborov.** Ljubljansko poštno ravnateljstvo razglaša: Okrajni kmetijski odbori so pomožni organi banovin ter zato oproščeni poštnine in sicer v istem obsegu, kakor uživajo ugodnost poštninske prostosti okrajni cestni odbori ali okrajni zastopi.

— **Že dolgo pričakovani in prepotrebni izvršilni predpisi** ali pravilnik k zakonu iz leta 1928., o odvračanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni je sedaj vendar-le izšel.

— **Kat. prosv. društvo na Dovjem** je izgubilo prostore, ki jih je imelo do sedaj v najemu, da je v njih vršilo svoje prosvetno delo. Namerava si postaviti nov Dom. Društveni člani za trdno pričakujejo, da bodo somišljeniki, ki so že tolikokrat pokazali svojo naklonjenost nasproti društvu, isto ohranili tudi v bodoče, ter da bodo s svojo požrtvovalnostjo, z darovi in delom pripomogli, da čim prej vzraste nova stavba, v katero se zopet vpostavi delo za pravo prosveto. Dvakrat da, kdor hitro da. Torej prosimo!

— **Fičafaj in nož.** Kljub večnim razorožitvenim konferencam so naši fantje še vedno oboroženi in še celo otroci radi sežejo po raznih nevarnih igračkah. V Kamniku so se v nedeljo otroci igrali na travniku. Vojsko so se šli in se zato obstreljevali s fičafaji. Ena pšica pa se zadrla v levo oko Karolu Vavpetiču, 12-letnemu učencu ljudske šole v Kamniku. Oko k sreči ni v nevarnosti, vendar bo moral fant biti nekaj časa v bolnišnici. — Na Jesenicah se je v nedeljo zvečer vračal 20-letni godec Albin Reuher nekoliko godčevsko razpoložen domov. Na ceesti je srečal gručo vinjenih fantov, se z njimi sprl in stepel. Eden fantov mu je potisnil nož precej globoko v vrat. Reuherja so pripeljali včeraj v Ljubljano. Rana je nevarna.

— **Tragična smrt umobolnega fanta.** Iz Vinkovcev poročajo o tragični smrti umobolnega 22 letnega fanta Boža Tošiča. Ker je bil umobolen, so ga hoteli odposlati v Tuzlo, kjer je bil doma. Oblečen v prisilni jopič in v spremstvu paznika se je peljal z vlakom. V nekem trenutku, ko je bila pozornost paznika odvrnjena drugam, pa se je pognal skozi odprto okno vlaka in strmoglavil na tla tako nesrečno, da je bil na mestu mrtev.

— **Večni pretepi.** Iz Mostarja poročajo: V našem kraju in okolici se v zadnjem času silno množe krvavi pretepi med kmeti. Skoro vsak dan povzročita puška, nož, ali kol novo smrtno žrtev. Te dni so neznani napadalci počakali v zasedi kmeta Joza Berkiča iz Hrasnega pri Mostarju in pričeli nanj streljati. En strel ga je zadel in so ga v nezavestnem stanju prepeljali v mostarsko bolnišnico.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12

— **Strašen samoumor v Mostarju.** Predvčerajšnjim zjutraj ob pol 7 je požarna bramba zbudila ves Mostar po koncu. Gasilci so odhiteli do poslopja, v katerem je imel svoje stanovanje lastnik avtogaraže Eliaš Atias. Ta je v trenutku največjega živčnega razburjenja zlil po tleh svoje sobe več litrov bencina in ga nato zažgal. Čez nekaj časa so se začuli njegovi obupni klici in neki njegov nameščenec je brž skočil na pomoč svojemu gospodarju. Po dolgem trudu se mu je posrečilo, da je z mokrimi cunjami rešil nesrečneža plamenov. Atiasa so v brezupnem stanju prepeljali v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo. Plameni so že grozili poslopju, vendar se je gasilcem posrečilo, da so jih pogasili.

— **Kako je hajduk Medič ubil orožnika Vekiča. V torek se je v Šibeniku nadaljevala razprava proti hajduku Mediču. Na dnevnem redu je bilo Medičevo najtežje dejanje in sicer umor orožnika Vekiča.** Zgodil se je ta umor na Čekič-planini 20. januarja 1930. Medič sam ga je opisal nekako takole: Usodnega dne zjutraj je prispel v bližino svoje rodne hiše. Ker pa se ni upal v vas, je zavil v očetovo ograd, ki je zunaj vasi. Čez nekaj časa je prišla njegova sestra Sava, katero je naprosil, naj mu prinese britev. Nato sta brat in sestra sedla na klop in se razgovarjala. Smalu pa je Medič opazil dva orožnika, ki sta se mu približevala vsak od ene strani. Medič je mirno čakal, kaj bo. V tem trenutku je eden izmed orožnikov ustrelil nanj s puško, toda zgrešil. Medič je začel bežati. Toda naletel je na drugega orožnika, Vekiča, ki je stal le šest korakov oddaljen od njega. Vekič je že nameril nanj puško. Toda Medič je bil hitrejši. Brž je nameril nanj svojo puško in ga zadel naravnost v srce. Nato je Medič pobegnil. Pri razpravi je bila zaslišana tudi Medičeva sestra Sava, ki je svojega brata poljubila, predno je odšla iz dvorane. Medič je ta zločin priznal, vendar so se na razpravi obravnavale še nekatere podrobnosti glede razdalje, v katerih si Medič in preostali orožnik kot priča nista bila edina. Razprava se še nadaljuje.

— **Nova kuharska knjiga** (brezmesna — vegetarijanska). Prevrat v naši dosedanji kuharski umetnosti, a v zdravstvenem oziru napredek pomeni najnovejša kuhinjska knjiga: **Prehrana po najnovejših zdravstvenih načelih.** Po spisih dr. med. M. Bircher-Benner-ja in po zbirki kuharskih zapiskov (receptov) ge. Berte Brupbacher-Bircher v Zürichu, priredila Štefanija Humek učiteljica gospodinjstva. 224 stani, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, cena Din 30.—, vezana Din 40.—. Poleg mnogih nemških zdravnikov propagira znani švicarski zdravnik dr. Birchner-Benner že nad 30 let z največjim uspehom nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani človeštva. On dokazuje, da je v naši dosedanji mesni prehrani mnogo slabega, naravnost usodnega in da moramo marsikatero bolezen ali prerano smrt pripisati na rovaš napačne prehrane. Sploh si je današnja moderna medicina ta nauk zelo osvojila in ga tudi že naši domači zdravniki priporočajo pri raznih obolenjih. V 323 zapisih, ki so vsi skrbno preizkušeni lahko pripravimo jedila, ki popolnoma odgovarjajo vsem zahtevam zdrave, popolne človeške prehrane. Sledi navodilo za peko kruha, preprosti jedilnik (za vsak mesec 4 vzorci), dalje obširnejši jedilnik s pičlo presno zelenjadjo ter kratka razprava o presni (nekuhani — surovi) hrani.

Maribor

☐ **Šmarnice v stolnici.** Drevi se začne majniška pobožnost. Predmet večernih majniških pridig, ki se vršijo ves mesec s pričetkom ob 19, tvorijo letos besede preblažene Device Marije in sicer: dnevni uvodni govor: Pobožnost do naše ljube Gospe (msgr. M. Umek); jutri: O Marijinih besedah vobče (msgr. M. Umek); 2. maja: »Kako se bo to zgodilo, ko moža ne spoznam?« (J. Meško); 3. maja: »Glej dekla sem Gospodova« (V. Munda); 4. maja: »Zgodi se mi po tvoji besedi« (kanonik R. Janežič); 5. maja: »Stopila sem v Zaharijevo hišo in pozdravila Elizabeto« (A. Sparl); 6. maja: »Moja duša poveličuje Gospoda« (stolni dekan dr. M. Vraber); 7. maja: »In duh moj se raduje v Bogu« (kanonik dr. Cukala); 8. maja: »Zakaj ozrl se je na nizkost svoje dekle« (stolni dekan dr. M. Vraber); 9. maja: »Glej blagrovali me bodo odslej vsi rodovi« (prof. A. Rozman). Mariborčani se bodo prav gotovo tudi letošnjih šmarnic udeleževali s številnostjo in zbranostjo. Naj tudi v tem pogledu sledi Maribor zgledu Ljubljane, kjer so vse cerkve ob majniški pobožnosti natlačeno polne vnetih Marijinih častilcev.

☐ **V gledališču** je gostovala v torek zvečer v »Čardaški kneginji« Marica Lubejeva. V naturnosti, neposrednosti in lahkotnosti igre se je odlikovala njena Silva Varescu. Tudi pevsko izkazuje Lubejeva vedno lepši napredek. Občinstva vse polno, ki jo je nagradilo s toplim priznanjem.

☐ **V nedeljo.** Na Mariborovem igrišču zadnja prvenstvena tekma v letošnji sezoni med Mariborovci in Svobodaši. Železničarji gredo v Ljubljano in se poizkusijo z Primorjani.

☐ **Odlikovanje.** Red sv. Save petega razreda je prejel te dni iz rok okrajnega načelnika ugledni in obče spoštovani posestnik Leopold Krajnc iz Metave. Naše iskrene čestitke!

☐ **Društvo katehetov.** Mesečni sestanek danes ob 14 v bogoslovju na Koroški cesti 1, prvo nadstropje. Predavanje in razgovor o sodobnih nalogah katehetskih društev.

☐ **Grobovi.** V splošni bolnišnici je umrla zasebnica Terezija Skupič, stara 66 let. Pogreb bo danes ob 15 iz mrtvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju. — V Nasipni 43 pa je umrl zasebnik Anton Cilenšek, star 79 let. Pogreb danes ob pol 15 iz hiše žalosti na magdalensko pokopališče. Pokojnima časten spomin, žalujočim naše sožalje!

☐ **Toča** je padla v torek popoldne v nekaterih krajih mariborske okolice, zlasti ob meji, ter je povzročila nemalo škode.

☐ **Danes še.** Trstenjakova razstava v Kazini se danes zaključi. Tisti, ki krasne razstave še niste videli!

☐ **Na Mariborskem otoku** se bodo vršile v dneh 17. in 18. julija plavalne tekme za prvenstvo Dravske banovine. Tudi damski plavalni dvoboj Avstrija-Jugoslavija se bo vršil na Mariborskem otoku, vendar termin še ni točno določen.

☐ **Zares rubež na mariborskem odru.** Po predstavi v torek zvečer se je na mariborskem odru pojavil mariborski odvetnik v spremstvu stražnika in rubežnika. Vsi trije so se pojavili v garderobi neke igralke ter razglasili: rubež... Gre menda za zadevščine iz prejšnjih let. Zasegli so neko dragoceno iglo z demantnim okraskom. Drugega ni bilo. Bojda pa se je pozneje izkazalo, da se takšne demantne igle dobe pri mariborskih galanterijskih trgovcih za — dva kovača. Rubež na mariborskem odru: tega menda še ni bilo... Bogve, če še bo. Kartaginski cekini, peteroumori, rubeži za kulisami itd. Ni šmenta, da ne bi obdravska prestolica zaslovela širom Evrope.

☐ **Starosta mariborskih brivcev** Josip Holzer, lastnik znane brivnice na Slomškovem trgu in v Mariboru zelo popularen, zapušča te dni Maribor ter se preseli v Fürstenfeld.

☐ **Na Mariborskem otoku** se je začelo od preteklega tedna živahno gibanje. Olepševalno društvo ureja vhodni prostor med mostom in kopališkim poslopjem, ki je od lani ostal še neurejen. Zasnova, po kateri se zdaj ureja ta prostor, se nam zdi zelo simpatična, ker premišljeno varuje značaj krajine in vegetacije na tem prelepem otoku, ki pomeni za Maribor dragocen kapital v zdravstvenem, socialnem in tujskoprometnem oziru. Ker se zdaj že bliža otvoritev kopališke sezone, bi želeli, da mariborska občina in Olepševalno društvo, katerima gre za to delo vse priznanje, nadaljujeta urejevanje nasadov in prostorov pravočasno že prihodnjo jesen.

☐ **Mali trg** je bil včeraj srednje založen. Kmetje so pripeljali štiri vozove krompirja in čebule ter dva voza razne lončene robe. Krompir se je prodajal po 1.50 do 1.75 dinarjev, italijanske solata 12—14, kislo zelje 4. Mladih drevesc vse polno. Na senenem trgu 8 vozov sena in 1 voz slame.

☐ **Na Slomškovem trgu** se je včeraj radi onemoglosti zgrudila na tla 47 letna Marija Lešnik. Pri padcu je zadobila občutne poškodbe na glavi in so jo morali prepeljati v mariborsko splošno bolnišnico.

☐ **Popravek k notici Sv. Lovrenc na Dravskem polju.** Z ozirom na včerajšnjo notico smo prejeli od mariborskega mestnega avtobusnega podjetja obvestilo, da ga ne zadene prav nobena krivda, kakor isto navaja pisec notice. Mestno avtobusno podjetje nima v področju ptujskega okoliša nobenih svojih koncesij in se je zgodila neljuba pomota v naslovu.

☐ **Turistična razstava.** Včeraj se je vršila tujsko prometna konferenca, na katero sta prispela iz Ljubljane tudi banski svetnik g. N. Velikonja in ravnatelj Pinter. Konferenci sta nadalje prisostvovala tudi okrajni načelnik dr. Hacin, za mestno občino pa dr. Veble. Svetnik g. N. Velikonja je v izčrpanih izvajanjih naglasil velik pomen tujskega prometa in turistične propagande, predvsem turističnih razstav, ki se po Dravski banovini že pripravljajo.

☐ **Prihodnja operetna premiera** bo v nedeljo v tukajšnjem gledališču, v kateri priliki se uprizori Czirmayev »Kavalir Miško«.

☐ **Na delovnem trgu.** Nujno išče mariborska posredovalnica dela v svrho zaposlitve: 20 hlapcev, 1 čevljarja, 1 krojača, 1 mizarja, 1 sedlarja, 3 železostrugarje, 3 monterje, 2 delavca, 1 dimnikarja, več vajencev slaščičarske, pekovske in krojaške obrti, 200 zidarjev, 20 polirjev, 80 tesarjev, 60 delavcev za zidarska dela, 1 kmečko gospodinjo, 38 dekel, 1 vzgojiteljico, 25 služkinj, 1 postrežnico, 1 pletilko, 1 modistinjo, 13 kuharic, 1 trgovsko vajenko in 3 sobarice.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 30. aprila ob 20: CIRKUŠKA PRINCESA. Ab. C. Kuponi.

Petek, 1. maja. Zaprto.

Nedelja, 3. maja ob 15: ZAČARANA ŽABA. Kuponi. Ob 20: KAVALIR MIŠKO. Premijera. Izven.

Ptuj

Industrija, ki se je po vojni naselila v nekatera naša mesta, v Ptuj kar ne more priti. Pred kratkim časom se je zanimala tvrdka Dekleva iz Zagreba, da bi v Ptuju zgradila tovarno. Radi eventualnih posledic nameravane carinske unije med Nemčijo in Avstrijo pa s to zadevo za enkrat ne bo nič. Zgradba tovarne se je odložila za nedoločen čas.

Avtopodjetje je prosilo za dovoljenje, da bi prevažalo osebe na progi Ptuj—Ljutomer in Ptuj—Juršinci. Če se je pri včerajšnjem pregledu komisija izrekla za to progo, bo promet z avtomobili v ptujskem okraju znatno spet narastel.

Gradbena sezona se kaže v Ptuju že sedaj. Na Volkmerjevi cesti si gradi stanovanjsko hišo Ozvald Ignac. Tekom leta si bo postavila novo hišo Baloh Ljudmila, ki ji je mesto prodalo parcelo 532 m² po ceni 4 Din. Hiša bo stala poleg stranke Potrč na Novi cesti. V mestnem kopališču je že dalje časa štrlel v nebo dimnik iz kovinske snovi, ki pa je zadnje čase kazal veliko razpoko. Dim se je valil iz vse dimnikove dolžine, mesto samo po vrhu. Ta dimnik so pretekli teden nadomestili z novim, visokim, iz opeke. — Pokojninski zavod za privatne nameščence v Ljubljani je gojil namero, da v Ptuju postavi večje poslopje. Za enkrat pa v to ne more investirati potrebnega kapitala.

Zgradarina je odmerjena za leto 1931. Na vpogled je interesentom od 27. aprila do 4. maja pri davčni upravi.

Poostreni pasji zapor je uveden od 21. aprila v vseh občinah na desnem bregu Drave.

Licencovanje bikov, ki se prvič ni moglo izvršiti radi mraza in sploh neugodnega vremena, se vrši po občinah od 30. aprila do 2. maja. V Ptuju bo začetek 1. maja ob 8 zjutraj, na sejmišču, v Ormožu in Središču 2. maja.

Dvakrat zaboden. Marušek Matevž, špehar in posestnik na Zg. Hajdini, je bil prejšnjo nedeljo v gostilni. Z njim sta se pričela prepirati brata Kureša iz Hajdoš. Prepir se je žalostno končal. Oba brata sta potegnila noža in hudo ranila špeharja, eden z nožem, drugi z bajonetom. Rana, ki je segla do čreves, je smrtno nevarna.

Slovenska Krajina

Sadjarska predavanja. Okrajni kmetijsko-strokovni uradnik g. Lipovec Janko bo imel v dneh 1. in 2. maja predavanja o sadjarstvu. Predaval bo: 1. maja popoldne v šoli v Benici, 2. maja dopoldne v Mostju, popoldne pa v Gaberju.

»Prijatelji Francije«. V Dol. Lendavi se je ustanovilo društvo »Prijateljev Francije«. Za predsednika je izvoljen mestni podžupan g. odvetnik dr. Pikuž.

Smrt zavednega moža. V Lipovcih je zatisnil oči 61letni posestnik Mančec Matija, ki je bil znan in priljubljen tako rekoč v vsej Slovenski krajini. Bil je dober katoličan. Slaven je bil po svoji umetnosti »mikanja zob«. Izpipal jih je nešteto. Svoj posel je izvrševal brezplačno in tako spretno, da pacijent skoraj ni čutil bolečin. Med njegovimi pacijenti je bila tudi beltinska grofica, kontesa Zichy. Za blagim pokojnikom žaluje vsa okolica.

Nova šola. Občina Odraci si še letos postavi veličastno šestrazredno šolo. Zidarska dela so že razpisana.

— **Prihranite si poznejše očitke,** če navajate svoje otroke pravočasno na nego zob z Odolom. Razkužujoči učinek te ustne vode, ki jo priporočajo strokovni zdravniki, obvaruje otroke pred zobno gnilobo in njenimi posledicami in jim zasigura zdravo in čisto sapo. Odol je izvor zdravja in veselja v otroškem življenju. V vsaki kapljici je moč!

— **Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja,** utrujenosti, pobitosti, tesnobnostnem čutu imamo z naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz katerega-koli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Hočemo odprodati SVOJO ZALOGO

zato smo velikemu številu modelov ponovno znižali ceno do 50% in več

Tako ugodnega nakupa se Vam ne more nuditi s kake druge strani

Ne zamudite prilike in posetite nas, da se prepričate o dobri kvaliteti in ugodnih cenah

V naših prodajalnah morete torej kupiti dobro obutev od **Din 94·-** naprej

Nabavite si torej še danes Peko čevlje, ki jih izdeluje največje in najstarejše domače podjetje

Ljubljana - Maribor - Murska Sobota i. t. d.

✠

ROZI BREGAR roj. **KOŽELJ** javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njen ljubljeni soprog, brat, svak in stric, gospod

Anton Bregar

višji uradnik drž. žel. v pokoju

danes 29. aprila, na svoj 59. rojstni dan, ob 11 dopoldne, po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnkega se bo vršil v petek, dne 1. maja ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Dragega rajnkega priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino **CLAVETYL CREME.**
Cena škatljice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije,** lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 20.

Splošno kleparstvo

napeljava vodovodov in strelovodov ter sprejem vseh sem spadajočih del po zelo ugodni ceni. — Se priporočam: **STANKO KEZELE, Bohoričeva št. 3, Ljubljana.**

Krapinske Toplice

pri Zagrebu, 42° C naravno topla radioaktivna termalna voda in blato zdravi revmo, išias, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatno znižane cene kakor tudi specialna 20 dnevna pavšalna zdravljenja za 1280 Din (soba, oskrba, kopelj in pristojbina). Redni promet z avtobusi na vse strani. Izborna oskrba. Začetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte od uprave kopališča ali pri potovalnih pisarnah.

Zahvala

Ob priliki nenadomestljive izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše predobre, nepozabne mamice, stare mamice, tete in tašče, gospe

Fani Goli roj. Hafner

vdove davčnega upravitelja

se zahvaljujemo vsem, ki so nam z izrazi iskrenega sočutja in sožalja nudili utehe v težkih urah, nadalje vsem mnogobrojnim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili blagopokojnico na njeni poslednji poti ter ji darovali številne vence in krasno cvetje.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29 zvezek: Savinšek: IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din — 30. zvezek: Sienkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World). Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din — 32 zvezek: Reimmichl, ZAGORSKI ZVONOVI. — Slavič, NA SNAJ 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOČ, 30 Din, vez. 42 Din — 35. zvezek: Brackel, CIRKUŠKI OTROK 28 Din, vez. 40 Din.

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga

49

S pekočega solnca sta prišla v gorski hlad, kakor bi stopila v cerkev. Divje slive so ju pozdravljale z brežin in pod palmami je vabljivo žuborela ozka rečica. Preprosto in ljubko je bilo življenje tu v dolini Lonely — sredi neskvarjenega in neoskrunjenega sveta. Ob rečici ob senci palm sta razjahala, da bi pozajtrkovala, kar je Pavla prinesla s seboj v nahrbtniku.

Popoldne sta se po ovinkih vračala v Seven Palms. Solnce je zahajalo in čudoviti zlatorožni oblaki so odsevali po snegu in bleščečem pesku, ko sta končno dospela do vasice.

Bob je zaslišal nekak žvenket, kakor da bi kopito spotaknivšega se konja udarilo na jeklo. Močno je potegnil vajeti. »Halo, kaj pa je to?«

»Pol zasut tir stare stranske železnice — spomini na sen, ki se nikdar ni uresničil. Pred leti so tukaj pod bombaževci hoteli zgraditi mesto in od glavne proge so odcepili pet in dvajset kilometrov dolgo stransko progo. Upali so zgraditi metropolo puščave — ostala pa je le beraška razdrta bajta! Tedaj je bil čas mrzličnih, velikih nadej. Izvabljal je množice ljudstva venkaj; pogosto je bilo eno samo popoldne prodanih šeststo parcel.«

»In železnica?«

»Samo enkrat je peljala — potem je ustavila promet. Imela ni drugega, kakor zavrženo lokomotivo in dva od starosti bolna tramvajska vozova iz Friska. Enega so razsekali za kurivo, drugi pa še klavrno životari tu blizu nekje. Z vrha ga lahko vidite.«

In res: v samoti pred njima so štrleli ostanki tramvajskega voza, do polovice zakopanega v pesek in nagnjenega na stran; okna so bila od prahu rumena, toda na prednji strani je bil še slabo čitljiv napis: »Market Street«. Ob pogledu na to domačnost ga je prevzelo domotožje. Z mešanimi občutki je zrl na ta simbol triumfa puščave nad ponosnimi človeškimi načrti...

Jezdila sta tik do čudne razvaline in razjahala. Dekle je pripravilo svoj aparat, da bi fotografirala. Naenkrat je mlada dvojica obstala kakor prikovana. Iz voza se je prikazal mož — sklonjen starec z brado, črno kakor oglje.

Bob je pogledal svojo spremljevalko. »Prejšnjo sredo zvečer pri Maddenu,« ji je tiho zašepetal.

Prikimala je. »Starec z bisago!«

Mož s črno brado ni zinil besedice — obstal je v nemem začudenju na prednji ploščadi, ravno pod napisom »Market Street«.

13.

Bob Eden se je zdrznil. »Dober večer!« je pozdravil. »Menda vas nisva motila?«

S težavo je splezal starec s ploščadi na peščena tla ter obema stisnil roki. »Ne, ne motite me. Seveda redkokdaj zaide kdo tod mimo. Cherry mi je ime — William I. Cherry. Bodita kar po domače. Le s stoli bo križ, gospodična!«

»Nič ne de!« se je nasmehnilo dekle.

»Ravno prav prihajata k večerji,« je nadaljeval gostoljubni samotar. »Kako bo ž njo? Imam škatlo fižola — pa košček gnjati...«

»Preveč ste prijazni,« je odklanjal Bob. »Toda midva se morava kmalu vrniti v Seven Palms.«

Pavla Wendell je sedla na stopnice vagona, Bob pa se je zleknil v topli pesek. Starec je odkrevsal za svojo čudovito hišo in prinesel prazen sodček. Ko je Boba zaman pregovarjal, naj sede nanj, se je sam poslužil preprostega sedeža.

»Čeden domek ste si izbrali!« se je šalil Bob.

»Dom?« Starec je kritično motril razvalino. »Že trideset let nimam doma. Priložnostno bivališče — bi bilo bolje povedano.«

»Že dolgo bivate tukaj?«

»Pet, šest dni. Toda jutri pojdem dalje — tja čez.«

»Kam pa?«

»Kam drugam.« Trudne oči so se ustavile na gorskih vrhovih. »Vedno iščem.«

»Kaj pa mislite najti?« je vprašala Pavla.

»Nekoč sem našel bakreno žilo, gospodična, pa so mi jo vzeli. In sedaj jo iščem.«

»Že dolgo samotarite?«

»Dvajset, pet in dvajset let. Vedno kje v kaki puščavi.«

»Pa poprej?«

»V Avstraliji sem iskal rudo med Hannanom in Halls Creekom, na queenslandskem ozemlju. Včasih sem gonil tudi živino v Novi Južni Wales ali pa sem se kot kurjač vozil na oceanskih parnikih.«

»Vi ste pač rojen Avstralec?«

»Ne — doma sem iz Južne Afrike — angleških staršev sin. Prepotoval sem vso britansko osrednje Afriko.«

»Kako pa ste potem zašli v Avstralijo?«

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.

Hočemo odprodati SVOJO ZALOGO

zato smo velikemu številu modelov ponovno znižali ceno do 50% in več

Tako ugodnega nakupa se Vam ne more nuditi s kake druge strani

Ne zamudite prilike in posetite nas, da se prepričate o dobri kvaliteti in ugodnih cenah

V naših prodajalnah morete torej kupiti dobro obutev od **Din 94·-** naprej

Nabavite si torej še danes Peko čevlje, ki jih izdeluje največje in najstarejše domače podjetje

Ljubljana - Maribor - Murska Sobota i. t. d.

ROZI BREGAR roj. **KOŽELJ** javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njen ljubljeni soprog, brat, svak in stric, gospod

Anton Bregar

višji uradnik drž. žel. v pokoju

danes 29. aprila, na svoj 59. rojstni dan, ob 11 dopoldne, po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega rajnkega se bo vršil v petek, dne 1. maja ob 4 popoldne iz splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Dragega rajnkega priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Ni duha ne sluha

za kurjimi očesi in debelo kožo, če jo tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer natrete z majhno količino **CLAVETYL CREME.**
Cena škatljice 8 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije,** lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačičev trg 20.

Splošno kleparstvo

napeljava vodovodov in strelovodov ter sprejem vseh sem spadajočih del po zelo ugodni ceni. — Se priporočam: **STANKO KEZELE, Bohoričeva št. 3, Ljubljana.**

Krapinske Toplice

pri Zagrebu, 42° C naravno topla radioaktivna termalna voda in blato zdravi revmo, išias, ženske bolezni itd. V pred- in posezoni znatno znižane cene kakor tudi specialna 20 dnevna pavšalna zdravljenja za 1280 Din (soba, oskrba, kopelj in pristojbina). Redni promet z avtobusi na vse strani. Izborna oskrba. Začetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte od uprave kopališča ali pri potovalnih pisarnah.

Zahvala

Ob priliki nenadomestljive izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše predobre, nepozabne mamice, stare mamice, tete in tašče, gospe

Fani Goli roj. Hafner

vdove davčnega upravitelja

se zahvaljujemo vsem, ki so nam z izrazi iskrenega sočutja in sožalja nudili utehe v težkih urah, nadalje vsem mnogobrojnim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so spremili blagopokojnico na njeni poslednji poti ter ji darovali številne vence in krasno cvetje.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: *IZPOD GOLICE*, 30 Din, vez. 42 Din — 30. zvezek: Sienkiewicz: *NA POLJU SLAVE*, 28 Din, vez. 40 Din — 31. zvezek: Conan Doyle, *IZGUBLJENI SVET* (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din — 32. zvezek: Reimmichl, *ZAGORSKI ZVONOVI*. — Slavič, *NA SINAJ* 30 Din, vez. 42 Din — 33. zvezek: Bridges, *NA POMOC*, 30 Din, vez. 42 Din — 35. zvezek: Brackel, *CIRKUŠKI OTROK* 28 Din, vez. 40 Din.

Earl Derr Biggers:

Kitajčeva papiga [49]

S pekočega solnca sta prišla v gorski hlad, kakor bi stopila v cerkev. Divje slive so ju pozdravljale z brežin in pod palmami je vabljivo žuborela ozka rečica. Preprosto in ljubko je bilo življenje tu v dolini Lonely — sredi neskvarjenega in neoskrunjenega sveta. Ob rečici ob senci palm sta razjahala, da bi pozajtrkovala, kar je Pavla prinesla s seboj v nahrbtniku.

Popoldne sta se po ovinkih vračala v Seven Palms. Solnce je zahajalo in čudoviti zlatorožni oblaki so odsevali po snegu in bleščečem pesku, ko sta končno dospela do vasice.

Bob je zaslišal nekak žvenket, kakor da bi kopito spotaknivšega se konja udarilo na jeklo. Močno je potegnil vajeti. »Halo, kaj pa je to?«

»Pol zasut tir stare stranske železnice — spomini na sen, ki se nikdar ni uresničil. Pred leti so tukaj pod bombaževci hoteli zgraditi mesto in od glavne proge so odcepili pet in dvajset kilometrov dolgo stransko progo. Upali so zgraditi metropolo puščave — ostala pa je le beraška razdrta bajta! Tedaj je bil čas mrzličnih, velikih nadej. Izvabljal je množice ljudstva venkaj; pogosto je bilo eno samo popoldne prodanih šeststo parcel.«

»In železnica?«

»Samo enkrat je peljala — potem je ustavila promet. Imela ni drugega, kakor zavrženo lokomotivo in dva od starosti bolna tramvajska vozova iz Friska. Enega so razsekali za kurivo, drugi pa še klavrno životari tu blizu nekje. Z vrha ga lahko vidite.«

In res: v samoti pred njima so štrleli ostanki tramvajskega voza, do polovice zakopanega v pesek in nagnjenega na stran; okna so bila od prahu rumena, toda na prednji strani je bil še slabo čitljiv napis: »Market Street«. Ob pogledu na to domačnost ga je prevzelo domotožje. Z mešanimi občutki je zrl na ta simbol triumfa puščave nad ponosnimi človeškimi načrti...

Jezdila sta tik do čudne razvaline in razjahala. Dekle je pripravilo svoj aparat, da bi fotografirala. Naenkrat je mlada dvojica obstala kakor prikovana. Iz voza se je prikazal mož — sklonjen starec z brado, črno kakor oglje.

Bob je pogledal svojo spremljevalko. »Prejšnjo sredo zvečer pri Maddenu,« ji je tiho zašepetal.

Prikimala je. »Starec z bisago!«

Mož s črno brado ni zinil besedice — obstal je v nemem začudenju na prednji ploščadi, ravno pod napisom »Market Street«.

13.

Bob Eden se je zdrznil. »Dober večer!« je pozdravil. »Menda vas nisva motila?«

S težavo je splezal starec s ploščadi na peščena tla ter obema stisnil roki. »Ne, ne motite me. Seveda redkokdaj zaide kdo tod mimo. Cherry mi je ime — William I. Cherry. Bodita kar po domače. Le s stoli bo križ, gospodična!«

»Nič ne de!« se je nasmehnilo dekle.

»Ravno prav prihajata k večerji,« je nadaljeval gostoljubni samotar. »Kako bo ž njo? Imam škatlo fižola — pa košček gnjati...«

»Preveč ste prijazni,« je odklanjal Bob. »Toda midva se morava kmalu vrniti v Seven Palms.«

Pavla Wendell je sedla na stopnice vagona, Bob pa se je zleknil v topli pesek. Starec je odkrevsal za svojo čudovito hišo in prinesel prazen sodček. Ko je Boba zaman pregovarjal, naj sede nanj, se je sam poslužil preprostega sedeža.

»Čeden domek ste si izbrali!« se je šalil Bob.

»Dom?« Starec je kritično motril razvalino. »Že trideset let nimam doma. Priložnostno bivališče — bi bilo bolje povedano.«

»Že dolgo bivate tukaj?«

»Pet, šest dni. Toda jutri pojdem dalje — tja čez.«

»Kam pa?«

»Kam drugam.« Trudne oči so se ustavile na gorskih vrhovih. »Vedno iščem.«

»Kaj pa mislite najti?« je vprašala Pavla.

»Nekoč sem našel bakreno žilo, gospodična, pa so mi jo vzeli. In sedaj jo iščem.«

»Že dolgo samotarite?«

»Dvajset, pet in dvajset let. Vedno kje v kaki puščavi.«

»Pa poprej?«

»V Avstraliji sem iskal rudo med Hannanom in Halls Creekom, na queenslandskem ozemlju. Včasih sem gonil tudi živino v Novi Južni Wales ali pa sem se kot kurjač vozil na oceanskih parnikih.«

»Vi ste pač rojen Avstralec?«

»Ne — doma sem iz Južne Afrike — angleških staršev sin. Prepotoval sem vso britansko osrednje Afriko.«

»Kako pa ste potem zašli v Avstralijo?«

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Frane Kremžar.